

ఆంధ్రప్రదేశ్ శాసన పరిషత్ కార్యకలాపాలు

ANDHRA PRADESH
LEGISLATIVE COUNCIL DEBATES

అధికార నివేదిక
OFFICIAL REPORT

గురువారం, ఆగస్టు 27, 2009
తొమ్మిదవ సమావేశము, సంపుటము VI నంబరు 6
విరోధినామ సంవత్సర బాధ్రపద శు.7

THURSDAY, THE 27TH AUGUST, 2009

NINTH SESSION, VOLUME VI, NO.6

5 BHADRA, 1931 S.E.

*****

శాసన పరిషత్తు సచివాలయము,
పబ్లిక్ గార్డెన్స్,
హైదరాబాద్ - 500 004.

**LEGISLATURE SECRETARIAT,
PUBLIC GARDENS,
HYDERABAD - 500 004.**

ఆంధ్రప్రదేశ్ శాసన పరిషత్తు

ప్రధాన అధికారులు

చైర్మన్	:	డా. ఎ. చక్రవాణి
డిప్యూటీ చైర్మన్	:	శ్రీ మహ్నాద్ జానీ
ఉపాధ్యక్షుల పేర్ల పట్టిక	:	శ్రీ వి. భూపాల్ రెడ్డి శ్రీ వాసిరెడ్డి వరద రామారావు డా. రాయపాటి శ్రీనివాస్ డా. మనోల పద్మజ
కార్యదర్శి	:	డా. ఎస్. రాజ సదారావు
ప్రత్యేక కార్యదర్శి	:	శ్రీ కె. గోపాల కృష్ణయ్య
సంయుక్త కార్యదర్శులు	:	శ్రీ డి. శివరావు శ్రీ ఎం.వి.వి. సత్యానందం
ఉప కార్యదర్శులు	:	శ్రీ పి. సత్యనారాయణ శ్రీ కె. సుభావ్ చంద్రబోస్ శ్రీ ఎ. రాంరెడ్డి శ్రీమతి వి. గిరిజానుందరి
సహాయ కార్యదర్శులు	:	శ్రీ ఎస్. జయరాం శ్రీ కె. సత్యనారాయణరావు శ్రీ మహ్నాద్ జపీరుద్దీన్ శ్రీమతి ఎ. సత్య సాయి లక్ష్మి శ్రీ జి. వెంకట కృష్ణ శ్రీ పి. బాలకృష్ణమాచార్యులు శ్రీమతి వి. ప్రభ శ్రీమతి పై. వెంకట రమణమ్మ
మార్గ	:	శ్రీ ఆర్. సీతారామారావు
చీఫ్ రిపోర్టర్	:	శ్రీ ఎల్. తిరుమలరావు

* * * * *

ఆంధ్రప్రదేశ్ శాసన పరిషత్తు కార్బూకలాపములు

అధికార నివేదిక

గురువారం, ఆగస్టు 27, 2009

విషయ సూచిక

1. సభా కార్బూకముము :

విషయము : వాయిదా తీర్మానముల ఆసుమతి గురించి.

2. నడుతుపు గుర్తుగల ప్రశ్నలు - వాగ్రామ సమాధానాలు :

3. స్వల్ప వ్యవధి ప్రశ్నలు :

4. సభా సమక్షంలో పెట్టిన వత్తాలు :

5. లఘుచర్చ :

విషయము: తిరుమల తిరుపతి దేవస్థానముల నిర్వహణ, తీర్థయాత్రికులకు సౌకర్యాలపై చర్చ (అసుబంధము):

* * * *

**ఆంధ్రప్రదేశ్ శాసన పరిషత్తు
2009, అగస్టు 27వ తేది, గురువారము**

తొమ్మిదప సమావేశపు వద్దనిమిదపరోజు

(సభ ఉదయం 10.00 గంటలకు సమావేశమైనది. మిషన్ చైర్మన్ అధ్యక్ష స్థానం పహించారు)

సభాకార్యక్రమము

వాయిదా తీర్మానముల అనుమతి గురించి

(శ్రీ పువ్వడ నాగేశ్వరరావు గారు, దాడి వీరభద్రరావు గారు, మరికొంతమంది సభ్యులు తమ అడ్జర్స్‌ర్స్‌మెంట్ మోషన్ చర్చకు తీసుకోవల్సిందిగా కోరసాగారు.)

మిషన్ చైర్మన్ : - నాగేశ్వరరావు గారూ, I have seen. No adjournment motion deserved discussion. It has become a routine. వీరభద్రరావు గారూ, ఈ రోజు 5 అడ్జర్స్‌ర్స్‌మెంట్ మోషన్ వచ్చాయి.

శ్రీ దాడి వీరభద్రరావు (విశాఖపట్టం) :- అధ్యక్ష, మరో 3 రోజులలో సెప్టెంబర్ అయిపోతున్నాయి ఇంకా చర్చించవలసిన సబ్టైప్ చాలా ఉన్నాయి. కాబట్టి ఇప్పుడు మెష్టున్ చేస్తే కనీసం ఏదో ఒక రూపంలో అయినా మీరు అనుమతిస్తారన్న ఆశలో మేము మెష్టున్ చేస్తున్నాము. అధ్యక్షా, ప్రస్తుత ప్రభుత్వం అనిసీతి నిర్మాలన గురించి చాలా కట్టుబడి ఉందని అంటున్నారు. ఏసీబీ, విజిలెన్స్, లోకాయుక్త సంస్థలన్నింటిని ఇంకా పటిష్టం చెయ్యాలి. ప్రతి డిపార్ట్మెంట్‌లో విజిలెన్స్ డిపార్ట్మెంట్లు ఉన్నాయి. వాటిని కూడా పటిష్టం చేయడానికి తగినటువంటి చర్యలు తీసుకోవాలని గతంలో మేము ప్రశ్న వేయడం జరిగింది. అనివార్య కారణాలవలన ఆ ప్రశ్నని పోస్ట్‌పోస్ట్ చేయడం జరిగింది.

MR. CHAIRMAN :- At your request.

శ్రీ దాడి వీరభద్రరావు :- అనుసంధి. విశాఖపట్టణం వెళ్ళడం వలన ఆ రోజు ...

మిషన్ చైర్మన్ : - మీ రికెప్ట్ వలన క్వార్టర్ పోస్ట్ పోస్ట్ అయింది. ఇప్పుడు అడ్జర్స్‌ర్స్‌మెంట్ మోషన్తో వచ్చారు... మీరే చెప్పండి.

శ్రీ దాడి వీరభద్రరావు :- సార్, నేను విశాఖపట్టణం వెడుతున్నానని తమతో చెప్పాను. మీరు అనుమతించారు. దానిని ఏదో విధంగా...

మిషన్ చైర్మన్ : - నేను అనుమతించాను. I will allow LCQ.

శ్రీ దాడి వీరభద్రరావు :- అధ్యక్ష, పోస్టపోస్ట్ క్వశ్వన్ ని తిరిగి పోస్ట్ చెయ్యాలి, ఏ కారణం చేతో ఆ క్వశ్వన్ పోస్ట్ అవలేదు. కావున ఏదో ఒక రూపంలో చర్చకు అనుమతించండి. ప్రభుత్వానికి కూడా ఈ సబ్జెక్టు మీద ఇంట్రైస్ట్ ఉంది. ఎందుకంటే అవినీతి నిర్మాలన కోసం వీటన్నింటిని **strengthen** చెయ్యాలంటున్నారు కావున వారు ఎలా **strengthen** చేస్తున్నారో ఒకసారి చర్చకు అవకాశం ఇవ్వవలసిందిగా కోరుతున్నాను.

శ్రీ పువ్వడ నాగేశ్వరరావు (అసెంబ్లీ) :- అధ్యక్షా, గత 4,5రోజులుగా వర్రాలు పడుతున్నాయి, చాలా సంతోషం. కానీ కరపు మండలాలు, జిల్లాలు ప్రకటిస్తామని ప్రభుత్వం పదే పదే చెప్పడం జరుగుతోంది. క్యాబినెట్ సమావేశాలలో కరపుకు సంబంధించి చర్చించారు కానీ, కరపు మండలాలను ప్రకటించలేదు. తద్వారా మనకు కేంద్రం దగ్గర కొంత సఫ్టం జరుగుతుందనేటటువంటి అభిప్రాయంతో ఉన్నాము. దయచేసి ఇప్పుడైనా ప్రకటన చేస్తే మంచిదని మా కోరిక.

శ్రీ చేరుపల్లి సీతారాములు (అసెంబ్లీ) :- అధ్యక్షా, నేను కూడా అవినీతికి సంబంధించిన అంశాలే చర్చించాలని కోరుతున్నాను. ఈ సెప్టెంబర్ లో అవినీతికి సంబంధించిన విషయం ప్రస్తాపనకే రాలేదు. అవినీతి లేకుండా ఏ పనీ జరగడం లేదు. అవినీతి దేశ ప్రతిష్టకు మచ్చ అనేది మన దేశ ప్రధానే అన్నారు.

మిస్టర్ షైర్కున్ :- ప్రతి ఇంట్లోనూ ఉంది.

శ్రీ చేరుపల్లి సీతారాములు :- అధ్యక్షా, అవినీతి మీద నిరంతరం చర్చ జరగాలి. చర్చ జరిగితే అవినీతిని నివారించడానికి అవకాశం కల్గుతుంది. క్రిందటి శాసన సభ సమావేశాలలో శ్రీ ఎలుగుబండి సూర్యసారాయణ, శ్రీమతి సరసాదేవి అవినీతికి సంబంధించి చర్చలు జరిగాయి. అధ్యక్షా, కావున అవినీతికి సంబంధించి చర్చించాలని కోరుతున్నాను.

శ్రీ బి. మోహన్ రెడ్డి (మెదక్, నిజమాబాద్, ఆదిలాబాద్, కరీంపుర్) :- అధ్యక్షా, కరపు గురించి మేము కూడా ఇచ్చాం. రెండవది కరపుకు సంబంధించి మన వంతు సహాయం చెయ్యాలని కోరుతున్నాను.

మిస్టర్ షైర్కున్ :- అడ్జెంట్ మోహన్ గురించి చెప్పండి.

శ్రీ బి. మోహన్ రెడ్డి :- అధ్యక్షా, సభలో ప్రోసెండింగ్స్ ను సన్నింద్ చేసి, టీచర్లకు సంబంధించి చర్చించాలి. ఇది నుమారు 3 లక్షల మంది టీచర్లకు సంబంధించిన విషయం. శ్రీ రాజశేఖరరెడ్డిగారు అండగా ఉన్నా మాకు ఇలా జరిగితే, ఎలా పనిచేస్తాము? అధ్యక్షా, క్రొత్త ఉద్యోగాలు ఇవ్వకపోయినా, ఉన్నాటిని తీసివేస్తామంటే ఎవరన్నా ఒప్పుకుంటారా? 302 జీవో ప్రకారం ఎన్నో సంవత్సరముల నుంచి జూనియర్ లెక్కర్స్‌కు ప్రమోషన్లు ఇవ్వాలని, జీవో ఉన్నది. క్రొత్త జీవో కోసం నిన్న సభలో విద్యార్థులు మంత్రి ముఖ్యమంత్రిగారి అనుమతితో ఆర్డర్ ఇస్తామని చెప్పారు. కానీ అధికారులు తప్పుడోపట్టిస్తున్నారు.

(అంతరాయం)

శ్రీ పోచింటడ్డి సుబ్బారెడ్డి (కడవ, అనంతపూర్, కర్నూలు) :- అధ్యక్షా, మంత్రిగారు నిన్నటిరోజునే టీచర్లకు సంబంధించిన విషయమై ర్షిష్ట వస్తుందన్నారు కానీ ఇంతవరకూ రిపై రాలేదు.

(ప్రతిపక్ష సభ్యుల నుంచి అంతరాయం)

మిస్టర్ శైర్కున్ :- నిమిషాల మీద ఎక్కుడపుతుంది? We will take up that matter. First of all you allow the business later we will discuss.

(అంతరాయం)

శ్రీ బి. మోహన్ రెడ్డి :- అధ్యక్షా, టీచర్లకు సంబంధించి సష్టం జరుగుతున్నదని అడుగుతుంటే, నిమిషాల మీద అంటారేమిటి?

శ్రీ పి. సుధాకర్ రెడ్డి (మహాబూబ్‌నగర్, రంగారెడ్డి, హైదరాబాదు) :- అధ్యక్షా, సెప్టెంబరు 2008వ సంవత్సరంలో టీచర్లకు సంబంధించిన విషయమై ముఖ్యమంత్రిగారికి రిప్రజెంటేషన్ ఇచ్చాము.

శ్రీ బి. మోహన్ రెడ్డి :- అధ్యక్షా, మా హక్కులను ఎందుకు తీసివేస్తారు? క్రొత్తవి ఇప్పకపోయినా ఫరవాలేదు, ఉన్నవాటిని తియుకండి.

ఉ.10.10

MR.CHAIRMAN : We will take up this matter, but not now. Please take your seat.

శ్రీ బి. మోహన్ రెడ్డి : మేము పెల్లోకి వస్తాము. మమ్మల్ని సస్పెండ్ చేయండి. రాత్రంతా నిద్ర పట్టలేదు. మాకు ఆవేదన ఉంది.

శ్రీ పి.సుధాకర్ రెడ్డి : నిన్న మూడు గంటలకు సమావేశం నిర్వహిస్తామని చెప్పారు. సమావేశం జరపలేదు.

శ్రీ బి. మోహన్ రెడ్డి : మేము ప్రభుత్వానికి అండగా ఉన్నాము. అయినా, మాకు న్యాయం చేయడం లేదు. అధికారులు మంత్రుల్ని తప్పు దేవ వట్టిస్తున్నారు. ఇది ప్రివిలేజ్ కిందకు వస్తుంది. మమ్మల్ని సస్పెండ్ చేసి, సభను నడుపుకోండి.

శ్రీ దాడి వీరభద్రరావు : అధ్యక్షా, ఇది సభా హక్కుల ఉల్లంఘన కిందకు వస్తుంది. ఎందుకంటే మంత్రిగారు నిన్న చాలా స్పష్టంగా సమాధానం చెప్పారు. మధ్యహౌం మూడు గంటలకు మీటింగ్ పెడతామన్నారు. అబెయన్స్ ఆర్డర్స్ ఈసేషన్ ఇస్తామని చాలా స్పష్టంగా చెప్పడం జరిగింది. మరి ఏ కారణం చేతనో మీటింగ్ పెట్టలేదు. ఆ కారణం తెలుపులసి ఉంది. వారు ఇచ్చిన హోమి ప్రకారం ఆ అబెయన్స్ ఆర్డర్స్ను ఈసేషన్ ఈ హోమీలో పెట్టాలి. అలా పెట్టలేదు కాబట్టి సభా హక్కుల ఉల్లంఘనగా ట్రీట్ చేయవలసిందిగా కోరుతున్నాము. లేదా మంత్రిగారి చేత

స్టేట్‌మెంట్ ఇప్పించండి. అబెయన్ ఆర్డర్సు ఈరోజు ఇష్టా చేయించి, దాన్ని హాజరీ సర్క్యూలేట్ చేయమనండి.

శ్రీ ఎన్. రఘువీరారెడ్డి (ప్యాపొయి శాఖామంత్రి) : మీ ద్వారా గౌసభ్యలకు అప్పీల్ చేస్తున్నాను. నిన్న నేను హాజరీ లేను కాబట్టి మంత్రిగారు ఏం చెప్పారో తెలియదు. అయితే నేను సంబంధిత మంత్రితో మాటల్లాడుతాను. ఇప్పుకే పదిహేను నిమిషాలు వృధా అయింది. అజెండాలోని అంశాల్ని మంత్రించుకోవలసిన అవసరం ఉంది. అయితే సభ్యులు చెప్పిన అంశాన్ని ఏ రూపంలో మీరు అలో చేసినా, డిస్కన్ చేయడానికి ప్రభుత్వం తయారుగా ఉంది. నిన్నటి రోజున మంత్రిగారు ఏదయుతే కమిట్ అయ్యారో దానికి సంబంధించి సంబంధిత మంత్రిగారితో మాటల్లాడిస్తాము. దయచేసి అజెండాలోకి పోవలసిందిగా కోరుతున్నాను.

శ్రీ దాచూరి రామిరెడ్డి (ప్రకాశం, నెల్లూరు, చిత్తూరు) : మినిషర్‌గారిని టీ బైక్‌లో పిలిపించండి.

సక్షిప్తపు గుర్తుగల ప్రశ్నలు-వాగ్రాప సమాధానాలు

గుంటూరు జిల్లా, మంగళగిరిలో సూపర్ స్పెషాలిటీ ఆసుపత్రి

ప్రశ్న సంబరు 161 (2909)

సర్వీశ్వర్ డా.రాయపాటి శ్రీనివాస్ (గుంటూరు), కె.ఎస్.లక్ష్మణరావు (కృష్ణా, గుంటూరు) :

గౌమైద్య విద్యా శాఖ మంత్రిగారు దయచేసి ఈ క్రింది సమాచారం తెలియజ్ఞారా:

- (ఆ)గుంటూరు జిల్లా మంగళగిరిలో సూపర్ స్పెషాలిటీ ఆసుపత్రిని నెలకొల్పడానికి ఏదైనా ప్రతిపాదన ఉందా;
- (అ)అయితే, దానిని ఎప్పటిలోగా ఆరంభించడమవుతుంది?

వైద్య, విద్యా శాఖ మంత్రి (శ్రీ పి. సుదర్శన్ రెడ్డి):

(అ) అవునండి.

(అ) ప్రభుత్వ ప్రయవేటు భాగస్వామ్య విధానాన్ని అనుసరించే సాధ్యస్వాధ్యతలను పరిశీలించడమవుతున్నది.

డా. రాయపాటి శ్రీనివాస్ : అధ్యక్షా, మీ ద్వారా ప్రభుత్వానికి, ముఖ్యమంత్రిగారికి, వైద్య, ఆరోగ్య శాఖ మంత్రిగారికి మంగళగిరిలో సూపర్ స్పెషాలిటీ ఆసుపత్రి ఏర్పాటు చేయబోతున్నందుకు కృతజ్ఞతలు తెలియజ్ఞారాను. అయితే దాన్ని ప్రభుత్వ ప్రయవేటు భాగస్వామ్యంలో ఏర్పాటు చేసే ఆలోచన చేస్తున్నట్లుగా చెప్పారు. ప్రభుత్వ-ప్రయవేటు భాగస్వామ్యంలో కాకుండా, ప్రభుత్వ రంగంలోనే దాన్ని ఏర్పాటు చేయాలని కోరుతున్నాను. ఎందుకంటే అక్కడ ప్రభుత్వానికి చెందిన దాదాపు 200 ఎకరాల విలువైన భూమి ఉంది. నేపసల్

ప్రో వేకు దగ్గరగా ఉంది. కాబట్టి సూపర్ స్పెషాలిటీ అనుమతిని ప్రభుత్వ రంగంలోనే అక్కడ ఏర్పాటు చేయాలని కోరుతున్నాను.

శ్రీ కె.ఎన్. లక్ష్మణరావు : అధ్యక్షా, మీ ద్వారా మంత్రిగారిని అడిగేది, మంగళగిరి పద్ధ సూపర్ స్పెషాలిటీ హస్పిటల్ కడతామని ముఖ్యమంత్రిగారే స్వయంగా హామి ఇచ్చారు. అయితే దాన్ని ఖచ్చితంగా ప్రభుత్వ రంగంలోనే నిర్మించాలని కోరుతున్నాను. అక్కడ 200 ఎకరాల ప్రభుత్వ భూమి ఉంది.

శ్రీ మహమ్మద్ జానీ (డప్యూటీ షైర్కోన్) : అధ్యక్షా, సి.ఎం.గారు ప్రామిన్ చేశారు అక్కడ ప్రభుత్వ రంగంలోనే సూపర్ స్పెషాలిటీ హస్పిటల్ నిర్మిస్తామని. అక్కడి స్థలం ప్రభుత్వానిది. అక్కడ హస్పిటల్ నిర్మించినట్లయితే, విజయనాడు, తెనాలి, గుంటూరు పట్టణాల ప్రజలకు ఎంతో ఉపయోగకరంగా ఉంటుంది. పక్కనే హాల్ట్ యూనివర్సిటీ కూడా ఉంది. కాబట్టి ప్రభుత్వ రంగంలో వస్తే బాగుంటుంది, ఆ విధంగా చేయమని కోరుతున్నాను.

శ్రీమతి నస్సపనేని రాజకుమారి (అసంబ్లీ) : అధ్యక్షా, మంగళగిరి పద్ధ టి.బి. హస్పిటల్ ఉంది. అది చాలా ప్రసిద్ధి చెందిన హస్పిటల్. అందులో అనేక ఎకరాల భూమి ఉంది. ఏ ప్రభుత్వం ఉన్నప్పటికీ, ఆ భూమి మీద ఇంతవరకు ఎవరూ కన్ను వేయకపోవడానికి కారణం, ఎప్పటికైనా ఆ స్థలంలో పెద్ద హస్పిటల్ వస్తుందనే ఆశతో అక్కడి ప్రజలు ఉన్నారు. అలాగే ముఖ్యమంత్రిగారు పలు దఫాలు గుంటూరు జిల్లా పర్యటనకు వచ్చినప్పుడు పార్టీలక్తితంగా గుంటూరు జిల్లా ప్రజలు కోరుతూ వచ్చారు అక్కడ ప్రభుత్వ రంగంలో సూపర్ స్పెషాలిటీ హస్పిటల్ కట్టమని. కాబట్టి మీరు ఆ విలువైన భూమిని ప్రయివేటు పరం చేయకండి. ఎవరికో కట్టబెట్టే ప్రయత్నం చేయకండి. ఆ స్థలంలో ప్రభుత్వమే హస్పిటల్ కట్టాలి, అది ప్రజలకు ఉపయోగపడాలి. ఆ స్థలం ప్రభుత్వ అధీనంలోనే ఉండాలని కోరుకుంటున్నాము. ప్రయివేటు వ్యక్తులకు ఇప్పడానికి వీల్చేదు. ఒకవేళ అటువంటి ప్రతిపాదన కనుక ప్రభుత్వం దగ్గర ఉంటే, దాన్ని ప్రతిఫుటిస్తామని చెపుతున్నాను.

శ్రీ పి. సుదర్శన్ రెడ్డి : అధ్యక్షా, గుంటూరు చెస్ట్ హస్పిటల్లో 120 ఎకరాల స్థలం ఉంది. అందులో ఎప్పిఅర్ హైల్ యూనివర్సిటీకి 30 ఎకరాల ఇవ్వాలని, మిగిలిన భూమిలో సూపర్ స్పెషాలిటీ హస్పిటల్ నిర్మించాలనే ప్రతిపాదన ఉంది. అవసరమైన నిధుల సేకరించి, దీని ప్రభుత్వ - ప్రయివేటు భాగస్వామ్యంలో సూపర్ స్పెషాలిటీ హస్పిటల్ నిర్మించాలనే ప్రతిపాదన ఉంది. ఈ పద్ధతిలో హస్పిటల్ నిర్మిస్తే, మేయిన్చానెన్న బాగుంటుంది. వాళ్లు బాగా ఇంటరెస్ట్, కేర్ తీసుకుంటారనే ఉద్దేశ్యంతో బహుళ ఇటువంటి ప్రతిపాదన చేసి ఉండోచ్చు. ఈనాడు ప్రజలకు కావలసింది మంచి హాల్ కేర్, దానితోపాటు తక్కువ రేట్లతోనే వైద్యం అందించడం. ఆ విధంగా ఉండే విధంగా నిబంధనలు పెడతాము.

శ్రీ మహమ్మద్ జానీ : మేము అడిగింది ఒకటి, మీరు చెపుతున్నది ఒకటి. ప్రభుత్వ రంగంలోనే సూపర్ స్పెషాలిటీ హస్పిటల్ కట్టులని మేము అడుగుతున్నాము. 200 ఎకరాల ప్రభుత్వ భూమి ఉంది. ఒక్కొక్క ఎకరం అయిదు కోట్ల రూ.ల పరకు విలువ చేస్తుంది.

శ్రీ పి. సుదర్శన్ రెడ్డి : ప్రస్తుతం ఉన్న హస్పిటల్కు సంబంధించి మొత్తం ల్యాండ్ మనం తీసుకోవడం లేదు. ఎంత అవసరం ఉందో, అంతే ల్యాండ్ తీసుకుంటున్నాము. అయితే ప్రభుత్వ ప్రయివేట్ భాగస్వామ్యంలో హస్పిటల్

నిర్వించినా, అది ప్రభుత్వ ఆధినంలోనే ఉంటుంది. ప్రభుత్వమే మేనేజ్మెంట్ చేస్తుంది. కాకపోతే ఆ హాస్పిటల్లో మన పేపెరట్లకు కావలసింది సౌకర్యాలు. ఆ హాస్పిటల్కు వెళ్లిన ప్రతి పేపెరటుకు మంచి ట్రీఎమెంట్ అందించాలనే ఉద్దేశ్యంతోనే ఈ ఆలోచన తప్ప, మరో ఉద్దేశ్యం లేదు. మీరు చెపుతున్నట్లుగా 200 ఎకరాలు అక్కడ లేదు, 120 ఎకరాలు మాత్రమే ఉంది.

శ్రీ తేలుకుట్ల గోవాల పెంకట కృష్ణరెడ్డి (గుంటూరు) : అధ్యక్షా, అక్కడ ప్రస్తుతం చెప్పి హాస్పిటల్ పనిచేసున్నదా? బెజవాడలో ఉన్న హాల్ యూనివరిటీకి అక్కడ ల్యాండ్ ఇచ్చుకోవాలి కానీ, ఇక్కడ ఇవ్వవలసిన అవసరం ఏమిటి? అలాగే 120 ఎకరాలు ఉన్నా, దాన్ని ఇతర ప్రయోజనాలకు వాడకుండా, కేవలం సూపర్ స్పెషాలిటీ హాస్పిటల్కే కేటాయించవలసిందిగా ప్రభుత్వానికి నిజ్మిష్టి చేస్తున్నాను.

శ్రీ పువ్వాడ నాగేశ్వరరావు : అధ్యక్షా, మంత్రిగారికి తమకు ఇష్టమైన సమాధానం చేపే హక్కు ఉంది. నేనేమి కాదనడం లేదు. కానీ ప్రభుత్వ రంగంలో కాకుండా, ప్రయునేటు వ్యక్తుల్ని ఇన్వాల్యూ చేస్తే బాగుంటుంది, మేనేజ్మెంట్ బాగుంటుంది, ఇతర సౌకర్యాలు బాగుంటుయని మంత్రిగారు చెపుతున్నారు.

ఉ.10.20

దయచేసి ప్రభుత్వం తన బాధ్యతల నుంచి తప్పించుకోవడానికి ఇటువంటి ఆలోచనలు చేస్తున్నదా? ఎందుకింత ప్రేమ ప్రైవేటు వారంటే?

శ్రీ యలమంచిలి పెంకట బాబు రాజేంద్ర ప్రసాద్ (కృష్ణ) : అధ్యక్షా, 4 సంపత్సురాల క్రితం కృష్ణ జిల్లాలో ఒక సూపర్ స్పెషాలిటీ ఆసుపత్రిని పెడతామని అన్నారు. కానీ ఇంత వరకూ పెట్టలేదు.

MR.CHAIRMAN: I am not allowing. ఇష్టం వచ్చినట్లుగా మాటలాడితే ఎట్లా? క్వార్క్ మంగళ గిరికి సంబంధించింది.

శ్రీ యలమంచిలి పెంకట బాబు రాజేంద్ర ప్రసాద్ : నేను చెప్పేది కొంచం విసండి. కృష్ణ జిల్లాకు సంబంధించిన ఆసుపత్రినే గుంటూరు జిల్లాలో పెడతారని అంటున్నారు. అట్లా కాకుండా ఎవరి జిల్లాలో వారికి సపరేటుగా పెట్టమనండి. మాకు మా జిల్లాలో సపరేటుగా పెట్టమని అడుగుతున్నాము.

శ్రీ దాచూరి రామిరెడ్డి : అధ్యక్షా, మంత్రి గారు సమాధానం చెబుతూ, ఆసుపత్రి ఎవరు కట్టినా, ప్రభుత్వ ఆధినంలోనే పుంటుందని చెప్పారు. గుర్తుమెంట్ ఆధినంలో పుండి, ప్రైవేటు భాగస్వామ్యంలో పున్నపుడు, వారు వార్డులు టీఎస్ చేయడం వంటిని రైల్వే స్టేషన్లో పెట్టినట్లుగా భావించడానికి కాదు. గుర్తుమెంటులో పుండాలి. మన నిమ్మ కానీ, స్విమ్స్ కానీ, గుంటూరు ఆసుపత్రి కానీ, అద్భుతంగా వని చేస్తున్నాయి. డిల్రీలో పుండే ఎపిఎపిఎస్ అద్భుతంగా వని చేస్తున్నది. గుర్తుమెంటులో పుంటే బాగా వని చేయవనే భావనను ముందర వదిలిపెట్టండి. ప్రైవేటు వారు మీకు కావాలనుకుంటే, రూమ్స్ కట్టి ఇవ్వమనండి, మెషిపరీని ఇవ్వమనండి.

శ్రీ పి. సుదర్శన రెడ్డి : ఇది సూపర్ స్పెషాలిటీ ఆసుపత్రి. జిల్లాకు ఒకటని కాకుండా అక్కడ అవసరాన్ని బట్టి పెడుతున్నది ఇది. ప్రతి జిల్లాలో హాస్పిటల్లో పున్నాయి. అది కాకుండా అదనంగా మనం ఇస్తున్నాము. దానిని

దృష్టిలో పెట్టుకుని, అక్కడ వున్న పొప్పులేప్స్ ను బట్టి మంగళగిరిలో పెడితే బాగమంటుందని డిస్టైన్ చేసారు. చెస్ట్ ఆసుపత్రిలో అప్పట పేపరట్లను మాత్రమే చూస్తున్నారు. ఇప్పుడు మెరుగైన సేవలు అందించడం కోసం పిపిపి ప్రతిపాదనలను పరిశీలించడం జరుగుతున్నది. ఏది ఏమైనా ప్రైవేటు, పబ్లిక్ భాగస్వామ్యం కోసం, ఆసుపత్రి బాగా పని చేయడం కోసం ఆ ప్రతిపాదనలను పెట్టడం జరుగుతున్నది. దానిని గపర్చమెంట్ మేనేజ్ చేస్తుంది.

శ్రీ పువ్వడ నాగేశ్వర రావు : సర్, మీరు శాటిస్ట్స్ అయితే మేము వదిలేస్తాము.

మిస్టర్ చైర్మన్ : అది గపర్చమెంటు పాలిస్. గపర్చమెంటు కావాలని ప్రైవేటు పార్ట్ సర్ ను తీసుకుంటున్నది.

శ్రీ పువ్వడ నాగేశ్వర రావు : గపర్చమెంటు కంటే ప్రైవేటు వారు బాగా చేస్తారని చెప్పమనండి.

మిస్టర్ చైర్మన్ : మీరు అర్థం చేసుకోవాలి.

శ్రీ దాడి వీరభద్రరావు : మంత్రి గారు పిపిపి ని నరిగ్గా చూసారో లేదో తెలియదు. పిపిపి పద్ధతిలో అంటే, 25 సంవత్సరాలకు, 30 సంవత్సరాలకు యాజమాన్యం ఇచ్చి, ఆ తరువాత తీసేని, ట్రాన్స్‌ఫర్ చేసే విధానం పుంటుంది. మంత్రి గారు చేప్పేది వెంటనే ప్రభుత్వానికి ఏ మాత్రమూ అజమాయిస్తే పుండదు. మరొక పదేళ్లయిన తరువాత ఆ ల్యాండ్ వాల్యూను కట్టి తీసేనుకుంటామని అని వారు తీసేనుకునే ప్రమాదం పుంది, మనకు టోటల్గా పోయే ప్రమాదం కూడా పుంది. మంత్రి గారి సమాధానంలో వారికి క్లారిటీ లేదు. ప్రభుత్వానికి అజమాయిస్తే చేయడానికి అవకాశం పుంటుందని మంత్రి గారు అసుకుంటున్నారు. ఈ పిపిపి ని ఏ కండిషన్లో అగ్రమెంట్ కుదుర్చుకున్నారో చెప్పమనండి.

డా. రాయపాటి శ్రీనివాస్ : సర్, ఈ ప్రపోజెల్కు సంబంధించినంత వరకూ పూర్తిగా ప్రభుత్వ యాజమాన్యంలోనే చేస్తే బాగుంటుందని మా అందరి అభిప్రాయం . ప్రైవేటు సెక్షన్లలో ప్రక్కనే ఎన్ఱెర్ల ఆసుపత్రి పుంది. అక్కడ సూపర్ స్పెషాలిటీస్, కార్బియన్ సర్కార్ అన్ని జరుగుతున్నాయి. అక్కడ విలువైన చాలా పెద్ద భూమి పుంది. కాబట్టి ఇది గపర్చమెంటు కంట్లోలులో పుండేలా కార్బియన్ రూపొందిస్తే బాగుంటుందని మనని చేస్తున్నాను.

శ్రీ డి. నాగేందర్ (ఆరోగ్య కుటుంబ సంక్షేపు శాఖామంత్రి) : థాంక్ యు సర్. మంగళగిరి సూపర్ స్పెషాలిటీ ఆసుపత్రికి సంబంధించి, దాని మొదాలిటీస్ ఏమిటి, గపర్చమెంట్ కుదుర్చుకున్న పిపిపి అగ్రమెంట్ కండిషన్ ఏమిటని అడుగుతున్నారు. ఇదెలా పుందంటే, ఆలూ లేదు, చూలూ లేదు, కొడుకు పేరు సోమలింగం అస్సుట్లుగా పుంది.

(శ్రీమతి నస్నపనేని రాజకుమారిచే అంతరాయం)

This is an initial stage only. Let me complete.

(తిరిగి అంతరాయం)

So far we have not finalized anything. ఇది సూపర్ స్పోలిటీ హాస్పిటల్. In the larger interest of the public we are trying to get that Hospital. ఇంకా మొడాలిటీస్ పైసల్ కాలేదు. పైసల్ కాక ముందే మీకు చెప్పాలంటే, బయటకు రాంగ్ సిగ్నల్ వెళతాయి. We are trying to get such a big Hospital in a particular district, let all the Hon'ble Members cooperate for this.

(తిరిగి అంతరాయం)

ఎందుకంటే, in the larger interest of the public ఇది కడుతున్నారు. ఇప్పుడే మంత్రి గారు చెప్పారు. 30 సంవత్సరాల తరువాత బిబటి అనే పద్ధతిలో ఏదయితే చేస్తున్నారో ..

(తిరిగి అంతరాయం)

When I am saying something you should have some patience. ఈ మొడాలిటీస్ పైసల్ కాలేదు కాబట్టి, definitely he will bring to the notice of each and every Hon'ble Member. అందువల్ల ప్రతి దానినీ పోలిటికలైజ్ చేసే యాంగిల్లో చూడకండి.

(తిరిగి శ్రీమతి సన్మహనేని రాజకుమారిచే అంతరాయం)

That is what we are trying. బిబటి సిస్టమ్ ఏదైతే వుందో, 30 సంవత్సరాల తరువాత, there is every possibility గపర్చమెంట్ ఏ మొడాలిటీ పెట్టిందో, దాని ప్రకారం, definitely the Government will take over అల్ట్రిమేట్గా క్లాజెస్ పెట్టినపుడు if you want any specific clauses to be put into that, we will definitely put.

శ్రీ మహ్మద్ జానీ : అందరం అడిగింది, ప్రైవేటు భాగస్వామ్యం వద్దు, ప్రభుత్వమే ఏర్పాటు చేయాలని. ప్రకృతినే ఎన్లార్స సూపర్ స్పోలిటీ అనుపత్రి వుంది, వాలా చక్కగా వని చేస్తున్నది. ముఖ్యమంత్రి గారు ఏదైతే ప్రామిన్ చేసారో, దాని ప్రకారంగా సూపర్ స్పోలిటీ అనుపత్రి అక్కడ వుండాలి. 200 ఎకరాల భూమి వుంది. ఒక్కొక్క ఎకరం రూ. 5 కోట్లు ఖరీదు చేస్తుంది. అందువల్ల ప్రభుత్వమే ఏర్పాటు చేయాలి. మాకు ప్రైవేటులో అక్కరలేదు. జిల్లాలో అందరు ఎంఎల్లు, ఎంఎలైసులు అదే అడుగుతున్నాము. గపర్చమెంటు అనుపత్రి కావాలి, ప్రైవేటు అనుపత్రి అక్కరలేదు.

SRI D.NAGENDER: Money has to be released from the Health & Family Welfare Department.

మిస్టర్ చైర్మన్ : మీరు పరిశీలించండి.

శ్రీ పి. సుదర్శన్ రెడ్డి : ప్రతిపాదనలు పరిశీలనలో వున్నాయి. ఏది బాగుంటే అది చేస్తాము. ఇంకా దాని గురించి అలోచిస్తున్నాము. ఇది పెద్దల సభ. మీరందరూ మంచి సలహాలు ఇవ్వినట్లయితే వాటిని పరిగణనలోకి తీసుకుంటాము.

శ్రీ మహ్మద్ జానీ : సార్ సర్. ‘పెద్దల సభ’ అని సభనే వెక్కిరిస్తున్నారు. మొత్తం సభనే మంత్రి గారు అగోరవ పరుస్తున్నారు. ఇది సభకే అగోరవం . మేము అడ్డోజ్ చేసాము. మీరు పరిశీలించండి. అంతే కాని పెద్దల సభ అని అగోరవ పరచకూడదు.

శ్రీ డి. నాగేందర్ : పెద్దల సభ అనన్న మాటలో తప్పేముంది ?

MR.CHAIRMAN: The total issue is being diverted.

ఇ. 10.30

(అంతరాయం)

శ్రీ పి. సుదర్శన్ రెడ్డి: పెద్దల సభలో ఇంకా సూచనలు ఇస్తారు. పరిశీలన చేస్తామంటాము. వారు చెప్పింది పరిశీలిస్తామన్నాము.

(అంతరాయం)

MR. CHAIRMAN: No...I am going to the next question. Indrasain Reddy Garu, promise was given to examine the whole issue.

శ్రీ దాడి వీరభద్రరావుః మంత్రి ముఖీవీరగారు లేచి డెప్యూటీ షైర్స్‌గారిని సంబోధిస్తా, ‘ఏందయ్యా, అదేందయ్యా’అని అంటున్నారు. ఇది సభా మర్యాద? ఒక డెప్యూటీ షైర్స్‌ని సంబోధించే విషయం ఇదా? ఒక మంత్రిగారు సమాధానం చెప్పలేక, మరొక మంత్రి ఇంటర్వెర్టాలయ్యారు. ఆ మంత్రి సమాధానం చెప్పలేక ఇది ఏమిటి? డెప్యూటీ షైర్స్‌గారికి వార్షిక్ ఇస్తారా? వారు అందుకుగాను అపాలజీ చెప్పాలి.

(ఈ సందర్భంలో గా. తెలుగుదేశం పార్టీ సభ్యురాలు శ్రీమతి నస్సపనేని రాజకుమారి పోడియం వద్దకు చేరుకొని మాట్లాడసాగారు)

మిస్టర్ షైర్స్: నేను మాట్లాడతాను. మీరు మీ సీటుకు పెళ్లండి

(గా. తెలుగుదేశం పార్టీ సభ్యురాలు శ్రీమతి నస్సపనేని రాజకుమారి పోడియం వద్ద సుండి తమ స్థానాన్ని చేరుకున్నారు.)

(అంతరాయం)

శ్రీ మహ్మద్ జానీ: ఆయనకు ఏమి సంబంధం? ఇది మెడికల్ ఎడ్యూకేషన్కి సంబంధించిన సమస్య. తప్పీ, ఒప్పీ మంత్రిగారు చెబుతున్నారు. మేము వింటున్నాము. వెనక నుండి ఆయన ఎవరు మాట్లాడడానికి?

(అంతరాయం)

శ్రీ ఎం. ముఖీవీరగాడ్: నేను అనలేదు. ఇంత మందిలో ఎవరయినా విన్నారా?

శ్రీ దాడి వీరభద్రరావుః ఆయన 'ఏందయ్య' అని అంటున్నారు. అది పార్లమెంటర్ లాంగేజా?

శ్రీ మహమ్మద్ జానీ (వెనుకబడిన తరగతుల సంక్లేషమ శాఖామంత్రి) : ఆ బిహోవియర్ ని ఖండించవలసిన అవసరం ఉంది. మిన్సిబిహోవియర్ సభకు పనికి రాదు. ప్రభుత్వం అంటే నేను కాదు, అటువైపు కాదు, ఇటువైపు కావచ్చు. ఇలా అయితే తమరు సభ నడవడం ఎలా?

శ్రీ దాడి వీరభద్రరావుః మంత్రిగారిని పశ్చాత్తాపాన్ని తెలియజేయమనండి. ఇది పద్ధతి కాదు. నేను విన్నాను.

(అంతరాయం)

శ్రీ మహమ్మద్ జానీ : తమరు రూలింగ్ ఇష్టుండి. నేను కూర్చుంటాను. ఆ బిహోవియర్ మంచిది కాదని అంటున్నాను. తమరు చెబితే నేను కూర్చుంటాను.

మిస్టర్ ఛైర్మన్ : నేను మిమ్మలను పిలుస్తాను. ఆయన అనలేదని అంటున్నారు. నేను మాట్లాడతాను. ఆయన అనలేదని అన్నారు. అది అంటే తప్పు. అలా అనపలసినది లేదు. తప్పది. అది రికార్డ్లోకి పెళ్లదు.

(అంతరాయం)

మీరు కూర్చుండి. I will call you. Now, he is satisfied. Indrasain Reddy Garu, please sit down.

(గా. సభ్యులు శ్రీ మహమ్మద్ జానీ తమ స్థాపంలో కూర్చున్నారు)

తెలంగాణాలో పైద్య విజ్ఞాన విశ్వవిద్యాలయం

Q.No. 162 (2979)

SRI KAPILAVAI DILEEP KUMAR (WARANGAL, KHAMMAM, NALGONDA)

Will the Minister for Medical Education be pleased to state:

- a) Whether it is a fact that Government is establishing Medical Colleges in each District; and
- b) If so, whether there is any proposal to establish separate university of Medical Sciences in Telangana?

MINISTER FOR MEDICAL EDUCATION (SRI P. SUDARSHAN REDDY):

- a) The Government is ensuring that atleast one Medical College is established either in Government or Private Sector in each District.
- b) No Sir

శ్రీ కపీలవాయి దిలీప్ కుమార్ : అధ్యక్షా, మంత్రిగారు పాజిటివ్ రిప్ప్ ఇచ్చారు. ప్రతీ జిల్లాలో కాలేజ్ ప్రైవేట్‌కానీ, ప్రభుత్వానిది కాని పెట్టడానికి అవకాశం ఉందా అంటే పరిశీలిస్తామన్నారు. హాల్ యూనివర్సిటీ తెలంగాణాలో పెట్టడానికి అవకాశం లేదన్నారు. ఇప్పుడున్న హాల్ యూనివర్సిటీ నిజయవాడలో ఉన్నదానికి పర్సు-

లోడ్ పెరిగింది. గతంలో రెండు సార్లు అక్కడ పేపర్ లీక్ అయింది. ఒకసారి అయిందని అంటే రెండవ సారి కూడా అయింది. ఒక్కరిని కూడా సస్పండ చేయలేదు. హాల్ట్ యూనివరిటీలో అక్కమాలు జరుగుతున్నాయి. ముఖ్యంగా పి.జి. సీట్ల అలోకేషన్లో ఉస్కానియా యునివరిటీలో 15 శాతం నాన్ లోకలో భర్తి చేయాలంటే నాన్ లోకల్ మొత్తం క్లినికల్వారికి ఇష్టున్నారు. హైదరాబాద్లో స్టేట్ ఫ్స్ట్ ర్యాంక్ రేడియాలజీస్కి సీట్ రాకుండా పోయింది. నాన్ క్లినికల్ పోస్టులు మాత్రమే కేటాయిస్తున్నారు. హైదరాబాదు, రాయల్సీమ వారికి అంధ్రలో ఏ కాలేజీలో క్లినికల్ పోస్టులు రావడం లేదు. వర్క్‌లోడ్ పెరిగింది. గతంలో షైభవంగా ఎన్టిఆర్ హాల్ట్ యూనివరిటీ పని చేసింది. ఈ రోజు ఆ పరిస్థితి లేదు. జిల్లాకు ఒక మెడికల్ కాలేజీ పెట్టమంటున్నారు కాబట్టి వర్క్‌లోడ్ దృష్టిలో పెట్టుకొని చేయాలి. ఇక్కడ నిమ్మ ఉంది. దానికి మంచి చరిత్ర ఉంది. స్టేట్స్, హోదా, గౌరవం ఉంది. హాల్ట్ యూనివరిటీగా మార్గమనండి. రాయల్సీమలోనూ హాల్ట్ యూనివరిటీని నెలకొల్పాలని కోరుతున్నాము.

శ్రీ అరికెల నర్సారెడ్డి (నిదామాబాద్) : అధ్యాంశ్, నిజామాబాద్లో ఆలోడి కాలేజీకి శాండేష్ స్టోన్ వేయడం జరిగింది. ఇంతవరకూ ప్రారంభం కాలేదు. ఎందుకు ప్రారంభం కావడం లేదు. ల్యాండ్ ఏమైనా ఫీంజ్ చేస్తున్నారా? దాని మీద చెప్పవలసిందిగా కోరుతున్నాను.

డా. కె. నాగేశ్వర్ (మహాబుట్టనగర్, రంగారెడ్డి, హైదరాబాదు) : ఎన్టిఆర్., యూనివరిటీ పెట్టినప్పుడు ఎన్ని మెడికల్ కాలేజీలు ఉన్నాయి, ఇప్పుడు ఎన్ని ఉన్నాయి? ఇతర అఫీలియేటింగ్ కాలేజీలు ఇప్పుడు ఎన్ని ఉన్నాయి? ఒకే యూనివరిటీలో జరపడం కష్టం. రాష్ట్ర రాజధాని మిసహో తెలంగాణలో నాకు తెలిసినంతవరకూ ఒక్క స్టేట్వైట్ యూనివరిటీ లేదు. ఎన్టిఆర్ హాల్ట్ యూనివరిటీలో వర్క్‌లోడ్ పెరిగింది కాబట్టి తెలంగాణా ప్రాంతంలో ఖచ్చితంగా పెట్టడానికి అవకాశం ఉందని అడుగుతున్నాను.

శ్రీ కె. ఎన్. లక్ష్మిరావుః తెలంగాణలో ప్రతీ జిల్లలో ప్రభుత్వంలోకానీ, ప్రైవేట్లోకాని కాలేజీలు స్థాపించాలని ప్రభుత్వం యొచిస్తోందని చెబుతున్నారు. అదనంగా మరొకటి పెదుతున్నారా, లేనిచోట్ల పెదుతున్నారా, ఎప్పుడు ప్రారంభిస్తారు, ఎన్ని రోజులకు పూర్తి చేస్తారో తెలియచేయాలని కోరుతున్నాను.

MR CHAIRMAN: Let others also take part. I will call you. 11 'O clock, I will close.

(అంతరాయం)

I will get the list and call all the 87 Members.

శ్రీ డి. రాజేశ్వరరావు (నామినేట్డ్) : నిజామాబాద్లో మెడికల్ కాలేజీకి శాండేష్ స్టోన్ వేశారు. సిఎస్ కాలేజ్ క్యాస్పిట్ అయింది. సదరు బిల్లింగ్, కాలేజ్, పోస్టుల్ ఉంది. ఎప్పటిలోగా దానిని తీసుకొని మెడికల్ కాలేజీని ప్రారంభం చేస్తారు.

శ్రీ కె.ఎన్. లక్ష్మిరావు : నిజయవాడలో హాల్ట్ యూనివరిటీ ఉంది. విపరీతమైన వర్క్‌లోడ్ ఉంది. తమ ద్వారా మంత్రిగారిని కోరేదేమంటే, తెలంగాణా ప్రాంతం, రాయల్సీమ ప్రాంతంలో రెండు హాల్ట్ యూనివరిటీలు పెడితే బాగుంటుందని కోరుతున్నాను.

శ్రీ పోచింరెడ్డి సుబ్బారెడ్డి : ప్రభుత్వం ఆలోచన చేసేటట్లు నిమ్మసి హార్ట్ యూనివర్సిటీగా చేస్తే, తిరుపతిలో స్విమ్సు ఉంది దానిని కూడా హార్ట్ యూనివర్సిటీగా డిక్సెర్ చేయడానికి అవకాశం ఉందా?

శ్రీ పి. సుధాకరరెడ్డి : గతంలో పిజి సీట్లు అలోకేషన్లో రాష్ట్రపతి ఉత్తరవులకు భిన్నంగా సీట్లు అలోకేషన్ జరిగినట్లు ఆలోచన ఉంది. అది వాస్తవం కాదాలని అడుగుతున్నాను.

శ్రీ బి. చెంగల్రాయము (అసెంబ్లీ) : నిమ్మలో అన్న తెలంగాణ విద్యార్థులకే అడ్డిపన్స్ జరుగుతున్నాయి. స్విమ్సులో అంధ్ర, తెలంగాణ, రాయల్సీమకి కోటా ఉంది. అదే విధంగా నిమ్మలో రిజనర్ కోటా ఇష్టవలసిందిగా కోరుతున్నాను.

ఉ.10.40

శ్రీ పి. సుదర్శన్ రెడ్డి : అధ్యక్షా, ముఖ్యమంత్రి రాజేశ్వర రెడ్డి గారు మెడికల్ ఎడ్యూకేషన్ కు సంబంధించి ప్రతి జిల్లాలో ప్రభుత్వ కాలేజీని కాని, ప్రయివేట్ కాలేజీని కాని పెట్టాలని తీసుకున్న నిర్దయానికి అనుగుణంగా గత నాలుగు సంవత్సరాలలో ఎక్కుడైతే కాలేజీలు లేవో అక్కడ రిమ్సును కడువ, ఆదిలాబాద్, శ్రీకాకుళం, ఒంగోలు జిల్లాల్లో ఏర్పాటుచేయడం జరిగింది. మిగతా జిల్లాల గురించి రాజేశ్వరరావు గారు, నర్సారెడ్డి గారు అడిగినదానికి, నిజమాబాద్ జిల్లాలో మెడికల్ కాలేజీని పెట్టడానికి ఈ మధ్యనే శంకుస్థాపన చేయడం జరిగింది. అదే విధంగా, తిరుపతిలో కూడా ఒక కొత్త కాలేజీని నిర్మించడం జరుగుతోంది. ఈ విధంగా కొత్త కాలేజీలను పెడుతున్నాం. కాలేజీలు ఎన్న ఉన్నాయి అవి ఏ విధంగా విధులు నిర్వహిస్తున్నాయని అడిగిన దానికి, రాష్ట్రంలో ప్రభుత్వ మెడికల్ కాలేజీలు 13 ఉంటే, ప్రయివేట్ మెడికల్ కాలేజీలు 20 ఉన్నాయి. ప్రభుత్వ కాలేజీలలో 1800 సీట్లు ఉంటే, ప్రయివేటు కాలేజీలలో 2600 సీట్లు ఉన్నాయి. పీజీకి సంబంధించి, ప్రభుత్వ కాలేజీలలో 791 సీట్లు ఉంటే, ప్రయివేట్ కాలేజీలలో 648 సీట్లు ఉన్నాయి. ప్రభుత్వ మెడికల్ కాలేజీలలో పీజీ సీట్లు తక్కువ ఉన్నాయనే ఉద్దేశంతో ఈ మధ్యనే అదనంగా 395 పీజీ సీట్లను పెంచాలనే ఉద్దేశంతో 294 కోట్ల రూపాయల అంచనాతో కేంద్ర ప్రభుత్వానికి ప్రతిపాదనలు పంపించడానికి ముఖ్యమంత్రి గారు అనుమతించడం జరిగింది. దీనిని దృష్టిలో పెట్టుకొని కాలేజీలను ఇంకా బల్ఫోతం చేయాలని నిర్దయించాం. అదే విధంగా, డాక్టర్లు తక్కువగా ఉన్నారు కాబట్టి పీజీ కోర్సులను పెంచాలనే ఉద్దేశంతో ప్రయివేట్ కాలేజీలలోను, ప్రభుత్వ కాలేజీలలోను పీజీ సీట్లకు అనుమతిని మంజారు చేయడం జరుగుతోంది. అదే విధంగా, హార్ట్ యూనివర్సిటీ విషయానికి వస్తే, రాష్ట్రంలో ఎన్టిఆర్ హార్ట్ యూనివర్సిటీ ఒక్కటే ఉంది కాబట్టి దాని స్థాయిని పెంచడానికి ప్రతిపాదనలు చేయమని యూనివర్సిటీ యాజమాన్యాన్ని కోరడం జరిగింది. అప్పటి వరకు విద్యార్థులు కాని, తల్లిదండ్రులు కాని విజయవాడ వరకు పోకుండా అప్పికేషన్లు ఏమైన ఉంటే హైదరాబాద్లోనే తీసుకుంటున్నాం. అదే విధంగా, రెండు జోనల్ ఆఫీసులను ఒకటి హైదరాబాద్లోను, రెండవది రాయల్సీమ ఏరియాలోని తిరుపతిలోను పెట్టాలని కొత్తగా ప్రతిపాదనలు చేస్తున్నాం. సర్టిఫికెట్లను విద్యార్థులు ఈ జోనల్ ఆఫీసులలోనే తీసుకునే విధంగా ప్రతిపాదనలు చేయడం జరిగింది. విద్యార్థులు, తల్లిదండ్రులు హార్ట్ యూనివర్సిటీలో ఏమైన పని ఉంటే హైదరాబాద్ నుండి, తిరుపతి నుండి విజయవాడ వరకు పోకుండా ఈ జోనల్ ఆఫీసుల ద్వారా పని పూర్తి చేసుకొనేటట్లు తప్పనిసరిగా ప్రయత్నం చేస్తాం. ప్రభుత్వ కాలేజీలల్లో లెక్కరర్లను నియమించడం మొదలైవన్నీ డీఎంఈ చూస్తోంది. అలాగే ప్రయివేట్ కాలేజీలలో ఈ ప్రక్రియను ప్రభుత్వానికి సంబంధం లేకుండా లెక్కరర్ల నియమకం పంచిన ప్రయివేట్ కాలేజీ యాజమాన్యాలే చూచుకుంటారు. ఎన్టిఆర్ హార్ట్ యూనివర్సిటీ ఓస్టీ ఇంటర్వెన్చర్ ఎగ్జామ్స్, కాన్సిలింగ్, అడ్డిపస్చు సంవత్సరాంతపు పరీక్షలు నిర్వహించడం లాంటివి చూచుకొంటుంది. దీనిని దృష్టిలో పెట్టుకొని మనకు

యూనివర్సిటీలు అవసరముందనే ఉద్దేశంతో ముఖ్యమంత్రి గారు ఈ మధ్యనే మూడు కొత్త యూనివర్సిటీలకు అనుమతిని మంజారు చేశారు. ఆంధ్రప్రదేశ్ జనాభా అవసరాన్ని దృష్టిలో పెట్టుకొని ముఖ్యమంత్రి గారు అనుమతి ఇస్తున్నారు.

మిస్టర్ షైర్స్ : సుదర్శన్ రెడ్డి గారూ, డిస్కప్స్ అవుతోంది.

శ్రీ పి. సుదర్శన్ రెడ్డి : అధ్యక్షా, మనకును గైడ్ లైన్ ప్రకారం ప్రతి 1500 మంది జనాభాకు ఒక డాక్టర్ ఉండాలి. యావు భారతదేశంలో ఈ నిష్పత్తిని మాప్తి ప్రతి 1700 జనాభాకు ఒక డాక్టరు ఉంటే మన రాష్ట్రంలో ప్రతి 1370 జనాభాకు ఒక డాక్టరున్నారు. మన అవసరాలను బట్టి డాక్టర్లను నియమించడంలోను, యూనివర్సిటీలను పెట్టడంలోను మన ముఖ్యమంత్రిగారు తగిన సమయంలో ప్రయత్నం చేస్తున్నారని ఈ సందర్భంగా తెలియజేస్తున్నాను.

శ్రీ కపేలవాయి దిలీప్ కుమార్ : అధ్యక్షా, డీఎస్ యూనివర్సిటీగా మార్పీ ఆలోచన ఏమైనా ఉందా? అలాగే, పీఎస్ సీట్ల అలోకేషన్లో అవకతపకలు జరుగుతున్నాయి కాబట్టి కువ్యాటర్ ద్వారా పెబ్ కౌన్సిలింగ్ విధానాన్ని నిర్వహించి సీట్లు ఎలాట్ చేసే విధానాన్ని ప్రవేశపడతారా లేదా? ఈ రెండు ప్రశ్నలకు ప్రియుల్ రిప్పయి ఇష్టమని మీ ద్వారా మంత్రి గారిని అడుగుతున్నాను.

శ్రీ పోచింరెడ్డి సుబ్రాద్ది : అధ్యక్షా, జెఎస్టీయాను మూడు ప్రాంతాలలో మూడు యూనివర్సిటీలు చేసినట్టే ఎన్టిఆర్ హై యూనివర్సిటీని కూడా మూడు ప్రాంతాలలో మూడు యూనివర్సిటీలుగా చేయడానికి ప్రభుత్వం ఏమైనా ఆలోచన చేస్తుందా?

మిస్టర్ షైర్స్ : ఇక్కడ వచ్చినటువంటి ప్రశ్న ప్రతి జిల్లాలో మెడికల్ కాలేజీని ఏర్పాటుచేస్తున్నారా? రెండపది, తెలంగాణకు హై యూనివర్సిటీని ఇస్తున్నారా? అవే కదా రెండు పాంచాల్లు. నీటికి సమాధానం మంత్రి గారు ఇచ్చారు.

శ్రీ పి. సుదర్శన్ రెడ్డి : అధ్యక్షా, గౌరవ సభ్యులు దిలీప్ కుమార్ గారు పీఎస్ సీట్ల గురించి అడిగిన దానికి అవసరాలను బట్టి పెంచడం జరుగుతోంది. అదే విధంగా, జెఎస్టీయాలో మూడు యూనివర్సిటీలున్నట్టే ఎన్టిఆర్ యూనివర్సిటీని కూడా మూడు యూనివర్సిటీలుగా చేస్తారా అని గౌరవ సభ్యులు సుబ్రాద్ది గారు అడిగిన దానికి జెఎస్టీయా పరిధిలో చాలా కాలేజీలు, చాలా మంది విద్యార్థులున్నారు కాబట్టి అక్కడ అనుమతి ఇచ్చాం. దినికి కూడా ప్రజల అవసరాలను దృష్టిలో పెట్టుకొని తగిన చర్యలు తీసుకోవడానికి ప్రభుత్వం ప్రయత్నిస్తుందని ఈ సందర్భంగా తెలియజేస్తున్నాను.

మైసం పూతగల యాపిత్తు

ప్రశ్న నం. 163 (3015)

శ్రీ బి. చంగల్ రాయుడు

గౌరవనీయులైన ఆరోగ్య, కుటుంబ సంక్షేపు శాఖ మంత్రి గారు దయచేసి ఈ క్రింది సమాచారం తెలియజేస్తారా;

- అ) మైసం పూసిన ఆపిల్సు బహిరంగ మార్కెటులో వికిలుస్తున్న విషయం ప్రభుత్వం దృష్టికి వచ్చిందా;
- ఆ) మైసం పూసిన ఆపిల్సు తినడం ఆరోగ్యానికి చాలా హానికరమన్న విషయం వాస్తవమైనా;
- ఇ) అయితే, ఈ విషయంలో తీసుకుంటున్న చర్యలేమిటి?

ఆరోగ్య, కుటుంబ సంక్షేపు శాఖ మంత్రి (శ్రీ డి. నాగేందర్) :

- అ) అవునండీ.
- ఆ) లేదండీ.

బీస్ వేక్స్, కార్బూబావేక్స్, పెల్లాక్ వేక్స్తో ఆపిల్స్పై పూసే మైసాన్ని (తాజా పండ్లు కూరగాయలు) 1955, ఆహార వదార్థాల కల్తి నివారణ నియమాపథిలోని నియమం-48 ఇ ప్రకారం అనుమతిచడమయింది.

- ఇ) ఈ ప్రశ్న ఉత్పన్నం కాదు.

మిస్టర్ చైర్మన్ : యాక్స్ కోట్డె ఆపిల్ ఆరోగ్యానికి సంబంధించినది కాబట్టి అందరి సభ్యులకు చాలా ముఖ్యమైనది. ముఖ్యంగా, డాక్టర్ కె. నాగేశ్వర్ గారికి ఆపిల్ అంటే చాలా ఇష్టం.

శ్రీ బి. చెంగల్ రాయుడు : అధ్యక్షా, ఎలాంటి మైసం ఆరోగ్యానికి హానికరమో తెలుపవలసిందిగా మీ ద్వారా ప్రభుత్వాన్ని కోరుతున్నాను. కొయ్య బొమ్మలకు ఉపయోగించే మైసాన్ని కూడా ఈ ఆపిల్కు ఉపయోగిస్తున్నారని నాకు తెలిసింది. ఇది ఎంతవరకు హాని చేస్తుందో తెలియజేయమని మీ ద్వారా ప్రభుత్వాన్ని కోరుతున్నాను. తరువాత, ఇతర దేశాల నుండి వస్తున్నటువంటి యాపిల్ మీద ఎక్కువ మైసాన్ని కోట్ చేస్తున్నారు. అది చాలా హానికరంగా ఉంది కాబట్టి వాటిని దిగుమతి చేసుకోనేటప్పుడు ప్రభుత్వం దగ్గర ఏమైనా టెస్టింగ్ ఏజెన్సీ ఉందా? ఆ టెస్టింగ్ ఏజెన్సీల పేర్లు ఏమైనా బయటపెట్టకలుగుతారా? ఈ మధ్య 9 వ తరగతి చదివే విద్యార్థి ఇతర దేశాల నుండి వచ్చిన ఆపిల్ను గీరితే యుపాస్టి అని దాని మీద ఉందని, ఆ ఆపిల్ను గీరితే వచ్చిన మైసాన్ని టెస్ట్ చేయిస్తే ఆరోగ్యానికి చాలా హానికరమని రిపోర్టు వచ్చినట్లు హిందు పేపర్లో ఒక ఆర్టికల్ వచ్చింది. కాబట్టి ఈ టెస్టింగ్ ఏజెన్సీలకు ఏమైనా గుర్తింపులుంటే వాటిని బయటపెట్టవలసిందిగా ఈ సందర్భంగా మీ ద్వారా ప్రభుత్వాన్ని కోరుతున్నాను.

డా. కె. నాగేశ్వర్ : అధ్యక్షా, యాపిల్ రంగురంగులలో కనిపించడానికి దాని పైన కలర్ పూసి కల్తి చేస్తున్నారని గౌరవసభ్యులన్నారు. అదే విధంగా, పాలను ఎలా కల్తి చేస్తున్నారనే దానిని 'ఐ' స్కూల్ అనే ఛానల్లో కళలకు కట్టినట్లు బహిరంగంగా చూపించారు. ఈ విధంగా ఆపిల్ నుండి పాల వరకు అత్యంత భయంకరంగా కల్తి

జరుగుతోంది కాబట్టి దీనిని అరికట్టడానికి ప్రభుత్వం ఏమైనా కరిన చర్యలు తీసుకుంటుందా అని మీ ద్వారా అడుగుతున్నాను.

ఉ.10.50

శ్రీ విటపు బాలసుబ్రహ్మణ్యం (ప్రకాశం, నెల్లూరు, చిత్తూరు) : అధ్యక్షా, పుష్కాయలలోపల పదార్థం గట్టిగా ఉండడానికి, ఎరగా ఉండడానికి మరియు ఎక్కువకాలం ఉండేందుకు గాను ఒకరకమైన ఇంజెక్షన్ ఇస్తున్న విషయం మంత్రిగారి దృష్టికి వచ్చిందా, దాన్నిపై ఎటువంటి చర్యలు తీసుకున్నారని తమద్వారా అడుగుతున్నాను.

డా. కె. రాజ్యలక్ష్మి (నామినేటెడ్) : అధ్యక్షా, అహార కళీ గురించి చాలామంది సభ్యులు చెప్పారు. మనకు తెలిసినంతపరకు అనేక అహారపదార్థాలలో కళీ జరుగుతున్న మాట వాస్తవము. ఆపీల్ పండ్లపై వాక్స్ వాడడం కరకే. ప్రస్తుతం ఉన్న డ్రగ్ రూల్స్ ప్రకారం వాక్స్ ఆరోగ్యానికి హోనికరం కాదు. సభ్యులు నాగేశ్వరరావుగారు చెప్పినట్లు పాలల్లో టెల్రాస్ట్రింగ్ ఇంజెక్షన్ చేస్తారు. అంటే పాలు పాడవకుండా ఉండడానికి యాంటీబయుటిక్ ఇంజెక్షన్ చేస్తారు. యాపీల్ పండ్లకు, మిర్టికి ఎరరంగు రాయడం జరుగుతోంది. అది మాత్రం ఆరోగ్యానికి హోనికరం. **Wax is not harmful.**

శ్రీ డి. నాగేందర్ : గౌరవ సభ్యులు చాలా ప్రశ్నలు వేయడం జరిగింది. పండ్లలో తేమ ఇంకిపోకుండా, రవాణాలలో మరకలు పడకుండా మరియు తాజాగా ఉండడానికి యాపీల్ పండ్లపై వాక్స్ కోటింగ్ చెయ్యడం సర్వసాధారణం. అయితే 1995వ సంవత్సరం ఆహార కళీ నిరోధక చట్టం ద్వారా పండ్లపై మరియు కూరగాయలపై మూడు రకాల వాక్స్ కోటింగ్‌ను అనుమతించబడినది. ఇది తేనెతుట్టెలనుండి వచ్చిన వాక్స్. దీనిని బీన్ వాక్స్ అంటారు. కాబట్టి వీటిని వాడేటప్పుడు శుభ్రపరచుకొని, కేర్పుల్గా వాడాలని చాలాసార్లు చెప్పడం జరిగింది. ఇతర దేశాలనుండి వచ్చేపండ్లకు కష్టమ్పువారు క్లియరెన్స్ ఇచ్చిన తరువాత, అంటే వారు ఏ వాక్స్కు అయితే పర్మిజబుల్ ఉన్నదో దానిని చూసి సర్పించి చేసిన తరువాతనే మార్కెట్‌కు పంపడం జరుగుతుంది. **The fresh fruits and vegetable shall be free from wax coating, mineral, oil and colour, provided the fresh fruits may be quoted with Bees wax.** తేనె తుట్టెలనుండి వచ్చే వాక్స్ను వాడడానికి పరిష్కర్ణ ఉన్నది. ఒక పిల్లవాడు ఇటువంటి పండ్లను తినడం వల్ల అనారోగ్యానికి గురయ్యాడని హిందూలో ఒక ఆర్థికర్ వచ్చింది. అలాంటి స్పుసిఫిక్ కేసులు వచ్చినప్పుడు **we will initiate the action.** ఈ విషయమై మార్కెట్ కమ్యూనిటీకి సంబంధించిన మంత్రిగారు, మేము **కోఆర్డినేట్ చేసుకొని** తప్పకుండా తగు చర్యలు తీసుకుంటాము.

జి.పెచ్.ఎం.సి లో బి.సి. డివిజన్లు

ప్రశ్న నెం. 164 (2927)

సర్వశ్రీ ఇబ్రహీం బిన్ అబ్దుల్లా మస్కుతి (అసెంబ్లీ), యలమంచిలి వెంకటబాబు రాజేంద్రప్రసాద్, బోడకుంటి వెంకటేశ్వర్రు (అసెంబ్లీ)

గౌరవనీయులైన మునిసిపలు పరిపాలన, పట్టణాభివృద్ధి శాఖ మంత్రిగారు దయచేసి ఈ క్రింది సమాచారం తెలియజేస్తారా :

ಅ) ಗ್ರೆಟರ್ ಪ್ಲೌದರಾಬಾದು ಮುನಿಸಿಪಲ್ ಕಾರ್ಪೋರೇಷನ್‌ಲ್ಲಿ ವೆನುಕಬಡಿನ ತರಗತುಲಕು ಸಂಬಂಧಿಂಬಿನ ಜನಾಭಾನು ಲೆಕ್ಕಿಂಚಾರಾ:

ಆ) ಮುಸ್ಲಿಂಲು ಪ್ರತ್ಯೇಕ ರಿಜರ್ವೇಷನ್‌ನು ಕಲಿಗಿ ಉನ್ನಾರಾ:

ಇ) ವೆನುಕಬಡಿನ ತರಗತುಲ ಕೋಸಂ ಚೇಸಿನ ಡಿವಿಜನ್‌ನ ರಿಜರ್ವೇಷನ್‌ನ್ನು ಏಷ್ಟೊ ಫಿರ್ಯಾದುಲು ಉನ್ನಾಯಾ:

ಈ) ಅಯಿತೆ, ಈ ವಿಷಯಂಲ್ಲಿ ತೀಸುಕುನ್ನ ಚರ್ಚೆಯೇಮಿಬಿ ?

ಮುನಿಸಿಪಲ್ ಪರಿಪಾಲನ, ಪಟ್ಟಣಾಭಿವೃದ್ಧಿ ಶಾಖೆ ಮಂತ್ರಿ (ಶ್ರೀ ಅನಂತ ರಾಮನಾರಾಯಣ ರೆಡ್ಡಿ) :

ಅ) ಅವುನಂದೀ.

ಆ) 1955, ಗ್ರೆಟರ್ ಪ್ಲೌದರಾಬಾದು ಮುನಿಸಿಪಲ್ ಕಾರ್ಪೋರೇಷನ್ ಚಟ್ಟಂಲ್ನೇನಿ ನಿಬಂಧನಲ ಪ್ರಕಾರಂ, ವೆನುಕಬಡಿನ ತರಗತುಲಕು ವಾರ್ತುಲ ರಿಜರ್ವೇಷನ್‌ನು ಚೇಯಾಲಿ. ಸಾಮಾಜಿಕಂಗಾ, ವಿದ್ಯಾರಥಂಗಾ ವೆನುಕಬಡಿನ ಮುಸ್ಲಿಂ ಗ್ರಾಹಕರು ವೆನುಕಬಡಿನ ತರಗತುಲ 'ಇ' ಕೇಟಗಿರೀಲ್ ಚೇರ್ಪಡಮಯಿಂದಿ.

ಇ) ಅವುನಂದೀ. ವೆನುಕಬಡಿನ ತರಗತುಲಕು ಚೇಸಿನ ಡಿವಿಜನ್ ರಿಜರ್ವೇಷನ್‌ನು ಸಾಲ್ ಚೇಸ್ತೂ, ಗೌರವ ಅಂಥ್ರಪದೇಶ ಪ್ಲೌಕೋರ್ಪು ಸಮಕ್ಷಂಲ್ ಒಳ ಸೆಟ್ ರಿಟ್ ಪಿಟೀಷನ್‌ನ್ನು ದಾಖಲು ಅಯ್ಯಾಯಾ.

ಈ) ಗೌರವ ಪ್ಲೌಕೋರ್ಪು ಸಮಕ್ಷಂಲ್ ಕೊಂಟಳ್ಳನು ದಾಖಲು ಚೇಯಡಮಯಿಂದಿ. ರಿಟ್ ಪಿಟೀಷನ್ ಪರಿಪೂರ್ವಮಯ್ಯಂತವರು ರಾಷ್ಟ್ರ ಎನ್ನಿತಲ ಕಮೀಷನ್ ಜಾರೀ ಚೇಸಿನ ಎನ್ನಿತಲ ನೋಟಿಫಿಕೇಷನ್ ವಿಷಯಂನ್ನೇ ಸ್ನೇ ಇನ್ನೂ 29-7-2009 ತೇದಿನ ಸಾಧಾರಣ ಮಧ್ಯಂತರ ಉತ್ತರವುಲನು ಗೌರವ ಪ್ಲೌಕೋರ್ಪು ಜಾರೀ ಚೇಸಿಂದಿ.

جناب ابراہیم بن عبد اللہ مستقطبی : جناب چیرین صاحب! جس وقت ہم نے یہ سوال داخل کیا تھا اس وقت پریم کورٹ کا کوئی آڈرنسیں آیا تھا۔ اس سوال میں ایک ضروری بات یہ ہے کہ B.C. والے یہ کہہ رہے ہیں کہ مسلمانوں کو جو چار پرسنٹ کا کونا دیا گیا ہے وہ B.C. کوئے میں سے نکا لکر مسلمانوں کو دیا گیا ہے۔ جس کی وجہ سے باہر سب گڑبردی کر رہے ہیں۔ B.J.P. والے دہوم مچائے ہوئے ہے۔ حکومت کو اس بات کی وضاحت کرنی چاہئے کہ چار پرسنٹ کو نا جو مسلمانوں کو دیا گیا ہے اس سے B.C. کے کوئے میں کچھ بھی نقصان نہیں ہو رہا ہے یا ہو رہا ہے، دونوں باتوں کی وضاحت کرنا چاہئے، یہ حکومت کا کام ہے۔ دوسری بات یہ ہے کہ جو ڈیویرنس قائم کئے گئے تھے B.C. کیلئے اسی ڈیویرنس پر لکھن ہو گا؟ یا دوسرے ڈیویرنس تبدیل کر کے ہو گا؟ یا آپ پھر اس کو یا نہ کر دیں؟ یا الیڈ لیس اس پر بد لے جائیں؟ آخر میں ایک ضروری بات یہ ہے کہ ہم میں آپس میں جو بھثرا ہو رہا ہے کہ B.C. کے اندر سے مسلمانوں کو چار پرسنٹ دیا گیا ہے، یہ بات غلط ہے حکومت کو اس بارے میں صاف وضاحت کرنی چاہئے۔

ಶ್ರೀ ಯಲಮಂಬಿ ವೆಂಕಟ ಬಾಬು ರಾಜೇಂದ್ರಪ್ರಸಾದ್ : ಅಧ್ಯಾತ್ಮ, ಸುಪ್ರಿಂಕೋರ್ಪು ಎನ್ನಿತಲನ್ನೇ ಆರ್ಡರ್ ಇವ್ವಡಂ ಜರಿಗಿಂದಿ. ದಾನಿಗುರಿಂದ ಸಮಾಧಾನಂಲ್ಲಿ ಏಮೀ ಮೆಸ್ನೆನ್ ಚೆಯ್ಯಲೇರು. ಬಿಸಿ ಕಮೀಷನ್ ಉಂಡಗಾ ಜಿಪ್ಪಾಚೆಂಬಿ ವಾರು ಏ ವಿಧಂಗಾ ಬಿಸಿ ಗಣನ ಚೇಕಾರು? ಅಂತೆಕಾತುಂಡ್ ರಿಜರ್ವೇಷನ್ ನಿರ್ಣಯಿಂಚಂಡಂಲ್ನೋನೂ, ವಾರ್ತುಲ ಪರಿಧುಲು, ಜನಾಭಾನು ನಿರ್ಣಯಿಂಚಂಡಂಲ್ ಚಾಲಾ ಅವಕತವಕಲು ಜರಿಗಾಯಿ. ವಾಟೆನ್ ಮಂತ್ರಿಗಾರೇಮನ್ನೂ ಚರ್ಚೆಲು ತೀಸುಕುಂಟುನ್ನಾರಾ? ಓಲ್ಲ್

సిటీలో తక్కువ జనాభాతో ఎక్కువ వార్డులను ఏర్పాటు చేశారు. అదే సిటీ శివారు ప్రాంతాలలో ఎక్కువ జనాభాతో తక్కువ వార్డులను ఏర్పాటు చేశారు. అదే రకంగా 11 డివిజన్లు రెండేసి నియోజకవర్గాలలోకి వచ్చాయి. మొత్తినగర్ డివిజన్ పరిధిలో 89 వేల ఓట్లు ఉంటే అతి తక్కువగా చాంద్రాయణగుట్ట డివిజన్లలో 12 వేల ఓట్లు మాత్రమే ఉండడం జరిగింది. ఈ తేడాకు కారణాలేమిటో మంత్రిగారు తెలియచేయాలని కోరుతున్నాను. అదేరకంగా అమీర్పేటలో ఉన్న బాపూ నగర్లో 0.33 శాతం ఎస్టీలు ఉన్నారు. ఆ బాపూ నగర్ను తీసుకెళ్లి బల్బంపేట డివిజన్లో కలపడం జరిగింది. కానీ, ఆ ఎస్టీల శాతాన్ని బల్బంపేటను మరల అమీర్పేటలో చూపేడుతూ దాన్ని ఎస్టీ కింద రిజర్వ్ చేశారు. ఇదెంత సిగ్గు చేటు. హైదరాబాదులో ఉన్న అమీర్పేట ఎస్టీ రిజర్వ్ అవుతుందా? దీనిపై తగు నిపఱణ ఇష్టవలసిందిగా మంత్రిగారిని కోరుతున్నాను.

(అంతరాయం)

శ్రీ బి. మోహన్‌రెడ్డి : అధ్యక్షా, సభలో ఉర్రూలో మాటల్డాడితే తెలుగులోకి, ఇంగ్లీషులోకి అనువదించే అవకాశం ఉండాలి. ఈ విషయాన్ని గతంలో కూడా మీ దృష్టికి తీసుకువచ్చాను. ఇంతవరకు తగు చర్యలేమీ తీసుకోలేదు. ఇందాక గౌరవ సభ్యులు ఏం మాటల్డారో, మంత్రిగారు ఏం సమాధానమిచ్చారో మాత్రమే అర్థం కాలేదు. ఈ విషయాన్ని ఈజీగా తీసుకుంటున్నారు, సీరియస్‌గా తీసుకోండి. దీనికి తగ్గ అరేంజ్‌మెంట్ చేయించవలసిందిగా కోరుతున్నాను.

శ్రీ బోదకుంటి వెంకటేశ్వర్రు : అధ్యక్షా, మన్మతిగారు అడిగినట్లు బిసిల రిజర్వేషన్లో నాలుగు శాతం రిజర్వేషన్ ముస్లిములకు కల్పించారు. దీనివల్ల బిసిల యొక్క నాలుగు శాతం రిజర్వేషన్ తగ్గిపోతోంది. వాస్తవంగా ఈ రోజు మామూలు జనాభాలో బీసిల యొక్క శాతం యాభైసుండి అరవై శాతం ఉన్నది. అటువంటిది కేవలం 33 శాతం మాత్రమే రిజర్వేషన్ ఉన్న బీసిల నుండి ఈ నాలుగు శాతాన్ని ముస్లిములకు కేటాయించడం అన్యాయం. వాళ్లకు సెపరేటగా కేటాయించవలసిందిగా నేను విజ్ఞప్తి చేస్తున్నాను.

ఉ. 11.00

అదే విధంగా హైదరాబాదు డివిజన్లల్లో ఒక దగ్గర 90 వేల మంది ఓటర్లు, ఒక దగ్గర 12 వేల మంది ఓటర్లు ఉన్నారు. డివిజన్లు వర్కరణ చేసినప్పుడు 20 సుంచి 30 శాతం తేడా ఉండాలి తప్ప అబోర్కుల్గా డిఫరెన్చు పున్నది. 12 వేల మంది ఎక్కుడ, 90 వేల మంది ఎక్కుడ, దీనిని సరిచేయవలసిందిగా నేను విజ్ఞప్తి చేస్తున్నాను. మన ఎన్నికలు అయిపోయి కూడా ఇష్టవేకే చాలా కాలం గడిచిపోయింది. త్వరితగతిని ఇనీ అన్ని పూర్తి చేసి పద్ధతి ప్రకారం చేసి ఎన్నికలు జరపించవలసిందిగా తమరి ద్వారా మంత్రిగారిని విజ్ఞప్తి చేస్తున్నాను.

శ్రీ ఆనం రామ నారాయణ రెడ్డి : అధ్యక్షా, ఈ రోజు గ్రేటర్ హైదరాబాదు మునిపల్ కార్బోరేషన్కు సంబంధించిన బి.సి.రిజర్వేషన్పైన ప్రశ్నలు, ఉపప్రశ్నలు వేయడం జరిగింది. ప్రభుత్వం ప్రస్తుతానికి ఇష్టగల్గిన సమాధానం రిటెన్ అస్పర్ గౌరవ సభ్యులకు ఇష్టడం జరిగింది. ఇష్టుడు హైకోర్స్‌రూలో రిటెన్పేషన్ బహుళ ఇవాళే అది టేక్స్ చేస్తున్నారు. గతంలో ఇచ్చిన హైకోర్స్ ఆర్డర్సైన ప్రభుత్వం కానీ, గ్రేటర్ హైదరాబాదు మునిపల్ కార్బోరేషన్ కానీ, అలాగే కొంతమంది ప్రయుక్తీలు న్యక్తులు కాని సుప్రీం కోర్సును ఆశ్రయించడం జరిగింది. సుప్రీం కోర్సు కొన్ని ఆదేశాలు ఇష్టడం జరిగింది. ఇవాళ ఇక్కడ హైకోర్స్‌రూలో జరిగే రిటెన్పేషన్కు అనుబంధంగా దాని మీద నిర్ణయాలు తీసుకోవాలని సూచన కూడ సుప్రీం కోర్సు చేయడం జరిగింది. కాబట్టి ఇవాళ హైకోర్స్‌రూలో వాదనలు జరుగుతు

న్నయి కాబట్టి ఇప్పుడు దీని మీద మంచిచెడ్డలు దాని వూర్సవరాలు, దాని మీద లోతుగా మనం చర్చించడం అంత సబబు కాదని మీ ద్వారా తెలియజేస్తున్నాను. తమరు ఆదేశీస్తే ఇది సబ్జెక్టిస్ కాదని అనుకుంటే దీని మీద వివరాలు చెప్పమంటే అన్ని వివరాలు తమ ద్వారా గౌరవ సభకు తెలియజేయడానికి నాకు ఎలాంటి అభ్యంతరం లేదు.

మిస్టర్ చైర్మన్: సఫ్ట్‌మెంటరీ కూడా ఎలా చేశాను. I know that the matter is pending before the High Court and today it is coming up before the High Court. Still I have allowed supplementaries.

శ్రీ దాడి వీరభద్రరావు: అధ్యక్షా, అది మీరు ఎలా చేశారు, వాటి సమాధానంలో ఇచ్చారు.

మిస్టర్ చైర్మన్: ఎలా కాదండి, ఇప్పుడు ఎలా చేసినా, వారు చెప్పారు so that the Government will come to know about your feelings. To that extent the House is with you. Let us not go into more details.

శ్రీ దాడి వీరభద్రరావు: అధ్యక్షా, ముస్లింలు కూడా ఇస్లామ్ అయినదా లేదా, లేదు అది సహరేటగా ఇచ్చారా? కోర్టుకు సంబంధంలేని ఇస్లామ్ వారు చెప్పగల్లేవి ఏమైనా పుంటే ఆస్టర్ ఇస్లాముని చెప్పవచ్చు.

MR. CHAIRMAN: The Hon'ble Minister has said that he is prepared to give answer but that would be subject to the outcome of the High Court. He has given his answer also. Today the matter is coming up before the High Court. Let us not go into more details.

శ్రీ ఆనం రామ నారాయణ రెడ్డి: అధ్యక్షా, ఈ బిసి ఎన్మామరేషన్లో ముస్లింలను చేర్చడం జరిగిందా అని వీరభద్రరావుగారు అడగడం జరిగింది. ముస్లింలకు సంబంధించి 4 శాతం రిజర్వేషన్ అనేది ఈ ప్రభుత్వం వచ్చిన తరువాత ఎన్నికల సందర్భంలో చెప్పిన విధంగా దానిని అమలు చేసే పద్ధతిలో 4 శాతం రిజర్వేషన్ పెట్టడం జరిగింది. ఆ తరువాత ఎన్మామరేషన్ జరిపేటప్పుడు బి.సి. ఇ గ్రూపు క్రింది వారిని తీసుకోవడం జరిగింది. బి.సి. ఇ గ్రూపు క్రింద ఈ వర్గాలను తీసుకుస్తప్పుడు బి.సి. అనే కేటగిరికి రిజర్వేషన్ చేయాలో, ఈ బి.సి. కేటగిరి క్రింద ఎ.బి.సి.డి. ఇ. ఇని అన్ని కూడా బిసి కేటగిరి క్రింద తీసుకోవడం జరుగుతుంది. ఇప్పటివరకు జరిగినస్థానిక సంస్థల ఎన్నికల్లో వేటిల్లో కూడా ఈ వర్గాలకు అనేది లేదు. బి.సి. అన్నప్పుడు బిసి కేటగిరి క్రింద అందరు పట్టారు. ప్రత్యే కించి ముస్లిములను కలిపారు మరొకరిని కలిపారు అనేది లేదు. బిసి కేటగిరి క్రింద వచ్చే రిజర్వేషన్ ప్రాతపదిక మీద ఎన్ని సీట్లు రిజర్వు చేయబడ్డాయా అందులో 1/3 వంతు సీట్లు రిజర్వు చేయబడ్డాయి. హైదాబాదుకు సంబంధించి 150 డివిజన్స్ ఉన్నయి అందులో 50 డివిజన్సు బిసి వర్గాలకు కేటాయించడం జరిగింది. అదే విధంగా బిసి అనే రిజర్వేషన్ ప్రాతపదిక మీద ఏ వర్గాలు ఉన్నాయో వారు అందరు కూడా బిసి కేటగిరి క్రిందనే రావడం జరుగుతుంది. ఈ ప్రక్రియ జరిగినప్పుడు ఏ విధంగా జరిగిందని అడిగారు. ఎన్మామరేషన్ చేసే దాంట్లో జూన్ 10 తారీఖు నుంచి జూన్ 27 వరకు, 2009లో డోర్ టు డోర్ సర్వే కండక్టు చేయడం జరిగింది. అలాగే publication జూన్ 30 తేదీన చేయడం జరిగింది.

(అంతరాయం)

అధ్యక్షా, ప్రభుత్వం జి.బి.ఎం.ఎస్. నెం.407 M.A & U.D. (ELECTIONS.2) DATED 26.6.2009 ద్వారా బి.సి.ఒటర్సు ఐడిఎఫ్సికేషన్కు ఒక ఆదేశం గ్రేటర్ హైదాబాదు మునిసిపల్ కార్పొరేషన్కి ఇప్పడం జరిగింది. ప్రభు

త్వం ఈ ఆదేశం ఇచ్చేదానికి కారణం బిసి ఓటర్సును ఎన్యూమీరేపన్ చేయాలని చెప్పి హైకోర్టు ఇచ్చిన ఆదేశాల మేరకు రాష్ట్ర ప్రభుత్వం జి.పొ.ఎం.సి.కి ఈ జి.బి.విడుదల చేసింది. జి.బి. విడుదల చేసిన తరువాత జి.పొ.ఎం.సి. అధికారులు మాకు పున్న స్టోట్యూటర్ ప్రోవిజన్సు ప్రకారం చట్టబడ్డంగా జూన్ 10 నుంచి జూన్ 27 వరకు డోర్ టు డోర్ సర్వే చేయడం జరిగింది. జూన్ 30 నాడు ఈ సర్వే చేసిన ఎలక్టోర్లు అన్ని కూడా పట్టికేపన్ చేయడం జరిగింది. అలాగే 30.6.09 నుంచి జూలై 7, 2009 వరకు అబ్జక్షన్సు తీసుకోవడం జరిగింది. తీసుకున్న అబ్జక్షన్సు 10.7.2009 వరకు అవి డినెపోజ్ చేస్తూ ఫైనల్ పట్టికేపన్ 13 జూలై, 2009 ఇవ్వడం జరిగింది. అబ్జక్షన్సు నాదగ్గర పున్నాయి చెబుతాను. 878 టీమ్లను మేము డోర్ టు డోర్ సర్వేకి ఇవ్వడం, అందులో 413 మంది సూపర్వైజర్ ఆఫీసర్లు కూడా 878 టీమ్లలు మీద వెళ్లడం జరిగింది. ఎన్యూమీరేపన్ ప్రోసెస్ అంతా అయిన తరువాత 761 క్రిమ్స్ ఎలక్టోర్లు మీద బిసి రిజర్వేషన్ ఓటర్సుకు ఇవ్వడం జరిగింది. అందులోలో 574 మందిని మేము యాక్సెస్ చేయడం 187 మందిని రిజక్ష చేయడం జరిగింది. ఈ 177 అబ్జక్షన్సు ఎలక్టోర్లు వచ్చిన తరువాత 73 మందిని యాక్సెస్ చేశాము.

ఉ.11.10

అధ్యక్షా, 104 ను ఫైనల్ పట్టికేపన్లో మనం మార్పు చేస్తూ తేదీ: 13.07.2009న మేము ఈ పట్టికేపన్ ఇచ్చాం. అయితే గౌరవ సభ్యులు ఈ ప్రోసెస్లో ఏ విధంగా జరిగిందనే విషయం ప్రస్తావన చేశారు. దీనిలో ఒక విషయం ఈ ప్రోసెస్ జరిగేటప్పుడు చాలా ట్రాన్స్పరేంట్గా చేశామనే దానికి నిదర్శనం. తేదీ: 03.06.2009 ఒకసారి, తేదీ: 19.06.2009 ఒకసారి, తేదీ: 26.07.2009 ఒకసారి జి.పొ.ఎం.సి., అధికారులు అన్ని రాజకీయ పార్టీలతో సమావేశం ఏర్పాటు చేశారు.

MR. CHAIRMAN: This matter is also under the scrutiny of the court.

శ్రీ ఆనం రామనారాయణ రెడ్డి : అన్నమ సార్.

MR. CHAIRMAN: Then why are you going into the details?

శ్రీ ఆనం రామనారాయణ రెడ్డి : అధ్యక్షా మీరు ఆదేశించిన మేరకే చెబుతున్నాను.

మిస్టర్ ఛైర్‌న్స్: వారు ఎల్.చి.పి ఏమి అని అడిగారు? The Leader of the Opposition has asked to give reply to the extent which is not prejudicing the proceedings of the High Court.

శ్రీ ఆనం రామనారాయణ రెడ్డి: అధ్యక్షా ఇది ఆ పరిధిలో రాలేదు. దీనిలో ఈ విధంగా మూడు దఫోలుగా అల్ పార్టీలతో మీటింగ్ పెట్టాం. అన్ని పక్కాల వారు హాజరయ్యారు. ఈ ప్రోసెస్ గాని, ప్రోసెసెజర్ గాని తప్పు అని ఏ ఒక్కరూ కూడా ఆ సమావేశాలలో చెప్పిన పరిస్థితి లేదు. హైకోర్టు ముందు ఇచ్చినటువంటి ఆదేశాలలో కూడా ఈ బీసి రిజర్వేషన్ చేసిన ప్రక్రియ చాలా ఖచ్చితంగా, కర్ణ్ణగా పున్నదనే కూడా ఇచ్చింది. దీనిని ఎక్కడ హైకోర్టు కూడా తప్పు పట్టలేదు. కాబట్టి ఈవాళ మిగతా విషయాలన్నీ కూడా హైకోర్టు పరిధిలో సదుస్తున్నాయి. ఈ విషయాలను తమరి ద్వారా గౌరవ సభ్యులకు తెలియజేస్తున్నాను.

శ్రీ దాడి వీరభద్రరావుసార్, దాని గురించి కానే కాదు.

MR. CHAIRMAN: Let us not go further into the details. Any decision of the Government is subject to the outcome of the High Court. So there is no use in discussing it more on this question.

శ్రీ దాడి వీరభద్రరావుః సార్, గతంలో బీసీలకు ఎంతైతే రిజర్వెషన్ పుందో ఆ రిజర్వెషన్లోనే ముస్లింలకు 4 శాతం రిజర్వెషన్ ఇన్కుండ చేయడం జరిగిందని చెప్పారు. దీని పట్ల ఏమి అవుతుందంటే బీసీలకు ఎప్పుడు ఇచ్చేటటువంటి రిజర్వెషన్లోనే వీరు కూడా రావడం పట్ల అదనంగా ఇతరులకు వచ్చేటటువంటి ఛాస్పేస్ తగ్గిపోయాయి. కాబట్టి బీసీ రిజర్వెషన్ పెంచుతూ, ఎవరకైతే 4 శాతం రిజర్వెషన్లు ముస్లిమ్లకు ఇస్తున్నారో, దీనిని అదనంగా బీసీలకు ఇచ్చే రిజర్వెషన్లకు ఫ్లస్ట్ చేసి రిజర్వెషన్ పెంచుతారా?

MR. CHAIRMAN: He will examine it after the outcome of the High Court Judgement.

శ్రీ ఆనం రామనారాయణ రెడ్డి : అధ్యక్ష గౌరవ ప్రతిపక్షనాయకులకు ఈ ప్రోసెజర్ గురించి చాలా బాగా తెలుసు. బి.సి. రిజర్వెషన్ 1/3 వంతు ఫిక్చ్ అయిన తర్వాత, బి.సి. క్యాటగిరీలలో ఎవరెవరైతే పుంటారో వారందరూ కూడా దీనిలో అర్థాలు అవుతారు. ఏ ఒక్కరని మనం తప్పించడానికి అవకాశం లేదు. బి.సి.- (ఇ) వర్గంలో వచ్చిన మెనారిటీలు కూడా ఈవాళ మైనారిటీ పర్గలే. ప్రత్యేకించి బి.సి. వర్గాలలో కాదు, వాళ్లకు వేరే రిజర్వెషన్లు ఇవ్వండని చెప్పుడానికి అవకాశం లేదు. ఈవాళ రాజ్యాంగ పరంగా కూడా 50 శాతాన్ని దాటి రిజర్వెషన్లు ఇప్పుకూడదనేటటువంటి నిబంధన కూడా పుంది. ఈవాళ లేని ప్రశ్నను ప్రతిపక్షనాయకులు తెలిసి అడగడం అంటే ఇది సరైనది కాదు, వారికి అన్ని విషయాలు తెలుసు. వారి సభ్యులకు దీని మీద అంత సరైన అవగాహన లేకుంటే వారైనా చెప్పి దీన్ని నరిచేయవల్సిన అవసరం పుందని తమ ద్వారా గౌరవ సభ్యులకు తెలియజేస్తున్నాను.

పేదలకు ఇళ్ల పట్టాలు

ప్రశ్న నెం.165 (2792)

శ్రీ బి. వెంకటరావు (నామినేటెడ్) :

గౌరవనీయులైన రెవెన్యూ, సహాయ, పునరావాస, యువలైని శాఖ మంత్రి గారు దయచేసి ఈ క్రింది సమాచారం తెలియజేస్తారా;

- అ) అప్పైన్ భూములు, గ్రామ కంరం భూములు, బంజర భూములలో శాశ్వతంగా గృహాలను నిర్మించుకున్నట్టి పేద ప్రజలకు పట్టాలను మంజూరు చేస్తున్న విషయం వాస్తవమేన;
- ఆ) అయితే, ఆ నివరాలేమిటి;
- ఇ) మంజూరు చేయని వారి సంఖ్య ఎంత; వారికి ఎప్పటిలోగా పట్టాలను మంజూరు చేస్తారు?

రెపిన్యూ, సహాయ, పుసరావాస, యువలోసి శాఖ మంత్రి (శ్రీ ధర్మాసు ప్రసాదరావు):

అ) అపునండీ.

గ్రామ కంఠం భూములు, బంజర భూముల విషయంలో పట్టాలను జారీ చేయడమయింది. అపైన్స్ భూముల విషయంలో, ఇంటి స్థల పట్టాల పంపిణీ కోసం అట్టి భూములు అవసరమైన చోట అపైన్స్ లకు ఎక్స్‌గ్రేసియా చెల్లించడం ద్వారా 23.12.1993 తేదీ గల రెవెన్యూ (అపైన్.1) శాఖ జి.బి.ఎంఎస్.నెం. 1307 ప్రకారం వాటిని సేకరించడమయింది.

ఆ) 11,12,684 దరఖాస్తులు అందాయి. 10,79,763 పట్టాలను జారీ చేయడమయింది. 32,921 దరఖాస్తులు పెండింగులో ఉన్నాయి.

ఇ) తనిటి కోసం 32,921 దరఖాస్తులు పెండింగులో ఉన్నాయి. అర్థాత గల కుటుంబాలకు పట్టాలు ఇప్పుడమన్నతుంది.

శ్రీ బి. పెంకటరావు: అధ్యక్షా, గ్రామ కంట్రోలర్లోని బంజరు భూములలో స్వంత ఇళ్ల కట్టుకున్నటువంటి పేద ప్రజలందరికీ కూడా పట్టాలు ఇచ్చామని అన్నారు. అపైన్స్ భూములలో స్వంత గృహాలు నిర్మించుకున్న వాళ్లకు భూమి మాత్రం తీసుకున్నామని అన్నారు. రాష్ట్రం మొత్తం మీద 11,12,684 దరఖాస్తులు అందాయని అన్నారు. దాంట్లో 10,79,763 మందికి పట్టాలు ఇచ్చామని అన్నారు.

మిస్టర్ శైర్కున్స్: ఆయన చెప్పింది మీరు మరల రిపీట్ చేస్తున్నారు.

శ్రీ బి. పెంకటరావు: అధ్యక్షా, ఇంత పెద్దవిత్తున పేద ప్రజలకు పట్టాలు ఇచ్చిసందుకు ప్రభుత్వానికి ధన్యవాదాలు తెలియజేస్తున్నాం. తర్వాత 32,921 మందికి ఇంకా పట్టాలు ఇవ్వాలంటే ఈ పట్టాలు ఎందుకోసం అగినాయి, what is the criteria for eligibility? అర్థాత కలిగిన వాళ్లకు విచారణ చేసి ఇస్తామని అన్నారు. విచారణ ఎప్పటిలోగా పూర్తి అయి వీరికి పట్టాలు ఇస్తారు? What is the criteria for eligibility అనేది కూడా మీ ద్వారా మంత్రి గారిని అడుగుతున్నాను.

శ్రీ ధర్మాసు ప్రసాదరావు: అధ్యక్షా, ప్రభుత్వం ఈ రాష్ట్రంలో పుండి ఇళ్ల లేని నిరుపేదలందరికి ఇళ్ల ఇచ్చే ఇన్‌లైన్‌పర్ డెసిప్స్, పోలీస్ డిసిజన్ తీసుకున్నది. ఇది గౌరవ సభ్యులందరికి తెలుసు. క్వాస్టన్ కూడా అంత స్పెసిఫిక్‌గా లేకపోవడం వల్ల, నేను మరింత సమాచారం గౌరవ సభ్యులకు ఇష్టలేకపోయాను. ఇప్పుడు వారు ఇంకా కొన్ని దరఖాస్తులు పెండింగులో పున్నాయని అన్నారు. ఈ హాస్‌లెన్ పూర్ అనేది టైమ్ టు టైమ్ మారిపోతుంటుంది. పెరిగినటువంటి కుటుంబాలు వచ్చినప్పుడు, ఆ కుటుంబం వేరే కుటుంబాన్ని ప్రారంభించినప్పుడు, ఇళ్ల లేకపోవడం వల్ల వారిని తీసుకోవడం జరుగుతుంది. మూడు ఫేజ్లలో ఇందిరమ్మ ప్రోగ్రాంలో ఇప్పటికే పెద్ద ఎత్తున తీశాం. అది సభ్యులకు కమ్యూనికేట్ చేశాం. ఇంకా చేయాల్సినటువంటిని కూడా పేర్కొన్నాం.

మిస్టర్ శైర్కున్స్: ఎప్పటిలోగా పెండింగు కేసులకు మంజూరు చేస్తారని వారు అన్నారు.

శ్రీ ధర్మ ప్రసాదరావు: అధ్యక్షా, ఇది కంటిమ్యాయింగ్ ప్రాసెన్. మూడు ఫేజ్లలో కంపీట్ అవుతుంది. కొన్ని ప్రాంతాలలో ల్యాండ్ ఆఫ్సిజెపన్ ఏమో కోర్సులలో పడింది. ప్రభుత్వ భూములు పుండె దగ్గర ఇమిడియెట్‌గా జరుగుతుంది. ల్యాండ్ ఆఫ్సిజెపన్లో లీగల్ హర్ట్‌ల్స్ పున్నప్పుడు అని క్లియర్ అయితే తప్ప చేయలేకపోతున్నాం. సభ్యులు ఏదైనా స్పెసిఫిక్‌గా ఫర్టిక్యులర్ విలేజ్ గానీ, మండలానికి సంబంధించిన క్వార్ట్ ఏదైనా అడిగితే మరింత సమాచారం తెప్పించుకుంటాం, ఎక్స్‌పిడైట్ చేయడానికి కూడా ప్రయత్నం చేస్తాం. వారిని అన్ని విధాలుగా సంతృప్తిపరచడానికి ప్రయత్నం చేస్తాం.

శ్రీ బి. వెంకటరావు: అధ్యక్షా, ఇప్పటి వరకు పెండింగులో పున్న దరఖాస్తులు 32,921 అన్నారు. ఇనీ ఎప్పటిలోపల కంపీట్ అవుతాయి? రెండవది అర్థత కలిగిన వాళ్ళకు ఇస్తామని అన్నారు. We would like to know about the criteria for eligibility.

మిస్టర్ షైర్పూర్: చెప్పారు కదండి, డెంటలైన్ పెట్టలేదు తర్వాగా అని చెప్పారు కదా !

శ్రీ బి. వెంకటరావు: అధ్యక్షా, ఎలిజిబిలిటి కూడా చెప్పాలి కదా! విచారణ చేసి అర్థత కలిగిన వాళ్ళకు ఇస్తామని అన్నారు. అర్థత ఏమిటి? What is a base for it?

మిస్టర్ షైర్పూర్: దానికి రూల్స్ పున్నాయి. జి.వో.లు పున్నాయి.

శ్రీ ధర్మ ప్రసాదరావు: అధ్యక్షా, ఒకటి ఏమిటంటే ఇందులో బ్రాడర్ లైన్లో ఇళ్ళ లేనటువంటి నిరుపేద అయి పుండాలి. ఇన్కం గ్రూప్ మన దగ్గర పుంది. ఆ ఇన్కం గ్రూప్ క్రింద మనం ఐడెంపీప్లై చేస్తున్నాం. వాళ్ళందరికి ఎలిజిబిలిటి పుంటుంది.

మిస్టర్ షైర్పూర్: నెక్కు క్వార్ట్ నెంబర్: 166 (2707)

విశాఖ మహానగర పురపాలక సంస్థ విస్తరణ

ప్రశ్న నెం.166 (2707)

సర్వ శ్రీ దాడి వీర భద్రరావు, మల్లుల లక్ష్మీ నారాయణ(పశ్చిమగోదావరి), సిద్ధా రాఘవరావు (అసెంబ్లీ):

గౌరవనీయులైన మున్సిపల్ పరిపాలన, పట్టణాభివృద్ధి శాఖ మంత్రి గారు దయచేసి ఈ క్రింది సమాచారం తెలియజేస్తారా;

- ఆ) గ్రేటర్ విశాఖపట్టం కార్బోర్ ప్రసాద పరిమితులను విస్తరింప చేసే ప్రతిపాదన ఏదైనా ఉన్నదా;
- ఆ) అయితే, దానిలో చేర్పడానికి ప్రతిపాదించిన ప్రాంతాలు ఏవి?

మున్సిపల్ పరిపాలన, పట్టణాబీవ్యాధి శాఖ మంత్రి (శ్రీ ఆసం రామనారాయణ రెడ్డి):

- అ) లేదండీ.
- ఆ) ఈ ప్రశ్న ఉత్పన్నం కాదు.

మిస్టర్ బైర్చన్: దాడి వీరభద్రరావు గారు పుట్ యువర్ సహమెంటరీన్, మీరు ఎప్పుడు పైజాగ్ మీద కాస్పన్స్‌ట్రేల్ చేస్తున్నారు. You are Leader of the Opposition.

శ్రీ దాడి వీరభద్రరావు: అధ్యక్షా, ప్రౌదరాబాద్ తరువాత మరి విశాఖపట్టణమే ప్రాముఖ్యత గల పట్టణంగా కావాలని మా కోరిక. మా జిల్లా నుంచి ఎక్కువగా అడుగుతున్నారని వారంటున్నారు. సార్, మంత్రిగారి వద్ద ఇంకా ఎక్కువ సమాచారం పుండి పుండపచ్చ. కానీ, వారు ప్రిమిమిసరి సమాధానమే ఇచ్చారు. ఈమధ్య కలెక్టర్ గారు కూడా పరిశీలన చేశారు. కొన్ని ప్రాంతాలను కలపాలని చెప్పి. భీమిలి, అనకాపల్లి తదితర చుట్టూ పుస్త ప్రాంతాలను గ్రేటర్ విశాఖ క్రిందకు తీసుకురావాలనే ఉచ్చేశంతే, వాటిని కలిపితే ఎట్లా పుంటుందనేటటువంటి అభిప్రాయాన్ని తీసుకుని వాటిమీద ఎక్కుర్స్‌పైజ్ చేసినట్టుగా కూడా తెలిసింది. దానికి సంబంధించిన వివరాలు ఏమైనా మంత్రిగారి వద్ద పుంటి, వాటిని తెలియజేస్తారని సేను ఆశిస్తున్నాను. తరువాత ఇంకా ఏమైనా, చుట్టూప్రక్కల పుండేటటువంటి అర్థాన్ ఏరియాస్‌లో అభివృద్ధి కార్యక్రమాలు పెద్దవత్తున జరగాలన్నా, ఇంకా జెఎన్‌ఎన్‌యుఆర్‌యం గ్రాంట్స్ పచ్చ, దాని ద్వారా అభివృద్ధిచేయాలన్నా స్టోప్ పుండాలన్నా, అలాగే దాని తాలూకు జ్యారీన్‌డిక్షన్ పెంచితే, మంచి ఘరీతాలుంటాయని తెలుస్తుంది. అందుచేత దానిమీద ప్రభుత్వ పైభారి ఏమిటో మంత్రిగారిని చెప్పవలసిందిగా కోరుతున్నాను.

శ్రీ ఆసం రామనారాయణరెడ్డి: అధ్యక్షా, గౌరవ సభ్యులు, శ్రీ దాడి వీరభద్రరావు గారు మాట్లాడుతూ, ఇప్పుడు పున్నటువంటి గ్రేటర్ విశాఖ పట్టణం మున్సిపల్ కార్బోరేషన్కు అదనంగా కొన్ని పట్టణాలు గానీ, కొన్ని గ్రామాలు గానీ కలిపేటటువంటి అవకాశం పుందా అని అడిగారు. అధ్యక్షా, గతంలోనే జి.వో. ఎం.ఎస్.సెంబర్. 938, మున్సిపల్ అడ్మినిస్ట్రీషన్ అండ్ అర్థాన్ డెవలప్‌మెంట్ డిపార్ట్మెంటు ద్వారా 21.11.2005లో దాదాపు 533 sq.kms. పున్నటువంటి గ్రేటర్ విశాఖను ఏర్పాటు చేయడం జరిగింది. అది చేసినప్పుడే 32 ప్రాంతాలను, అలాగే గాజవాక మున్సిపాలిటీని ఇందులో చేర్చడం జరిగింది.

ఉ. 11.20

ఇప్పున్న చేర్పిన తరువాత గ్రేటర్ విశాఖ మున్సిపల్ కార్బోరేషన్ అయ్యాంది. పెద్దలు వీర భద్ర రాపుగారు అడిగేది భీమిలి, అనకాపల్లిని కూడా నీటిలో చేర్చే అవకాశం ఉండా అని. ప్రస్తుతం ప్రభుత్వం వద్ద అటువంటి ప్రతిపాదనలు ఏమీ లేవు. అర్థాన్ డెవలప్‌మెంట్ మున్సిపాలిటీలకు, ఇప్పుడున్నటువంటి ప్రాంతానికి అదనంగా మూడు కిలోమీటర్ల పరిధిలో ఏ గ్రామాలైనా, పట్టణాలైనా గ్రేటర్ విశాఖ మున్సిపల్ కార్బోరేషన్లో కలిసిపోయేటటువంటి ప్రతిపాదనలు ఉన్నట్లయితే వాటిని పంపించమని ఇంతకుముందే జిల్లా కలెక్టర్కు ఆదేశాలు ఇవ్వడం జరిగింది. ఇంతవరకూ అటువంటి ప్రతిపాదనలు రాలేదు. మరొకసారి ప్రభుత్వం జిల్లాకలెక్టర్కు రిమైండర్లు పెట్టి, కబాఫ్ డేల్ కూడా ఇచ్చి, ఆ తేదీలోగా ప్రతిపాదనలు రావాలని వారికి ఆదేశాలు జారీ చేస్తాము. అటువంటి ప్రతిపాదనలు ప్రభుత్వానికి వచ్చినప్పుడు వాటిని పరిశీలించి ఒక నిర్ణయం తీసుకోవడం జరుగుతుంది.

శ్రీ దాడి వీరభద్రరావు :- అధ్యక్షా, జీవింసి పరిధిలో గాజువాక, గోపాలపురం విలేజ్‌లు పెరిగాయి. Staffing pattern పెంచవలసినవనరం ఉంది. స్టాఫ్ లేక అడ్మినిస్ట్రైప్స్ చాలా క్షమ్మెపోతోంది. ప్రభుత్వం గెజిట్‌డ్ ఆఫీసర్లకే జీతాలు ఇస్తోంది తప్ప, మిగిలినవారందరికీ జీవింసి ఓన్ ఫండ్ నుంచే వారికి జీతాలు ఇష్వడం జరుగుతోంది. అంతేకాక అడిషనల్ స్టాఫ్‌ని ఇవ్వవలసిందిగా ప్రభుత్వానికి ప్రతిపాదనలను పంపించారు. ఆ ప్రతిపాదనలను ఆమోదించి, వారికి పర్మిషన్ ఇచ్చినట్లయితే, అడ్మినిస్ట్రైప్స్ ఇంకా బాగా జరగడానికి అవకాశం ఉంటుంది. త్వరలోనే నీటిని పరిశీలించి తగు చర్యలు తీసుకుంటారని మీ ద్వారా మంత్రిగారిని కోరుతున్నాను.

శ్రీ ఆనం రామనారాయ రెడ్డి :- అధ్యక్షా, స్టాఫ్‌ింగ్ ప్యాట్లన్ గురించి అడిగారు, ఇప్పటికే ఇది ప్రభుత్వ అలోచనలో ఉన్నది. దీనిమీద డీటైల్డ్ స్టడీ చేయడం జరిగింది. ప్రాసెన్స్‌లో ఉన్నాము. త్వరలోనే మున్సిపాలిటీలో, కార్బోరేషన్లలో కూడా స్టాఫ్‌ింగ్ ప్యాట్లన్ ఫిక్స్ చేయాలన్న ఆలోచన ప్రభుత్వానికి ఉన్నది. త్వరలోనే ఉద్యోగస్థులకు సంబంధించి తగు నిర్ణయం తీసుకోవడం జరుగుతుంది.

హాచ్.ఎం.డి.ఎ.కు బృహపత్రణాళిక

ప్రశ్న నెం. 167 (2400)

శ్రీ కె.ఆర్. ఆమోన్ (అసెంబ్లీ) :

గారపనియులైన మునిసిపలు పరిపాలన, పట్టణాభివృద్ధి శాఖ మంత్రిగారు దయచేసి ఈ క్రింది సమాచారం తెలియజేస్తారా ;

- అ) హైదరాబాదు మహానగర అభివృద్ధి సంస్థ బృహత్ ప్రణాళికను రూపొందిస్తున్న విషయం వాస్తవమేనా ;
- ఆ) అయితే, ఎప్పటిలోగా దీనిని అమలుచేయడమనుతుంది ;
- ఇ) పాటించే విధానం దాని ఖరారు నిమిత్తం పెండింగులో పునుదా?

మునిసిపలు పరిపాలన, పట్టణాభివృద్ధి శాఖ మంత్రి (శ్రీ ఆనం. రామనారాయణ రెడ్డి):

- అ) అప్పునండీ.

హైదరాబాదు మహానగర అభివృద్ధి సంస్థ (i) హాచ్‌ఎండిఏ అధికార పరిధి క్రింద పూర్వపు హైదరాబాదు పట్టణాభివృద్ధి సంస్థ ప్రాంతపు నిస్తరణ ప్రాంతానికి (4800 చ.కీ.) బృహత్ ప్రణాళికను, (ii) హాచ్‌ఎండిఏ కోర్ ప్రాంతానికి (పూర్వపు హైదరాబాదు మునిసిపలు కార్బోరేషను) సపరించిన బృహత్ ప్రణాళికను, రూపొందిస్తున్నది.

- ఆ) విస్తరించిన ప్రాంతం విషయంలో ప్రణాళిక 2010, ఆగస్టు నాటికి సిద్ధంగా ఉంటుంది. హాచ్‌ఎండిఏ కోర్ ప్రాంతం విషయంలో సపరించిన బృహత్ ప్రణాళిక 2009, డిసెంబరు నాటికి సిద్ధంగా ఉంటుంది.

ఇ) కోర్ ప్రాంతం విషయంలో గతంలో మంజూరైన బృహత్ ప్రణాళికను అనుసరించడమనుతున్నది.
కొత్తగా చేర్పిన ప్రాంతం విషయంలో బృహత్ ప్రణాళిక ఖరారు పెండింగులో ఉన్నందున పట్టణ,
గ్రామీణ ప్రణాళికల నియమాలను అనుసరించడమనుతున్నది.

శ్రీ కె.ఆర్. అమోన్ :- అధ్యక్షా , Extended areas plan August 2010 కు రెడీ అవుతుందని అన్నారు.
మాస్టర్ ప్లాన్ ని ఎన్ని సంవత్సరములకు ఒకసారి టేక్స్ చేస్తారు? కొత్తగా మునిపాలిటీలు జాయిన్ అవుతున్నాయో, వాటికి సంబంధించి ఇంత గ్యాప్ వదిలితే, గ్రేటర్ ప్రైస్ ద్రాఫ్టరాబాద్ మునిపల్ ప్లాన్ తయారైనపుడు, దీనికి, దానికి అడ్జస్ట్ మెంట్ ఎలా అవుతుంది? మంత్రిగారు దీనికి క్లారిఫికేషన్ ఇష్టవలకిందిగా కోరుతున్నాను. ఎప్పిస్టింగ్ మునిపాలిటీలు ఏవైతే ప్రక్కనున్నాయో, వాటన్నింటిని ఇష్టంచ్చినట్లుగా చేసి, తరువాత మెర్రీ చేసి, ప్రైస్ ద్రాఫ్టరాబాద్ మెయిన్ మాస్టర్ ప్లాన్ వచ్చినపుడు ఏచంగా అడ్జస్ట్ అవుతుంది. దీనిలో ఓవర్ ల్యాపింగ్ ఉంది. దీనిని క్లారిపై చెయపలసిందిగా కోరుతున్నాను. రెండవ విషయం రెగ్యులేరైజేషన్ కి సంబంధించి చాలా పెండింగులు ఉన్నాయి. వీటన్నింటిని ఏ ప్లాన్ ప్రకారం చేస్తారు, ఉన్న ప్లాన్ ప్రకారమా లేక వేరే ప్లాన్ ఏమైనా ఉందా, ఏ ప్లాన్ ప్రకారం చేసినా గ్యాప్ వస్తుంది కదా. మాస్టర్ ప్లాన్ అన్నపుడు దానికి తగినట్లుగా దీనికి extend చేసుకుంటూ, రెగ్యులేరైజేషన్ కూడా అదే పర్ఫెక్షన్ లో చేసుకుంటే బాగుంటుంది కానీ, వేరే ఏచంగా చేయడం ద్వారా మళ్ళీ మొదటికి వచ్చే అవకాశం ఉంటుంది కావున దీనిని నదైన పద్ధతిలో వర్గువుట చేస్తే బాగుంటుందని నా ఆలోచన.

శ్రీ ఆనం రామనారాయణ రెడ్డి :- అధ్యక్షా, గౌరవ సభ్యులు హాచ్చెండీ గురించి, ఇప్పుడున్న మాస్టర్ ప్లాన్ ఏధానం గురించి అడిగారు. ఇప్పుడున్నటువంటి దానిలో ఒకసారి హుడా ప్లాన్ ని తయారు చేయడానికి ప్రయత్నం చేశాం. ఇంతకుముందున్న మునిపల్ కార్బోరైషన్ ఆఫ్ ప్రైస్ ద్రాఫ్టరాబాదుకు సంబంధించి కోర్ ఏరియాలలో మాస్టర్ ప్లాన్ ఉంది. దానిని పట్టుకుని ఈ హుడాకి సంబంధించి మాస్టర్ ప్లాన్ తయారు చేయ్యాలని, హాచ్చెండీ అయిన తరువాత దీనిని పెద్ద ఎత్తున మాస్టర్ ప్లాన్ తయారు చేయ్యాలన్నది ప్రభుత్వ ఆలోచన. ఈ రోజు జివాచ్ ఎంసి ఏరియా 625.50 స్క్వార్ కిలోమీటర్లు ఉంది. భువనగిరి మునిపాలిటీ -9.6 స్క్వార్ కి.మీ., సంగారెడ్డి మునిపాలిటీ - 13.6 స్క్వార్ కి.మీ ఉన్నాయి. మహబూబ్ నగర్, రంగారెడ్డి, నల్గొండ, మెదక్ జిల్లాలలో 849 గ్రామాలను కలుపుకుంటే, మొత్తం మీర ఇప్పుడున్నటువంటి హాచ్చెండీ యొక్క పరిధి సుమారు 7,146 స్క్వార్ కి.మీ. ఉంది. దీనికి ఖచ్చితమైన మాస్టర్ ప్లాన్ ఉండాలన్న ఉద్దేశ్యంతో, దీనిని తయారు చేయాలన్న నిర్దయానికి ప్రభుత్వం వచ్చింది. ప్రభుత్వం నిర్దయం తీసుకున్న మేరకు మెస్సర్స్ అడ్జస్ట్ టెక్నాలజీ కన్సల్టెన్సీని కూడా అపాయింట్ చేయడం జరిగింది. ప్రభుత్వం మాస్టర్ ప్లాన్ తయారు చేయమని ఆగస్టు, 2008లో ఈ కన్సల్టెన్సీకి చెప్పడం జరిగింది. ఆ కార్బోక్మం జరుగుతున్నది. గౌరవ సభ్యులడిగిన దానికి సమాధానంగా ఇప్పటికే ప్రభుత్వంలో డైరెక్టర్ ఆఫ్ టోన్ ప్లానింగ్ డిపార్ట్మెంట్ ఉంది. ఈ డిపార్ట్మెంట్లో ఉన్నటువంటి నిబంధనలను అనుసరించి కోర్ ఏరియా నెట్వర్క్లో ఉన్నటువంటి మాస్టర్ ప్లాన్కి అనుసంధానానై, పర్మిషన్లు ఇష్టడం జరుగుతున్నది. హాచ్చెండీ ప్లాను పూర్తి అయిన తరువాత ఇబ్బందికర పరిస్థితులు వస్తాయేమానని ముందుగా గుర్తించాము కనుకనే ఎంసిహాచ్చెండీ ఉన్నటువంటి మాస్టర్ ప్లాన్ ప్రకారం దీనికి అనుసంధానంగా హాచ్చెండీ ప్లాన్ రావాలని, సక్రమమైన క్రమబద్ధికరణ జరగాలని ప్రభుత్వం ప్రయత్నం చేస్తోంది. 2010 ఆగస్టున్నాటికి మాస్టర్ ప్లాన్ ని పూర్తిచేసి, పట్టివ్వే చేయడం జరుగుతుందని మీ ద్వారా గౌరవ సభ్యులకు తెలియజేస్తున్నాము.

సహకార వ్యవసాయ వ్యవస్థను ప్రవేశపెట్టట

ప్రశ్న నెం. 168 (2681)

సర్వతీ చుక్క రామయ్య (నల్గొండ, వరంగల్, ఖమ్మం), ఎం.వి.ఎస్. శర్మ (శైకాకుళం, విజయనగరం, విశాఖ పట్టణం), పువ్వడ నాగేశ్వరరావు:

గౌరవనీయులైన వ్యవసాయ, వ్యవసాయ టక్కలజి మిషన్, ఉద్యానవన, పట్ట పరిశ్రమ, ఆర్ఎస్‌ఎడి శాఖ మంత్రిగారు దయచేసి ఈ క్రింది సమాచారం తెలియజేస్తారా ;

- అ) మన రాష్ట్రంలో సహకార వ్యవసాయ పద్ధతిని ప్రవేశపెట్టడానికి ఏదైనా ఫ్రతిపాదన ఉందా ;
- ఆ) అయితే, వాటి నివరాలు ఏమిటి ;
- ఇ) సహకార వ్యవసాయాన్ని విజయవంతం చేసేందుకు అట్టి ఆదర్శపంతమైన పరిస్థితులు మన రాష్ట్రంలో ఉన్నాయని భావిస్తున్నారా ;
- ఈ) సహకారం పేరుతో వ్యవసాయ రంగంలోకి ప్రవేశించే కంపెనీలు, కాంట్రాక్టర్లను అడ్డుకునే అవకాశం ఏదైనా పుందా ;
- ఉ) అయితే, రైతుల ప్రయోజనాలను పరిరక్షించడానికి తీసుకుంటున్న చర్యలు ఏమిటి?

వ్యవసాయ, వ్యవసాయ టక్కలజి మిషన్, ఉద్యానవన, పట్ట పరిశ్రమ, ఆర్ఎస్‌ఎడి శాఖ మంత్రి (శ్రీ ఎస్. రఘువీరా రెడ్డి):

- అ) ప్రభుత్వం, గ్రామంలోని భూ కమతాలన్నింటినీ ఏకీకరణకు ప్రోత్సహిస్తూ, అధునిక వ్యవసాయ పద్ధతులను వినియోగించడం ద్వారా సమగ్ర సమిష్ట వ్యవసాయ సేదాన్ని చేపట్టడం కోసం పథకాన్ని రూపొందించే పనిలో ఉంది.
- ఆ) ఇంకా పథకాన్ని రూపొందించాల్సి పుంది.
- ఇ) ఈ ప్రశ్న ఉత్పన్నం కాదు.
- ఈ) ఈ ప్రశ్న ఉత్పన్నం కాదు.
- ఉ) ఈ ప్రశ్న ఉత్పన్నం కాదు.

శ్రీ చుక్క రామయ్య :- అధ్యక్షా, 60 సంవత్సరముల క్రితం ఈ ప్రాంతంలో చారిత్రాత్మకమైన భూ పోరాటం జరిగింది. ప్రజలలో చాలా ఆందోళన ఉందని మీకు మనవి చేస్తున్నాను. ఎన్నో రకాలుగా క్యాబినెట్ నిర్మయాలు బయటకు వస్తున్నాయి, అని నిజమో కాదో నాకు తెలియదు కానీ, బయటకు వచ్చాయి. ఆ నిర్మయాలకు సృష్టత లేకపోతే మాత్రం ప్రజలలో ఇంకా అపోహాలు ఎక్కువగా పెరగడానికి అవకాశం ఉంది. దీనికి సంబంధించి కొన్ని ప్రశ్నలు మీ ద్వారా మంత్రిగారిని అడుగుతున్నాను.

ఉ. 11.30

భూకుమతాల ఏకీకరణ పల్ల రైతులు తమ భూములపై హక్కును కలిగి ఉంటారా, ఉండదా? రెండవది, అస్త్రేన్ భూముల్ని సాగు చేసుకోవడానికి రైతులకు హక్కు ఉంటుందా ఉండదా? అసలు ఇది సమస్థి వ్యవసాయమా? లేకుంటే, సహకార వ్యవసాయమా దీనికి కంపెనీ రూల్స్ వర్తిస్తాయా సహకార చట్టం యొక్క రూల్స్ వర్తిస్తాయా? చిన్న కుమతాల్ని ఎలా ప్రోత్సహించాలో మీరు చెపుతున్నారు. చిన్న కుమతాలను చేయడం పల్ల రష్యా, షైనాలో ఏని జరిగిందో మీ అనుభవంలో ఉందా? వీటికి సమాధానం చెప్పి, ప్రజల్లో ఉన్నటువంటి అందోళనను తొలగించవలసిందిగా ప్రార్థన.

శ్రీ ఎన్. రఘువీరారెడ్డి : అధ్యక్షా, ఇది ముఖ్యమైన విషయం. పెద్దలు చుక్కా రామయ్యగారు అయిదారు ప్రశ్నలు వేశారు. వాటికి ఎలబరీట్స్ గా సమాధానం చెప్పాలంటే, చాలా సమయం పడుతుంది. ఇప్పటికే పదకొండున్నర అయింది. ఇంకోక రూపంలో దీన్ని మీరు అలో చేస్తే, పూర్తిగా నేను సమాధానం చెపుడానికి అనకాశం ఉంటుంది. అయితే నేను ఒకటి మాత్రం చెప్పుదలచుకున్నాను. ఏ రైతు కూడా భూమిపై తన హక్కును కోల్పోడు. ప్రభుత్వం భూమిని తీసుకోదు. ఒక ఊరిలో రెండొందల మంది, మూడొందల మంది కలిసి ఒక సంఘంగా ఏర్పడి, ఆ భూమి కుమతాలన్నింటిని ఒక చోట పెట్టి, వాటన్నింటిని కలెక్టివ్ ఫార్మింగ్ కింద సేద్యం చేసుకునే విధంగా చేయాలన్నది ఆలోచన. అయితే రాష్ట్రంలో ఉన్నటువంటి ఒక కోటి ఇరవై లక్షల రైతు కుటుంబాలకు ఈ విధానాన్ని వర్తింప చేస్తామని కూడా లేదు. జిల్లాలో కేవలం రెండు గ్రామాల్లో మాత్రమే మేము చేయాలనుకుంటున్నాము. అందులో ఎన్ని ఎకరాలు వస్తే అన్ని ఎకరాల్లో చేస్తాము. ఇప్పటికే ఒక అనుటలైన్తో ఒక అడ్వైజెమెంట్ ఇచ్చాము. ఇప్పటికే కొన్ని అప్లికేషన్లు, కొన్ని ఎంక్వయిరీలు అగ్రికల్చర్ కమీషన్ దగ్గరకు వచ్చాయి. ఇప్పటికే మా అధికారులంతా **in consultation with legal luminaries** ఒక చట్టాన్ని కూడా రూపొందిస్తున్నారు. వారు చట్టాన్ని రూపొందించే ముందు ఇప్పటికే అన్ని రాజకీయ పార్టీలకు సంబంధించిన వాళ్ళతో, అదే విధంగా పెద్దలు ఎం.వి.రాపు, స్పోమినాథన్ వంటి వారందరీ సలహాలు కూడా తీసుకోవడం జరిగింది. రైతుల్ని మరింతగా మెరుగుపరచాలన్నదే మా లక్ష్యం. కేవలం, 20, 40 గ్రామాల్లో చేసే ప్రయత్నం ఇది. ఇందులో ఎవరూ భయాందోళనలకు గురి కావలిసిన అవసరం లేదు. అనుమానానికి, భయానికి మందు లేదు. నేను ఇందాక కూడా ముఖ్యమంత్రిగారితోనూ, అధికారులతోనూ మాట్లాడాను. వారి అభిప్రాయాలు తీసుకున్నాము. చట్టాన్ని తీసుకుని వచ్చే ముందు, దానికి సంబంధించి ముందుగా బిల్లును సభలో ప్రవేశపెడతామా, లేక ఆర్డినేస్ రూపంలో తీసుకుని వస్తామా, అప్పటి వరిస్తితులను బట్టి తీసుకుని వస్తాము, before that also, డ్రాఫ్ట్ బిల్లును వెబ్సైట్లో ఉంచుతాము. అదే విధంగా అన్ని రాజకీయ పార్టీల లీడర్లకు, ఇతర ఫ్లోర్ లీడర్లకు పంపిస్తాము. దాని మీద మీ కామెంట్ పంపండి. అందరికీ అమోదయోగ్యమైన రీతిలోనే చేస్తాము, there is no compulsion. ఎక్కడయితే రైతులు స్వచ్ఛందంగా వస్తారో అక్కడే ఉంటుంది, లేకుంటే లేదు.

శ్రీ దాచూరి రామిరెడ్డి : అధ్యక్షా, కంపనీ కాదని మంత్రిగారన్నారు. బాగానే ఉంది. అయితే ఒక పెద్ద రైతు దగ్గర నుండి నేయి ఎకరాలు తీసుకుని, దాని పక్కనే ఒక ఎకరం భూమి మాత్రమే ఉన్న నాబోటి వాడు ఇప్పడానికి ఇష్టపడడు. అటువంటప్పుడు నాకు దారి గాని, నీళ్ళు గాని ఎలా కల్పిస్తారు. నా హక్కును ఎలా కాపాడతారు? నా భూమిపై నాకు భద్రత ఎలా ఉంటుంది? ఎలా గ్యారంటీ ఇప్పగల్లుతారు? చుట్టూ అందరూ కోఅవరేటివ్ వ్యవసాయం చేస్తారు. అటువంటప్పుడు నా ఒక్కడి భూమిని మీరు ఎలా రక్షిస్తారు?

శ్రీ చుక్క రామయ్య : అధ్యక్షా, మంత్రిగారు ఇప్పుడే మాట మార్చారు. ఇందాక అందరూ సహకరిస్తేనే చేస్తామన్నారు. ఇప్పుడేమంటున్నారు జాయింట్ ఫార్మింగ్ అంటున్నారు. అది ఏ రకమైన ఫార్మింగ్ అయినా గాని, భూమిపై తాము హక్కును కోల్పేతామనే భావన ప్రజల్లో ఉందని మీకు మనవి చేస్తున్నాము. భూమి హక్కును పోగొట్టి, బినామీ పేర్ల మీద పేర్లను కొనే విధంగా మీరోక సౌసైటీని ఫార్మ్ చేసిసట్లయితే, తెలంగాణా ప్రాంతంలో వెనుకటి రోజుల్లో ఉన్న తెల్లదొరతనపు రోజుల్లి తీసుకుని వచ్చే ప్రయత్నం చేస్తున్నారనే భావన ప్రజల్లో ఉందనే విషయాన్ని మాత్రం మీకు తెలియచేస్తున్నాము.

శ్రీ దాడి వీరభద్రరావు : అధ్యక్షా, ఇది ముఖ్యమైన విషయం. నిన్న బిపసిలో మనం డిస్కన్ చేసుకున్నది ఏమిటంటే, సమావేశపు పని దినాలు తక్కువుగా ఉన్నాయి, టైమ్ సరిపోవడం లేదు కాబట్టి ఈ అంశాన్ని టీకస్ చేయడానికి అవకాశం లేదని అనుకున్నాము. కాబట్టి ఇప్పుడు క్వాస్ అవర్లో అయినా కొంత సమయం ఇస్తే బాగుంటుంది...

మిషన్ శైర్కన్ : అడగండి.

శ్రీ దాడి వీరభద్రరావు : అధ్యక్షా, కోఆపరేటివ్ ఫార్మింగ్ కానివ్వండి, కంపెనీ ఫార్మింగ్ కానివ్వండి, జాయింట్ ఫార్మింగ్ కానివ్వండి, ఏదయినా సరే, గపర్మైంట్ ఇచ్చే గైడ్లైన్స్ ఏపయలే ఉన్నాయో, వాటి వల్ల రైతులు తమ భూములపై హక్కుల్లి కోల్పేయే విధంగా ఉన్నాయి. వారు తమ యాజమాన్యపు హక్కుల్లి కోల్పేయి, పేర్నీ కింద వాటిని కన్వెర్ట్ చేసుకోవలసి వస్తుంది. కోఆపరేటివ్ సంస్థల్లో కాని, కంపెనీలో గాని పేర్లగా ఎప్పుడైతే పెట్టుకుంటారో, అప్పుడు, ఎప్పుడైనా భూముల్లి అమ్ముకోవాలనుకొన్నప్పుడు, పేర్లను అమ్ముకోవాలి. ఎవరూ కూడా భూముల్లి అమ్ముకోవడానికి ఈ విధానం వల్ల అవకాశం ఉండదు. Once for all he is losing. కాబట్టి ఈ విధానాన్ని తీసుకుని రావడం వల్ల అటు కాంగ్రెస్ పార్టీకి, ఇటు ప్రభుత్వానికి కూడా చాలా సప్పం వచ్చే పరిస్థితి ఉంది. ఈ పార్టీ అని గాని, ఆ పార్టీ అని గాని కాదు. ఈ విధానం సద్వినియోగం అపుతుందని అనుకోవడానికి వీల్సేదు. కోఆపరేటివ్ ఫార్మింగ్ కింద ఎవరికో అప్పజెప్పుతాం. లేకపోతే కంపెనీలకు భూములు అప్పుజెప్పుతాం. అంటే భారమంతా కంపెనీల మీద పడుతుంది. ఆ మేనేజ్మెంట్లో ఎవరో ఒకరు దుర్వినియోగం చేసే పరిస్థితి రావొచ్చు. అప్పులు చేస్తారు, గపర్మైంట్ కొంత లోన్ ఇస్తుంది. వాటస్థింటిని తీర్చులేనపుడు, భూమిని వేలం వేస్తారు బ్యాంకర్లు వచ్చి, అప్పుడు ఓసర్పిఫ్ ఎవరికీ ఉండదు. అందులో భాగస్వామి అయిన ఏ ఒక్క రైతుకు కూడా సెంటు భూమి మీద హక్కు ఉండదు. కావాలంటే మీరు అయిదారు సంపత్తురాల పాటు వెనక్కి తీసుకోకుండా ఒక టైమ్ ఫిక్స్ చేయండి. కాని భూమిపై హక్కులు కోల్పేకుండా చేస్తారా?

శ్రీ చేరుపల్లి సీతారాములు: అధ్యక్షా, మంత్రిగారి సమాధానం అస్పష్టంగా ఉంది. ముఖ్యమంత్రిగారేమో జిల్లాకు రెండు గ్రామాల్లో మాత్రమే ప్లాన్ చేస్తున్నట్లుగా నిన్నటి క్యాబినెట్లో చెప్పినట్లుగా మాకు ఉన్న సమాచారం. కాని నాకు ఉన్న అభిప్రాయం ప్రకారం, కార్బోర్ట లేదా కంపెనీ వ్యవసాయం వల్ల ప్రజలకు, రైతాంగానికి సప్పం జరిగే ప్రమాదం ఉంది. కాబట్టి ఈ విధానాన్ని ఉపసంహరించుకోవాలని తమరి ద్వారా ప్రభుత్వాన్ని కోరుతున్నాము.

శ్రీ కపీలవాయి దిలీప్ కుమార్ : అధ్యక్షా, మీ ద్వారా మంత్రిగారిని ఒక విషయం అడుగుతున్నాము. నేను పేపర్ అడ్వెంజ్మెంట్ చదివాను. ఇంకా ఎటువంటి నిర్లయం తీసుకోలేదని ఇప్పుడు మంత్రిగారు చెప్పారు. కాని

అడవైజ్ మొంట్లో చాలా స్పష్టంగా ఉంది. రైతులు పేర్లు కోసుక్కొవాలని, రైతులకు హక్కులు ఉండవని చెప్పారు. ఇప్పుడు మంత్రిగారు చెప్పిందే కరెక్ష అయితే, ఆ అడవైజ్ మొంట్సు విత్తడా చేసుకోమనడి. ప్రజల్లో ఉన్న అపోహల్ని తేలగించే విధంగా, కేవలం డ్రాఫ్ట్ స్టేబ్లోనే ఉందనే విషయాన్ని ప్రజలకు చెపుతారా? పేపర్లో ఇచ్చిన సి.ఎం. గారి స్టేబ్లోమొంట్ చదివాను. I do not know, Minister has to say whether it is true or not ? సహకార వ్యవసాయం ఎట్టి పరిస్థితుల్లో ఆగేది లేదన్నట్లు పేపర్లో వచ్చింది. దాన్ని క్లారిఫై చేయండి.

శ్రీ ఎన్. రఘువీరారెడ్డి: అగుతుంది అని నేను చెపులేదే ! ఇచ్చితంగా జరుగుతుంది, ఇంస్టిమ్యూనిటీల అవుతుంది. ఏదో ఒక గ్రామంలో, రెండు గ్రామాల్లో లేకపోతే 40 గ్రామాల్లో ఎక్కుడయితే రైతులు స్వచ్ఛందంగా ప్రభుత్వ విధానాల్ని ఒప్పుకుని ముందుకు వస్తారో, అక్కడ ఇచ్చితంగా అమలుపరుస్తాము. Nothing can stop.

ఉ.11.40

పీరేదో భూ పోరాటాలు జరిగాయనే మాట చెప్పారు. నిజమే, చరిత్రను ఎవరూ కాదనరు. Congress Party is committed to that. ఇప్పుటికే 6 లక్షల ఎకరాల ప్రభుత్వ భూమిని గత 5 సంవత్సరాలలోనూ పంచాము. దాదాపు 10, 15 లక్షల ఎకరాల అటవీ భూములను గిరిజనులకు ఇవ్వడం జరిగింది. పేద వారి దగ్గర భూమి పుండాలనే ఉచ్చేశ్యంతో చేయడం జరిగింది.

నేను వారిని ఇన్సెట్ చేయాలని చెప్పడం లేదు, ఒక్క కంపౌరిజన్ గురించి చెబుతున్నాను. మేము ప్రభుత్వంలోకి రాక ముందు ఎలక్ట్రిసిటీ సబ్సిడీ, ఇరిగేషన్, హోర్టికల్చర్, అన్ని కలుపుకుని రూ.7200 కోట్లను 2003-04లో రైతు రంగానికి బడ్జెట్ నుంచి ఖర్చు పెడితే, ఇప్పుడు మేము రూ.32000 కోట్లు ఖర్చు పెట్టాము. That is our concern. టైమ్ ఎక్కువగా లేదు కాబట్టి నేను ఎక్కువగా చెప్పను కానీ, ఒక్క మాట చెబుతాను.

శ్రీ పి. యాదగిరి (అసెంబ్లీ) : ఇప్పుడు టోటల్ బడ్జెట్ ఎక్కువ పుంది కదా.

శ్రీ ఎన్. రఘువీరారెడ్డి : ఆ రోజు అది మీ బడ్జెట్, ఈ రోజు ఇది మా బడ్జెట్. అంతే తేడా.

శ్రీ చుక్కా రామయ్య : మీకు రైతుల పట్ల సానుభూతి లేదని నేను అసందర్భమే. మీకు రైతుల పట్ల సానుభూతి పున్నది, వారిని సానుభూతితో చూస్తున్నారు. అయితే అసలు రైతులే పుండకుండా చేయడానికి కొత్త పద్ధతులను అవలంభిస్తున్నారు. మాకు అది బాధగా పున్నది.

శ్రీ ఎన్. రఘువీరారెడ్డి : మీరు పెద్ద వారు, దయచేసి అపోర్టం చేసుకోవర్సు. వారి ఇంటర్వెన్షన్ ప్రోటెక్ట్ చేయడానికి మేము అనేక కార్బోన్మాలను చేపట్టాము. మీకు తెలుసు అధ్యక్షా, మీరు కూడా గ్రామాల నుంచి వచ్చారు. మేము ఎంఎస్‌పి ఇచ్చినా, ఉచిత విద్యుత్ ఇచ్చినా, ఉత్సాదకత పెంచినా, పొవలా వడ్లుకే రుణాలు ఇచ్చానా, ఇన్ని చేసినా, గతం కంటే రైతు పరిస్థితి మెరుగైంది కానీ, ఇతరులతో పోలిస్టినపుడు, చిన్న పట్లులు అమృకునే వారితో పోలిస్టా కూడా అంత సమానంగా వారి ఆర్థిక వసరులు పెరగలేదనే మాట వాస్తవం . ఈ రోజు ప్రధానంగా ప్రస్తుతం పున్న రైతు ఆదాయం కనీసం రెండు మూడు రెట్లు పెంచాలి అనే ఆలోచనతో అన్ని ప్రయత్నాలూ చేస్తున్నాము. I do not think no one can disagree with us.

ఉన్న వాటిని బలోవతం చేసునే కొన్ని గ్రామాలలో వీరికి ఉపయోగపడేలా ప్రయోగాత్మకంగా చేయాలి, బయట కంపెనీల వారు రారు, ఆ ఊళ్లో పుండి 100, 200 మంది ఆ భూమికి సంబంధించిన వారే వస్తురు కాబట్టి మెకానైజేషన్ వస్తుంది, అధునాతనమైన టెక్నాలజీని పెడదాము., మార్కెటింగ్ ట్రై అవ్ పెడదాము, గోడాన్సును పెడదాము అని అనుకుంటున్నాము. ప్రభుత్వం డబ్బు ఖర్చు పెడుతుంది. 40 గ్రామాలలో రూ.1000 కోట్లు ఖర్చు పెట్టడానికి సిద్ధంగా పున్నాము. రైతు కోసం ఎవరైనా ఖర్చు పెడతామంటే దయచేసి అబ్బెక్కన్ పెట్టకండి.

(ప్రతిపక్ష సభ్యులచే తీవ్ర అంతరాయం)

మేమైతే ఇది ఖచ్చితంగా సహేస్ అవుతుందని అనుకుంటున్నాము. మీలో అందరూ అనను కాని, కొంతమంది ఫైయర్ కావాలని అనుకుంటున్నారు. ఒకవేళ ఆ విధంగా ఫైయర్ అయినా సష్టుమైమంది ? రైతు కోసం ఖర్చు పెడతాము. రైతు కోసం రూ.1000 కోట్లు కాదు, రైతు కోసం అవసరమైతే ఈ ప్రభుత్వాన్నే కుదువ పెట్టడానికి కూడా సిద్ధంగా పున్నాము. It is a farmer's Government. నేను చేసే ప్రయత్నం నేను చేస్తాము.

(ప్రతిపక్ష సభ్యుల నుంచి తీవ్ర అంతరాయం)

మీరు ఎందుకు భుజాలు తడుముకుంటున్నారు ? భుజాలు తడుము కోవద్దు.

(తిరిగి అంతరాయం)

నేను కొంతమంది అన్నాను. దయచేసి భుజాలు తడుముకోవద్దండీ.

(ప్రతిపక్ష సభ్యులందరూ తమ స్థానాలలో లేచి నిఱచున్నారు)

(ప్రతిపక్ష సభ్యులచే తీవ్ర అంతరాయం)

(పిడిఎఫ్ సభ్యులు సభ నుంచి వాక్యచేసారు)

శ్రీ దాడి వీరభద్ర రావు : సర్, డిస్క్యూషన్కు టైమ్ చాలదు కాబట్టి నేను క్లప్పంగా ముగిస్తాను. మంత్రి గారు చాలా స్పష్టంగా ఫైయర్ అయిపోతే అవనిష్వండి, చూద్దామని అన్నారు. అట్లా ఫైయర్ అవనిస్తే రైతులు పూర్తిగా సష్టుపోతారు. యజమానులైన రైతులు బికార్లయిపోతారు. మా స్టోండ్ మాది, మీ స్టోండ్ మీది అనే ధోరణిలో మాట్లాడుతున్నారు కాబట్టి, ప్రభుత్వం క్రిందకు వచ్చే వరిస్తాటి ఎక్కుడా కనిపించలేదు కాబట్టి, ఓనర్సిప్ పోకుండా చూడడానికి వారు సిద్ధంగా లేరు కాబట్టి ప్రభుత్వమొండి వైఖరికి నిరసనగా మేము వాక్యచేస్తున్నాము.

(తెలుగుదేశం సభ్యులు సభ నుంచి వాక్యచేసారు)

శ్రీ ఎన్. రఘువీరా రెడ్డి : సర్, రికార్డులను సెట్ చేయడానికి ఒక మాట చెబుతాను. ప్రతిపక్ష నాయకులు వాకోట్ చేస్తూ ఏమన్నారంటే ఫియల్లైతే అవనిప్పండి అని నేను అన్నాని అన్నారు. నేను అట్లా అన్నానా? ఫియల్ కావాలని మీలో కొంత మంది కోరుకుంటున్నారని అన్నాను. రైతు కోసం మేము అనేకమైన కార్యక్రమాలు చేస్తున్నాము. ఖచ్చితంగా సక్షేప అవుతుంది, సక్షేప చేసి తీరుతాము. That is the will of Mr. Y.S.Rajayasekhara Reddy's Government.

ఒకవేళ మీ కోరిక ప్రకారం ఫియల్ అయినా, రూ.1000 కోట్లు రైతు కోసం ప్రభుత్వం ఖర్చు పెట్టడం తప్పి? నేను ఏమన్నాను, రైతు బాగు కోసం ఇప్పుడు పున్న ఆదాయం కంటే 2, 3 రెట్లు పెంచడానికి, వారి జీవితాలు బాగు పడడానికి 40 గ్రామాలలో ప్రయోగాత్మకంగా చేస్తున్నాము. తిప్పేస్వామి గారి ఊళ్లో రైతులు స్వచ్ఛందంగా ముందుకు వచ్చారని అంటున్నారు. వధ్ని అంటామా? పీరపరైనా సేద్యం చేసే వారేనా?

ఉ.11.50

శ్రీ జి. తిప్పేస్వామి (అసెంబ్లీ) : ముఖ్యమంత్రిగారు ప్రవేశపెట్టిన సహకార వ్యవసాయం మా గ్రామంలో చాలా మందిని ఆక్రించింది. దాదాపు 200 మంది రైతులు రెండు వేల ఎకరాలలో వ్యవసాయం చేయడానికి రెణ్ణిగా ఉన్నారు. ప్రభుత్వం ద్వారా సహకార వ్యవసాయాన్ని ప్రవేశపెట్టాలని కోరుతున్నాను.

ఆసుపత్రులలో పృథ్వ సంరక్షక వార్తలు

ప్రశ్న నెం: 169 (2413)

సర్వశ్రీ వాసిరెడ్డి వరద రామారావు (విజయసగరం), శ్రీ కె.ఆర్. ఆమోస్:

గౌ వైద్య విద్యాశాఖామంత్రిగారు దయచేసి ఈ క్రింది సమాచారం తెలియజేస్తారా;

- అ) పృథ్వులకు మరింత వైద్య సంరక్షణను విస్తరింపచేయడానికి ప్రభుత్వ ఆసుపత్రులలో ప్రత్యేక పృథ్వాప్య వైద్య సంరక్షణ వార్తలను ప్రారంభించడానికి ఏదైనా ప్రతిపాదన ఉన్నదా;
- ఆ) అయితే, వాటిని ఎప్పటిలోగా అమలు పర్చడమపుతుంది?

వైద్య విద్యాశాఖ మంత్రి (శ్రీ పి. సుదర్శన్ రెడ్డి):

- అ) లేదండి
- ఆ) ఈ ప్రశ్న ఉత్పన్నం కాదు.

శ్రీ వాసిరెడ్డి వరద రామారావు : మొదటి జవాబు 'నో సార్', అన్నారు. ఓల్డ్ ఐజ్ హోమ్స్ పెడుతున్నారు. ఆసుపత్రులలో సెపరేట్ వార్డులు పెడుతున్నారు. దీనిల్ల పృథ్వులు కష్టాలు అనుభవిస్తున్నారు. తమ ద్వారా ఏదైనా ఒకటీ సెపరేట్ వార్డు పెట్టాలని కోరుతున్నాను.

శ్రీ పి. నుదర్సన్ రెడ్డి: వృద్ధులకు గుండె జబ్బులు, డాసపరి తిత్తులకు సంబంధించినవి, కంటి జబ్బులు ఇతరతా సమయాలు వస్తున్నాయి. ఒక్క ఫ్లోర్లో ఒక్క డిపార్ట్మెంట్ ఉంటోంది. డాక్టర్లకుకానీ, నర్సులకుగాని నీటికి సంబంధించి వేరే వార్డ్ చేస్తే ఇభ్బంది అపుతుందని ఆలోచిస్తున్నాము. వృద్ధులకు ఈ రాజశేఖరరెడ్డిగారు ముఖ్య మంత్రి అయిన తరువాత అన్ని విధాలా సౌకర్యాలు కల్పించాలని అనుకున్నారు. అదే విధంగా చేస్తున్నాము. తప్పకుండా మళ్ళీ డాక్టర్లతో చర్చించి కొద్దిగా అవకాశం ఉన్న తప్పకుండా చేయడానికి ప్రయత్నం చేస్తాము.

శ్రీ వాసిరెడ్డి పరద రామారావు: వార్డ్ ను గురించి సిపరీట్ గా ప్రయత్నం చేయమనండి

శ్రీ పి. నుదర్సన్ రెడ్డి: ప్రయత్నం చేధ్వాము.

భవన నిర్మాణ కార్బుకుల సంక్లేషణం

Q.No. 170 (2412)

SRI POCHIM REDDY SUBBA REDDY, SRI K.R.AMOS.

Will the Hon'ble Minister for Labour and Employment, be pleased to state:

- a) The number of workers identified as Building construction Workers;
- b) The Welfare Programme implemented though the construction workers welfare Board;
- c) total amount collected from contractors as cess and utilized towards the welfare of workers?

MINISTER FOR LABOUR EMPLOYMENT, TRAINING & FACTORIES (SRI R.VENKAT REDDY)

- a) 21.15 lakh persons have been identified as building & other construction workers, out of which 11.388 workers have been registered under the pilot project.
- b) The A.P. Building and Other Construction Workers Welfare Board, has worked out certain Welfare Schemes for the Building and Other Construction Workers such as Maternity Benefit Schemes, Accident Insurance Scheme, Scholarships to Children, coverage under Rajiv Arogya Sri Scheme and Training Schemes for Safety & Health of the Workers.
- c) R.202 Crores has been collected as Cess as on 30-6-2009 and an amount of Rs.1,90,000 has been disbursed under the Welfare Schemes only in respect of the registered workers in the last two months.

శ్రీ పోచింరెడ్డి నుబ్బారెడ్డి: అధ్యక్ష, ఒకే బోర్డ్ పెట్టారు. ఆస్టర్లో రూ.202 కోట్లు మాత్రమే సెస్ వసూలు అయిందని చెప్పారు. రూ.500 కోట్లు వసూలు అయినట్లు మా దృష్టికి వచ్చింది. అది నిజమా, కాదా? ఏ ఏ ట్రైన్స్కి సంబంధించిన వారిని ఈ బిల్లింగ్ వర్గాల్లో నమోదు చేస్తున్నారు. బిల్లింగ్ వర్గాల్లో సమాదు చేయడానికి రూ.50 అప్పికేషన్కే పెట్టారు. మినిమం అప్పికేషన్కి రూ.10 పెడితే బాగుంటుంది. వారు అంతా కార్బుకులు, దానిని తగ్గించవలసిన ఆలోచన చేయాలని తమద్వారా మంత్రిగారిని కోరుతున్నాము. ఈ సంక్లేషణ బోర్డ్ లో కార్బుకుల సంఘాల ప్రతినిధులను చేర్చే అవకాశం ఉందా? ఇది స్టేట్ గపర్స్ మెంట్ నియంత్రణలో ఉంటుందా? సెంట్రల్ గవర్నర్

మెంట్‌కి ఇందులో ప్రమేయం ఉంటుందా? ఉంటే రైల్స్, ప్రాజెక్ట్ వర్గాన్ని నదరు బోర్డ్‌లో చేరుకునే అవకాశం ఉందా?

శ్రీ కె.ఆర్. ఆమోన్: మంత్రిగారు జవాబులో మొత్తం 21 లక్షల మంది ఉంటారని ఐడంబిపై చేశారు. పైలెట్ ప్రాజెక్ట్‌లో మాత్రం 11 లక్షల వర్గాన్ని ఐడంబిపై చేశామన్నారు. 21లక్షల మంది కవర్ కావడానికి ఎన్ని సంవత్సరాలు అవుతుంది? రెండవది, మామూలుగా ఈ బిల్లింగ్ కాంట్రాక్ట్ వర్గాన్ని మూతామేస్తీలు సప్లై చేస్తారు. వీరు వర్గాన్ని సప్లై చేసినప్పుడు వారి పీర్ వారు తీసుకొంటే వీరికి మినిమం వేజ్ కూడా రాదు. కాంట్రాక్టర్ మినిమం వేజ్ ఇవ్వరు. వారికి మినిమం వేజ్ వచ్చే విధంగా ప్రభుత్వం చర్యలు తీసుకుంటుందా? మూడవది, ఇన్సెన్., ప్రావిష్ట వర్గాన్ని ఎక్స్‌టెండ్ చేయడానికి ఉంటుందా?

శ్రీ ఆర్. వెంకటరెడ్డి: ఈ దేశానికి స్వాతంత్యం వచ్చింది 15 ఆగస్టు కాబట్టి ఆగస్టు 15 నుండి అన్ని జిల్లాల్లో కూడా అక్షోహరు 2వ తేదీ నరకు ఆ ప్రాంతంలోని శాసనసభ్యులను ఇన్వెట్ చేసి అక్షోబరు 2వతేదీ నరకు ఇవ్వాలని మంచి ధృవ్యాధంలో చేస్తున్నాము, ప్రత్యేకంగా మొదటిసారిగా ఏలూరులో 2009లో రిజిస్ట్రేషన్ చేసి 11,380 మందిని గుర్తించడం జరిగింది. వీరికి సుబ్బారెడ్డిగారు చెప్పినట్లుగా రిజిస్ట్రేషన్ ఫీజు రూ.50 పెట్టాము. నెలకు కేవలం ఒక్క రూపాయి మాత్రమే పెట్టడం జరిగింది. దీనిలో బెనిఫిట్ కూడా ఉన్నాయి. రిజిస్ట్రేషన్ చేసిన కార్బోకులు మరణిస్తే రూ.2 లక్షలు ఇస్తారు. ఆక్సిడెంట్ వల్ల అంగ్వైకల్యం అయితే రూ.50,000, సహజ మరణమ యితే రూ.30,000, మెటర్చిటి బెనిఫిట్ ఇద్దరు పిల్లలవరకూ రూ.5,000 ఇచ్చే కార్బోకుమం ఉంది. సెస్ కూడా 1 శాతంతో పసూలు చేస్తున్నాము. రూ.500 కోట్లు కాదు. ఇప్పటివరకూ రూ202 కోట్లు రావడం జరిగింది. ఒకవేళ ఇప్పటివరకూ ఎంత మంది అంటే జిల్లాలవారిగా కావాలంటే లిష్ట్ పంపిస్తాము. ఈ లిష్ట్ అందరికి సబ్టిట్ చేయడం జరుగుతుంది. మినిమం వేజెన్ ప్రకారంగా కార్బోకులకి పర్మింప చేయడం జరుగుతుంది. ఇప్పటివరకూ దాదాపు 15 ఆగస్టు నుండి 97,743 మందిని గుర్తించడం జరిగింది. కాబట్టి రాష్ట్రవ్యాప్తంగా గాంధి జయంతివరకూ చూసి ఆ ప్రాంతంలో అక్కడున్న జిల్లా శాసనసభ్యులతో కార్బోలు ఇచ్చే కార్బోకుమం చేపడతాము.

ప్రశ్నలు

అటవీప్రాంతంలో సెల్ టపర్ నిర్మాణం

SNQ . No. 24-E(170 A)

SRI B.CHANGAL RAYUDU, SRI T.BHANU PRASAD RAO AND SRI S.INDRASAIN REDDY;

Will the Minister for Forest, Environment, Science and Technology be pleased to state:

- Whether it is a fact that the Forest Department is allowing the construction of Cell Towers in Forest Area;
- if so, the number of towers constructed in the forest area; and
- whether it is also a fact that honey bees and birds are vanishing in the forest area thereby the production of honey has become down in the State?

**MINISTER FOR FOREST, ENVIRONMENT, SCIENCE AND TECHNOLOGY
(SRI P. RAMACHANDRA REDDY)**

- a) No Sir,
- b) Does not arise
- c) No Sir,

శ్రీ బి. చెంగల్రాయుడు: మంత్రిగారు సమాధానం ఇచ్చారు అటవీ ప్రాంతంలో నిర్మించలేదని, విశాఖపట్టణం నుండి అరకు దారిలో సెల్ టువర్స్ ఆఫ్సైజ్ ఏరియాలో ఉన్నాయని ఈ ప్రశ్న వేయడం జరిగింది. ఏ ఏరియాలో కట్టబడ్డాయో పరిశీలించవలసిందిగా కోరుతున్నాను. దీని వల్ల ఆల్ఫావైలెట్ రేస్ పబీ చుట్టుప్రకృత ప్రాంతాల్లో ఉన్న తేనెటీగలను నాజనం చేస్తున్నాము. సన్మసన్సని పక్కలు దెబ్బతింటున్నాయి. ఇన్ అండ్ అనేబదులు అరొండ్ అండ్ సరొండ్ ప్లిసెన్స్ లో ఉన్న టువర్స్ అన్ని కూడా తీయించే ప్రయత్నం చేయవలసిందిగా ప్రభుత్వాన్ని కోరుతున్నాను. ఫారెస్ట్ అండ్ ఎన్విరాన్మెంట్కి ఒకే మంత్రిగారు కాబట్టి ఈ విషయాన్ని పరిశీలించాలని కోరుతున్నాను.

శ్రీ పి. రామచంద్రారెడ్డి: నాన్ ఫారెస్ట్ ఆక్షిషన్ చేపట్టాలంటే ఫారెస్ట్ ఏరియాలో సెక్షన్ 2 ఫారెస్ట్ కస్టర్వేషన్ ఆర్క్ 98 ప్రకారంగా కేంద్ర ప్రభుత్వం అనుమతి కావలసి ఉంటుంది. అలాంటి టువర్స్ ఈ మధ్య కట్టలేదు. విశాఖపట్టణం నుండి అరకు రోడ్సు మీద నేను ప్రయాణించడం జరిగింది. అక్కడ ఫారెస్ట్ ఏరియాలో టువర్స్ లేవు. ప్రభుత్వ ల్యాండ్లో కడితే, అది ఫారెస్ట్ ల్యాండ్ అనే ఆలోచన సభ్యులకు కలిగి ఉండవచ్చు. ఈ పక్కలు, తేనెటీగలు మొదలైనవాటి మీద ప్రత్యేకమైన సర్వే చేపట్టలేదు. ఈ పక్కలు, తేనెటీగలు తగ్గుతున్నాయని కొన్ని చర్యలు తీసుకున్నాము. జిసిసి వారు విశాఖపట్టణంలో సేకరించిన వివరాల ప్రకారంగా అది కూడా వర్షం బాగా పడితే ఘనవరింగ్ ఎక్కువ వస్తే తేనెటీగలు ఎక్కువగా వస్తాయి, లేదా గిరిజన కార్బోర్మేషన్లో డబ్బు ఉంటే ఎక్కువ తేనెను కల్పించేస్తారు, డబ్బులు తక్కువ ఉన్నప్పుడు తక్కువ కల్పించేస్తారు. 2004 నుండి 2009 వరకూ పెద్ద తేడా లేదు. తేనె రూ.3,000 నుండి రూ.2,700 వరకూ క్వింటాల్ ఉంది.

ఇక పక్కల గురించి చెప్పుకోవాలంటే, మన రాష్ట్రంలో చెప్పుకోదగిన రెండు రకాల పక్కలున్నాయి.

1) కలిమికోడి (2) బుట్టమేక పిట్ట.

కలిమికోడికి లంకమల్లేశ్వరరావు పైల్ట్ లైఫ్ శాంకురీ కడపలో పెట్టి వాటిని సంరక్షిస్తున్నాము. (2) బుట్టమేకపేట్టులను రాళ్లపాడు పైల్ట్ లైఫ్ శాంకురీ, కర్నూలులో పెట్టి వాటిని కాపాడానికి ప్రభుత్వం ప్రయత్నం చేస్తోంది.

మ.12.00

కృష్ణా జిల్లా, కొండవల్లి ఎ.ఎస్.ఎస్. వల్ల జల కాలుప్పం

స్వల్ప వ్యవధి ప్రశ్న నం. 23-ఎం (170 బి)

శ్రీ జల్లి విల్సన్ (అసెంబ్లీ)

గౌరవనీయులైన అడవులు, పర్యావరణ, శాస్త్ర, సాంకేతిక విజ్ఞాన శాఖ మంత్రి గారు దయచేసి ఈ క్రింది సమాచారం తెలియచేస్తారా;

- అ) కృష్ణ జిల్లా కొండపల్లి పడిఎ ప్రాంతం నుండి దుర్ఘాసనతో కలుపిత మురికినీరు విడుదల అపుతున్నందున కొలూరు, కత్తుబడాపాలెం చుట్టూప్రకృత గల గ్రామాలలోని పంటలకు న ష్టోర్, పశువులు చనిపోవడం, ప్రజలకు అనారోగ్యం కలుగుతున్న విషయం వాస్తవమేనా;
- అ) స్థానికులు కాలుప్య నియంత్రణ మండలి దృష్టికి ఈ విషయాన్ని తీసుకొచ్చినప్పటికీ మండలి ఎటువంటి చర్యలు తీసుకోని విషయం వాస్తవమైనా; అయితే, అందుకు గల కారణాలేమిటి;
- ఇ) ఇటువంటి ప్రమాదకర పరిస్థితిని సరిచేసేందుకు తీసుకునే చర్యలేమిటి?

అడవులు, పర్యావరణ, శాస్త్ర, సాంకేతిక విజ్ఞాన శాఖ మంత్రి (శ్రీ పి. రామచంద్రారెడ్డి) :

- అ) లేదండీ. కొండపల్లి పడిఎ నుండి కలుపిత నీరు విడుదల వల్ల పంట దెబ్బతింటున్నదని, పశువులు మరణిస్తున్నాయని, ప్రజలకు అనారోగ్యం కలుగుతున్నదని, ఎటువంటి నిర్ధిష్ట క్లేయిములు కాలుప్య నియంత్రణ మండలికి నివేదించబడలేదు.
- అ) లేదండీ. కొండపల్లి పడిఎ నుండి పెలువలకు ఎటువంటి ప్రమాదకరమైన వ్యర్థాలు విడుదల కాకుండా చూసేందుకు ఆంధ్రప్రదేశ్ కాలుప్య నియంత్రణ మండలి క్రమం తప్పకుండా కొండపల్లి పడిఎ లోని పరిశ్రమలను తనిట్టి చేస్తున్నది. ఉల్లంఘనలు గమనించినందున 4 ఆయుల్ పునరుద్ధరణ యూనిట్లను 09-07-2008 వ తేదీన మూసివేయడమయింది. వ్యర్థాలను రిసైకెల్ చేయాలని డైస్టోకి వెళ్ళి అన్ని అపుటలెట్లను మూసివేయాలనే ఆదేశాలతో వాటిని 05-09-2008 తేదీన తిరిగిప్రారంభించడమయింది.
- ఇ) వ్యర్థాల విడుదల ఏది లేకుండా చూసేందుకు వ్యర్థాలను ఆవిరి చేయడానికి ముట్టిపుల్ ఎఫ్స్ ఎవాపరేటరుతో కామన్ ఎప్పూయంట ట్రీట్‌మెంటు ప్లాంటును (సిఇటపి) నిర్మించాలని కొండపల్లి పడిఎలోని బెషట పరిశ్రమలను మండలి ఆదేశించింది. ఒకసారి సిఇటపి పనిచేయడం ప్రారంభించిన వెంటనే ప్రస్తుతం వ్యక్తిగత యూనిట్లో ఆవిరపుతున్న వ్యర్థాలను సిఇటపికి ఆ పరిశ్రమలు తరలిస్తాయి. ఎల్క్టో కెమికల్ టెక్నాలజీసి ఉపయోగిస్తూ సిఇటి / రంగు / మరినం, టీటిఎస్ తగ్గించి ఆ తరువాత వడహోయడం కోసం పైలట్ ప్లాంటు అధ్యయనాలు కూడా జరుగుతున్నాయి.

శ్రీ జల్లి విల్సన్ : అధ్యక్ష, ప్రశ్నకు సంబంధించిన సమాధానాలలో ఇచ్చిన ఏ, బీ భాగాలకు సంబంధించి అవాస్తవాలు సభ ముందు పెట్టడం జరిగింది. కృష్ణ జిల్లాలోని కొండపల్లి పడిఎ సంబంధించిన మురుగునీటి వల్ల వాతావరణం మొత్తం కాలుప్పమైంది. ఆ ప్రాంతంలో ఉన్నటువంటి కొలూరు, కత్తుబడాపాలెం, కొండపల్లి గ్రామాలలో ఉన్నటువంటి దాదాపు 250 ఎకరాలలో పరి పంట నాశమైంది. ఈ కాలుప్యం వల్ల ఆ గ్రామాలలో ఉన్న పశువులన్నీ పునరోత్పత్తి లేకపోవడం వల్ల వాటిని కబేళాలకు తరలించడం జరుగుతోంది. అలగే, మానవులకు కూడచర్చ వ్యాధులు, దగ్గ, గుండెజబ్బులు మొదలైనవి వాతావరణ కాలుప్యం వల్ల వస్తున్నాయి. ఇంత జరుగుతున్న కూడా ఏమీ లేదని ప్రభుత్వ అధికారులు మంత్రి గారి ద్వారా సమాధానం ఇప్పించారు. ఇది అవాస్తవం. అలానే, వీటి మీద నిర్ధిష్టమైన సమాచారం ప్రభుత్వానికి ఏమీ లేదని అంటున్నారు. జిల్లా మంత్రి గారు, ఎం.పి. స్థానిక ఎం.ఎల్.ఎ అయిన దివంగత చనుమోలు వెంకటరావు గారు, స్థానిక ప్రజాప్రతినిధులంతా గ్రామ సభల ద్వారా ఈ విషయమై పొల్చాప్పన్ కంట్రోల్ బోర్డుకు తెలియచేసినా కూడా దాని మీద ఇంతవరకు చర్యలు తీసుకోలేదు. ఇప్పటివరకు ఆ

సమయ అలగే ఉంది. పంటలను సష్టపోయినటువంటి 250 ఎకరాల రైతులకు సష్టపరిహారం చెల్లిందాలని ఈ సందర్భంగా ప్రభుత్వానికి మనవి చేస్తున్నాను. అలగే, పశువులను కబేళాలకు తోలుతున్నారు కాబట్టి పశువుల యజమానులకు కూడా సష్టపరిహారం చెల్లించాలి. అలగే, ఆ మూడూ గ్రామాలకు వైద్య బృందాలను పంచించి వారందరిని కూడా అదుకోవాలని విజ్ఞప్తి చేస్తున్నాను. ఇట్లోంపట్టుం పారిశ్రామిక ప్రాంతంగా డెవలప్ అపుతుంది కాబట్టి భవిష్యత్తులో ఇటువంటి వాతావరణ కాలుష్యాన్ని నివారించేందుకు ఖచ్చితంగా పొల్యాప్స్ కంట్లోల్ బోర్డు పనిచేసే విధంగా ఇట్లోంపట్టుంలో సబ్-ఆఫీస్‌ను ప్రారంభించాలని కూడా నేను ఈ సందర్భంగా కోరుతున్నాను.

శ్రీ పి. రామచంద్రారెడ్డి : అధ్యక్షా, ఎన్విరాన్‌మెంట్ పొల్యాప్స్‌కు అట్లాక్ష్ అయ్య పరిశ్రమలు కొండపల్లి ప్రాంతంలో 16 ఉన్నాయి. వాటిలో ఒకటి మూత పడింది. 10 చిన్నతరహా బల్గ్ డ్రెగ్ యూనిట్లున్నాయి. ఫోర్స్‌ట్రెడ్ ఎవాహరేటర్ ద్వారా ఆ పరిశ్రమల సుండి పచ్చే నీటిని, ఎప్పులూ యూనిట్లున్నాయి. పాపరేచ్ చేయడం జరుగుతోంది. ఐడిఎకి ఉండే లే అపుట్లులో గతంలో ఈ పొల్యాప్స్‌కు సంబంధించిన నీటిని వదిలేవారు. ఇప్పుడు డైన్‌లోకి వెళ్ళి అన్ని అపుట్లేట్లను నుమిసేయడం జరిగింది. అదే విధంగా, అక్కడమన్నటువంటి ఒక కెమికల్ ఇండస్ట్రీ వ్యాపదార్థాలకు అక్కడే ట్రీట్‌మెంట్ ఇచ్చి ఆ నీటిని అక్కడమన్నటువంటి గార్డెనింగ్ కోసం వాడుకొంటున్నారు. ఇకపోతే, అక్కడ 4 ఆయల్ రిక్మేషన్ యూనిట్లు ఉన్నాయి. ఈ 4 ఆయల్ రిక్మేషన్ యూనిట్లు కూడా పొల్యాప్స్ కంట్లోల్ బోర్డు వాళ్ళ ఇచ్చిన గైడ్‌లైన్స్‌ను పాటించలేదని వాటిని 09.07.2008 వ సంపత్తురంలో క్లోజ్ చేయించడం జరిగింది. మరల సబ్‌సైన్స్‌వాంట్‌గా ఎప్పులూ యూనిట్లును డైన్‌లో వదలకూడదని, అక్కడే ట్రీట్ చేసుకొని రీ-సైక్లింగ్ చేసుకొని వ్యాధాలను సోలార్ ఎవాహరేషన్ ద్వారా ఎవాహరేచ్ చేసుకోవాలని చెప్పి నాలుగు ఆయల్ మిల్లులను మరల ప్రారంభించడానికి 05.09.2008 వ సంపత్తురంలో అనుమతి ఇవ్వడం జరిగింది. రోజుకు 60 ఎంట్రెడ్ అంటే మిలియన్ లీటర్లు పర్ దే కెపాసిటీ ఉండే కామన్ ట్రీట్‌మెంట్ ప్లాంట్ అక్కడమన్న పరిశ్రమలన్నింటికి సరిపోయినా భవిష్యత్ అవసరాలను దృష్టిలో పెట్టుకొని 100 ఎంట్రెడ్ తో ప్రాపోజ్ చేసి రూ.4 కోట్లతో నిర్మించడానికి ఈ నెలలోనే 19.08.2009న ఎన్విరాన్‌మెంట్ క్లియరెన్స్ కూడా ఇవ్వడం జరిగింది. అది ఒక సంపత్తురంలో పూర్తి అపుతుంది. అలగే, ఎన్విరాన్‌మెంట్ పొల్యాప్స్ కంట్లోల్ బోర్డు అధికారులు ఎలక్ట్రో కెమికల్ టెక్నాలజీ గురించి మద్దాసుకు వెళ్లి స్టడీ చేసి దానిని ఉపయోగించే విధంగా ఒక ప్రైల్ట్ ప్రాజెక్టును చేపట్టడం జరిగింది. పొల్యాప్స్ కంట్లోల్ కోసం ఇప్పన్ని చేసున్నాం. విజయవాడ రీజనల్ ఆఫీస్ అధికారులు కొండపల్లి-మైలవరం రోడ్సులో ఉన్న కల్పర్ప దగ్గర ఎప్పుడూ శాంపిల్స్ తీసి టెప్పింగ్ చేసున్నారు. పొల్యాప్స్ కంట్లోల్ బోర్డుకు పశువులు చనిపోయాయని కాని, రైతులు పంటలు సష్టపోయారని కాని ఎటువంటి సమాచారం రాలేదు. ఇట్లోంపట్టుం దగ్గర ఒక సబ్-ఆఫీస్‌ను పెట్టమని గౌరవ సభ్యులు రిక్వెస్ట్ చేసిన దానికి విజయవాడలో రీజనల్ ఆఫీస్ ఉన్నపుటికినీ సబ్-ఆఫీస్‌ను పెట్టే విషయాన్ని పరిశీలిస్తామని ఈ సందర్భంగా తెలియచేసున్నాను.

శ్రీ జల్లి విల్సన్ : అధ్యక్షా, అక్కడమన్న రైతులు పంటలు సష్టపోవడం కాని, పశువులు చనిపోవడం కాని తమ దృష్టికి రాలేదని మంత్రి గారు చెప్పారు. 250 ఎకరాలలో పరి పంట నాశనమైపోయి రైతులు చాలా ఇట్లోందులు పడ్డారు. అలగే పశువులు జబ్బులకు గురై పునరుత్సుత్రీ లేకపోవడం వల్ల వాటిని కబేళాలకు పంచించిన మాట వాస్తవం. అలగే, ఇప్పటికే జనం చర్చ వ్యాధులతో అనేక బాధలు పడుతున్నారు కాబట్టి వైద్య బృందాలను పంచించాలని, పంట సష్టపోయిన రైతులకు సష్టపరిహారం శిప్పించాలని కోరుతున్నామ. పరిశ్రమల వల్ల అక్కడ రైతాంగం సష్టపోయారు కాబట్టి ఆ పరిశ్రమల యజమానుల సుండి డబ్బును పసూలు చేసి సష్టపోయిన రైతులకు ఇచ్చే ఏర్పాటు చేయవలసిందని కోరుతున్నామ. ఇప్పటికే పరిశ్రమల యజమానుల సుండి కొంత డబ్బు పసూలు చేసి రిజర్వ్ ఫండ్లో పెట్టిపట్లు తెలిసింది. కాబట్టి తగిన చర్చ తీసుకోవాలని ఈ సందర్భంగా కోరుతున్నామ.

శ్రీ పి. రామచంద్రారెడ్డి : అధ్యక్ష, ఇలాంటి ఉత్తులకు పరిష్కారంగా తూర్పు గోదావరి జిల్లాలో ఒక కామన్ డెడికేటెడ్ కెనాలును ఏర్పాటుచేసి అన్ని పరిశ్రమల నుండి వచ్చే వ్యాపకార్థాలను ట్రీట్‌మెంట్ చేసిన తరువాత సముద్రంలో వదలడానికి ఏర్పాటుచేయడం జరిగింది. పశ్చిమ గోదావరి జిల్లాలో కూడా అలాంటి మాస్టర్ ప్లాన్‌ను తయారు చేయాలని ముఖ్యమంత్రి గారు ఇచ్చిన ఆదేశాలకు అనుగుణంగా ప్లాన్‌ను తయారుచేయించడానికి ప్రయత్నాలు మొదలుపెట్టాం. నిజయవాడలో కూడా ఇంతవరకు మాకు స్పృసిఫిక్‌గా ఫిర్యాదులు ఏమీ రాలేదు. ఫిర్యాదులు వస్తే తప్పనిసరిగా చర్యలు తీసుకుంటాం. ఇప్పుడు ఏర్పాటు చేసే ఎప్పుడూ ప్లాంట్‌కు కావలసిన డబ్బును పరిశ్రమ యజమానులే రూ.4 కోట్లు కంట్రిబ్యూట్ చేసుకొని ఖర్చు పెడుతున్నారు. స్పృసిఫిక్‌గా ఫిర్యాదు ఉంటే ఆ విధంగానే పరిశ్రమల యజమానుల ద్వారానే ఖర్చుచేయించి ట్రీట్‌మెంట్ ప్లాంట్ పెట్టడానికి చర్యలు తీసుకుంటామని ఈ సందర్భంగా తెలియచేస్తున్నాను.

MR. CHAIRMAN: We have completed all the Questions. Now, item II of the agenda.

సభా సమక్షంలో పెట్టిన పత్రాలు

A copy of the report on the decisions of the Business advisory Committee taken at its meeting held on 26th August, 2009.

MR. CHAIRMAN: Now, tea break for fifteen minutes.

(Then the House adjourned at 12.08 p.m., for tea break)

ఈ. 12.30

(THE HOUSE REASSEMBLED AT 12.35 P.M. WITH HON'BLE CHAIRMAN IN THE CHAIR)

MR. CHAIRMAN: Now, Item No. III short discussion on TTD facilities.

లఘువుచర్చ

తిరుపుల తిరుపతి దేవస్థానముల నిర్వహణ, తీర్థయాత్రీకులకు సౌకర్యాలపై చర్చ
(అనుబంధం)

శ్రీ బోమ్మిడి నారాయణరావు (అసెంబ్లీ) : అధ్యక్ష, నాకు ఈ అవకాశం ఇచ్చినందుకు ముందుగానే ధన్యవాదాలు తెలియచేసుకుంటున్నాను. ఎందుకంటే 'బెల్ అనే అనురుదు మీ చేతిలో ఉన్నాడు.' దానిని మా మీద ప్రయోగించినప్పుడు ఆ ఖంగారులో ధన్యవాదాలు చేపే అవకాశం ఉంటుందో ఉండదోనని ముందుగానే తెలియచేసుకుంటున్నాను.

"లావోక్కీంతయులేదు కైర్యంబు విలోలంబయ్య....."

మిస్టర్ షైర్స్ : లా అంటే LAW అంటారా?

(సభలో సమావులు)

శ్రీ బొమ్మిడి నారాయణరావు : మీరు న్యాయశాస్త్ర నిష్ఠాతులు కాబట్టి తమరేరకంగా తీసుకున్నా నాకంగికారమే.

" లావోక్సింతయులేదు ఛైర్యంబు విలోలంబయ్యే ప్రాణముల్ రాపుల్దప్పొన్ "..... ఈ రకంగా ఒకప్పుడు భక్తుడు భగవంతుని వేడుకున్నాడు. ఆ రోజు అయిన అ వేడుకోలును ....

మిస్టర్ షైర్స్ : దాని తరువాత " సిరికించెప్పడు శంఖచక్రయుగంబు చేదోయి సంధింపడు ".... అదికూడా ఉంది.

శ్రీ బొమ్మిడి నారాయణరావు : ఆ విధంగా ఆయన శ్రీదేవిని, వర్యంకాన్ని, అస్త్రశస్త్రాలను విడిచిపెట్టి భక్తుళ్ళి రక్షించుటకు సొక్కాత్తు భగవంతుడు వచ్చాడు. అది ఒకనాటి కథ.

మిస్టర్ షైర్స్ : Starting బాగుంది, ending కూడా బాగుండాలని కోరుకుంటున్నాము.

శ్రీ బొమ్మిడి నారాయణరావు : "దిక్కెప్పరు నాదు గుడికి, దిక్కెప్పరు నాది స్వర్ణాభరణములకున్, దిక్కులు కాచే నాకే దిక్కులు కరవయ్యే నేటి పాలనలోన్ " అని భగవంతుడు బాధపడే రోజులలో ఇవాళ మనం త్రయాణం చేస్తున్నామూ అనే ఆలోచనను గౌరవ సభ్యులతో పంచుకుంటున్నాను. మనకు ఒక సామేత ఉస్తుది. రాజుల సామ్య రాళ్ళపాలు, సుల్తానుల సామ్య దేగిసాలపాలు, లోభిసామ్య దొంగల పాలు, దేవుడిసామ్య దయ్యాలపాలు.

మ.12.40

ఇవాళ వృషప్ప ఈ రకంగా దిగజారిపోవడానికి ప్రస్తుత పరిస్థితి కంచే చేసు మేసినట్లుగా, అమ్మె విషం పెట్టినట్లుగా, సవమాసాలు మౌసి కనిపించిన తల్లి అయినా విషం పెడితే కొడుకు స్వీకరించడు. అమ్మె విషం పెట్టినట్లు అర్పకుడే దేవుని సగలు అపహరించే దొర్చాగ్యస్థితి మనకు కనిపిస్తుంది. ఏడుకొండల మీద ఉండే వెంకటేశ్వరస్వామి తరచుగా వార్మా పత్రికల్లో చేటు చేసుకోవడం చాలా దొర్చాగ్యస్థితి. వికె అంటే కష్టేల సుండి రక్షించుకోనే వాడు అని బహుశ మంత్రిగారి పేరులో ముందు అక్షరాలు కూడా అవే. పాపం ఆయన కూడా ఏడు కొండల స్వామివారిని నా టైమ్లో ఏదో ఆనందంగా నిస్సార్థంగా సేవలను చేధామనే పరిస్థితిలలో ఇటుపంటిది వచ్చింది. ఆయన కూడా సంకటస్థితిలో ఆ వెంకటరెడ్డిగారు పడ్డారేమో అని నాకు కూడా అనుమానమే. ఏన్నో భగవంతుడి మీద భక్తుడికి వుండే విశాసం దెబ్బతింది. దీనిని పరిరక్షించవలసిన బాధ్యత మంత్రివర్యుల మీద వుందని మనవిచేస్తున్నాను. శ్రీ వెంకటేశ్వర స్వామి వారికి 11,12 శతాబ్దిముల సుండి ఆ నాటి పాలకులు కాని, చక్రవర్తులు కాని, శ్రీకృష్ణదేవరాయల పరకు కూడా అనేక మణి, మయ, రత్న, స్వర్ణాభరణములు విలువ కట్టలేనిని వారు భక్తి శ్రద్ధలతో స్వామివారికి శ్రీదేవికి, భూదేవికి సమర్పించడం జరిగింది. వాటి విలువ ఇవాళ అంత ఇంత అని చెప్పలేము. ఆ నాటి సుంది ఈ నాటి దాకా భక్తులు క్రింది స్థాయి సుంచి పెద్ద స్థాయి వరకు తమకు తోచిన విరాళాలు అందించడం జరిగింది. ఇవాళ దేముడు తాలుకా ఆభరణాలు సుమారు 11.50 టమ్ముల బరువు, సుమారు 52 వేల కోట్ల రూపాయలు వాటి

విలువని చెప్పి చెబుతున్నారు. అటువంటి విలువైన ఆభరణాలు పరిరక్షణలో పాలక మండలి ఫూర్సేఫల్యమే . నిన్న, మొన్న, వెంకటరమణ దీక్షుతులు చర్య, అనుబంధ దేవాలయమైన కోదండరాముని యొక్క సన్నిధిలో తన కుటుంబ అవసరాల నిమిత్తం 6 లక్షల రూపాయల విలువైన ఆభరణాలు తీసుకొని వెళ్లి మరొక పడ్డీ వ్యాపారి దగ్గర కుదవపెట్టి ఆ డబ్బుతో తన కుటుంబ అవసరాలు తీర్చుకున్నట్లుగా వివిధ పత్రికల్లో కథనాలు నిన్న, మొన్న కూడా చూశాము. స్వయంగా అయిన కూడా చెప్పారు. ఒకప్పుడు శ్రీరాముడి కోసం ఆభరణాలు చేయించి బైలుకి వెళ్లిన చరిత్ర కల్గిన ఈ భూమిలో, ఇవాళ రాముడుయొక్క ఆభరణాలు పట్టుకొనిపోయి ఇంటి అవసరాలు తీర్చుకొనే దొంగ భక్తులను, దొంగ పూజారులను చూడవలసిన పరిస్థితి మనకు ఎదురైందని మనవిచేస్తున్నాను. నెల్లారుకు సంబంధించిన వ్యక్తి ప్రజాహిత వాజ్యం కోర్చులో వేసిన సందర్భంగా ఇవి అన్ని బయటకు రావడం జరిగింది. దేవుడికి సంబంధించిన బంగారాన్ని ముంబాయి పంపి దానిని మేలిమిగా మార్చి డాలర్లుగా ముద్దించి భక్తులకు అందే ప్రక్రియలో 2008లో అనుకుంటా దాదాపు 300 డాలర్లు మాయం అయ్యాయని, దాంట్లో ముద్దాయి శేషాది అని అతన్ని ఆ పదవి సుంచి తొలగించి మళ్ళీ అదే పదవిలో కొనసాగించడం, ఉన్న రెండు తాళాలకు ఆయన్నే అధిష్టతి చేయడం, ఇది అంతా మనం కదనాలు కథనాలుగా వింటున్నాము. ఇది వాస్తవం అయితే ప్రభుత్వం, పాలక పర్మం బాధ్యత పహించాలి ప్రజలకు సమాధానం చెప్పవలసిన రోజు వస్తుందని చెప్పి నేను మనవిచేస్తున్నాను. నిన్న, మొన్న చూస్తే పాలక పర్మం రెండు ముక్కలు అయినట్లుగా కనిపిస్తుంది. ఇద్దరు వ్యక్తులు పరస్పర విరుద్ధ చర్యలు మధ్య వెంకటేశ్వరస్వామి సల్మితున్నాడని చెప్పి సృష్టంగా తెలుస్తుంది. పాలక పర్మాన్ని ఎంత తొందరగా రద్దు చేస్తే ప్రభు త్వానికి అంత మంచి జరుగుతుందని చెప్పి నేను సభాముఖంగా తమరి ద్వారా విస్మితించుకుంటున్నాను. కొంచెము వెనక్కువెళితో శ్రీవారి ఆస్థల పరిరక్షణకు రిజిష్టర్ కూడా చేయబడడంలేదని మనకు ఈ మధ్యనే తెలు స్తుంది. అటువంటి దుస్థితి ఎందుకు వచ్చింది. దాదాపు 1200 కోట్ల రూపాయలు విలువైన స్వామి వారికి 4 సంవత్సరాలుగా ఆడిట్ కూడా జరగడంలేదు. పెద్దలు రోశయ్యగారు ఇక్కడ పున్నారు, బడ్డిటు రచనాధిరుడు అటువంటి వారి సమర్పితమైన పొలనలో ఈ దారుణం ఎందుకు జరిగింది. 4 సంవత్సరాల సుంచి ఆడిట్ లేదంటే ఎంత డబ్బు ఎన్ని వస్తువులు అన్యాక్రాంతం అయినాయో ఆంధ్రప్రదేశ్, భారతదేశం, ప్రపంచంలోని ప్రతి శ్రీవారి భక్తుడు కూడా ఆంధోళస చెందుతున్న విషయం వాస్తవం కాదా? రోజు స్వామివారికి 80 వేల మంది నిత్యద ర్ఘకులు అందులో విషపిస్, వివిషపిస్, ఇంకా చాలా మంది పున్నారు. వీరిలో కొంతమంది వివిషపిస్ ద్వారా దర్శడా నికి రావడం మూలంగా భక్తులకు అసౌకర్యంగా ఉన్నాయన్న విషయాన్ని ముఖ్యమంత్రిగారి దృష్టికి రావడం మనం ఈ మధ్య చూశాము. దేవస్థానంలో మరొక వైట్ ఎంట్, ఆ వైట్ ఎలిఫంట్ ఏమంటే ఎన్.వి. భక్తి చాసల్, అందులో భక్తి లేదు చాసల్ పుంది. అది స్వామి వారికి ఒక వైట్ ఎలిఫంట్ అయినది. దాని ద్వారా సంవత్సరానికి 53 కోట్ల రూపాయలు భర్య చూపిస్తున్నారు. ఆదాయం 3 కోట్ల రూపాయలు అంటున్నారు. అంటే స్వామి వారి కేంద్రం, వ్యాపార కేంద్రం కాదు కాని, ఆర్థికంగా ఇది కూడా చూసుకోవలసిన అవసరం పుంది. 3 కోట్ల రూపాయలు ఆదాయం వచ్చే వ్యవస్థలో 53 కోట్ల రూపాయలు భర్య పెట్టి ప్రచారం చేయడం, ఆ ప్రచారం అయినా ఎక్కడికి పెఱతుంది, నిజమైన భక్తుడి గుండెల్లోకి ఆ ప్రచారం వెళుతుందా? అనలు వెంకటేశ్వరస్వామి కోసం ఎవరికి ఏమని చెప్పుకోవాలి, ప్రచార విధనాలు పున్నాయి.

ఉ. 12.50

గొప్ప ప్రవక్తలను పిలిపించి ప్రవచనాలు చెప్పించండి. ఇప్పు మానేసి ఇంచుమించుగా సంవత్సరానికి యాభై మూడు కోట్ల రూపాయలు భర్య పెట్టి ఆంధ్ర ప్రదేశ్ లో ఉన్న మూడు కోట్ల జనాభా అంతా వెంకటేశ్వర స్వామి వారి దయవల్ల భోంచేస్తారు. దీని గురించి మీరు ఆలోచించండి. అంతే కాకుండా అనేక రకాల అవకతవకలు జరుగుతున్నాయని, టెండర్లో కూడా చాలా అవకతవకలు జరుగుతున్నాయని పత్రికల ద్వారా మనం నింటున్నాం.

సంబంధిత మంత్రిగారు ఇక్కడి ఉన్నారు, వారు చాలా సమర్పిలు, అపారమైన రాజకీయ అనుభవం కలిగిన వ్యక్తి కనుక వారు పాలక మండలిలో వేసే వ్యక్తుల గురించి కూడా ఆలోచించాల్సిన అవసరం ఉన్నది. పాలక మండలిలో పని చేయడానికి ఏ పార్టీకి చెందిన వారసుది కాకుండా అసలు వారు స్వామివారి భక్తులా, భారతీయ ఆధ్యాత్మికతను పోషించేవారా అన్న విషయాన్ని దృష్టిలో పెట్టుకుని నియమకం చేస్తే కొన్ని అవకఱవకలను అరికట్టడానికి అవకాశముంటుందని గౌరవ మంత్రి గార్చి మీ ద్వారా మనవి చేస్తున్నాను.

అదే విధంగా అనుబంధ దేవాలయాలకు డబ్బులు ఇస్తున్నారు. అసలు ప్రస్తుత గొడవంతా అక్కడి సుండే మొదలయిందేమోనని అనిపిస్తున్నది. ఎవరో ఒకాయన మాజీ టి.టి.డి బోర్డు మెంబరుకు మరియు ప్రస్తుతం పాలకమండలిలో ఉన్న వ్యక్తికి వచ్చిన వైపుమ్యాలు, ముతా తగాదాల మూలంగా ఇంస్టి బయట పడ్డాయని అనిపిస్తున్నది. దాని మీద కూడా ఆజమాయిపీ చేసి చర్యలు తీసుకోవాలని మీ ద్వారా మంత్రి గార్చి సగౌరవంగా మనవి చేస్తున్నాను.

ఇక రెండవ విషయం ఇది హిందూ మతానికి, ఆధ్యాత్మిక లోకానికి, భక్తజన మనోభావానికి గొడ్డలిపెట్టు చర్య. దీన్ని పరిరక్షించడంలో, పరిపాలించడంలో ప్రస్తుత పాలక వర్గ వైపుల్యం సుస్పష్టం కనుక ముందు ముందైనా ఇటువంటి దౌర్ఘాగ్య స్థితి రాకుండా చూడాలని మీ ద్వారా మంత్రి గారిని, గౌరవ పెద్దలను నభా ముఖంగా భక్తజన లోకం తరఫున నేను మనవి చేస్తూ నాకు ఈ అవకాశం ఇచ్చినందుకు ధన్యవాదాలు తెలుపుకుంటూ సెలవు తీసుకుంటున్నాను.

శ్రీ బి. చెంగల్రాయముడు:- అధ్యక్షా, తిరుపుల తిరుపతి దేవస్థానం భక్తులకు కల్పించవలసిన వసతులు మరియు వారి ఆస్తులను పరిరక్షించుకునే విషయంలో ఆ దేవుడు మిమ్మల్ని అనుగ్రహించి నాకు అవకాశం కల్పించినందుకు మీకు నా ధన్యవాదాలు. నమో వేంకటేశాయనమః

అధ్యక్షా, తిరుపతికి వెళ్లే భక్తులలో ఒకమ్మ తాళిబోట్లు గొలుసు పోగొట్టుకున్నది. ఆమె గొలుసు పోగొట్టుకున్నప్పుడు వేంకటేశ్వర స్వామి వారికి మొక్కుకున్నదేమంటే పోయిన తాళిబోట్లు గొలుసు కనుక దొరికితే అందులో సుంచి సగ భాగం నీ హండీలో వేస్తునని అనుకున్నదంట. గొలుసును దొంగిలించిన దొంగ ఆ అమ్మ మెడలో ఉన్న తాళిబోట్లు గొలుసు కనుక నాకు దొరికితే అందులో సుంచి పాపలా భాగం హండీలో వేస్తును స్వామీ అని ఆ దొంగ కూడా మొక్కుకున్నడంట. ఇద్దరూ కలిసి హండీ దగ్గరికి వెళ్లే సమయానికి ఆ అమ్మ మెడలో దొంగిలించిన గొలుసు సుండి పాపలా భాగం గొలుసును దొంగ హండీలో వేయడం ఆమె చూసింది. అప్పుడు ఆ దొంగను పట్టుకుని సుప్పు వేసే పాపలా భాగం గొలుసు నారేనని అన్నది. ఈ విధంగా ఇద్దరూ కలిసి బయటకు పచ్చి గొడవ పడుతుంటే అక్కడుండే విజిలెన్స్ అఫీసరు ఎంక్షెరీ చేస్తే ఆ గొలుసు ఆ అమ్మదేనని తెలిసింది. అప్పుడు ఆ అమ్మ అక్కడుండే లక్ష్మీదేవిని తాకి నా మంగళ సూత్రాలు గనుక దొరకకపోతే నా మొగుడు ఇంటికి రానివ్వడు కనుక నా తాళిబోట్లు గొలుసు నాకు దొరికిందని చెప్పిన సంఘటన ఉన్నదని మీ ద్వారా తెలియజేస్తున్నాను.

నేను తిరుపతిలోనే చదువుకున్నాను కాబట్టి ఇంకోక జరిగినటువంటి సంఘటనను మీ దృష్టికి తీసుకోచ్చి దేవుడు తన ఆస్తులను ఏ విధంగా కాపాడుకుంటడనే విషయం దాని ద్వారా మీకు తెలియాలని చెబుతున్నాను. 1977-1978 సంవత్సరంలో టి.టి.డి కాలేజీలన్నింటికి నేను ప్రెసిడెంటుగా ఉన్నాను. అప్పుడు ఇ.ఓగా రాజగోపాల్

రాజు గారు ఉన్నారు. అప్పుడు ఇంత పెద్ద అడ్డినిట్రోటివ్ బిల్డింగ్ లేదు. ఉజ్జార్ అఫీస్ అని చిన్న ఆఫీసు ఉండేది. అక్కడ ఒక పెద్ద చెక్క పెట్టే పదిహేను అడుగుల పొడవు, ఆరు అడుగుల వెడల్చుతో ఉండేది, దాని మీద ఒక బిక్షగాడు పడుకునేవాడు. నేను సీరియస్‌గా వెళ్లి రాజగోపాల్ రాజు గార్చి ఒక రిప్రజెంటేస్‌ ఇద్దామనే సరికి అక్కడ నా కాలుకు చెక్క తగిలి రక్తం వచ్చింది. అప్పుడు నేను రక్తం తుడుచుకుంటూ లేస్తుంటే ఇంకి గారు చూసి ఏమైందని అడిగితే జరిగిన విషయం వారికి చెబితే వారు వెంటనే అక్కడున్న చెక్కపెట్టేను తీసివేయమని అన్నారు. ఆ చెక్క పెట్టే చాలా బరువైసది కనుక దాన్ని పగులగొట్టి చూస్తే అందులో బంగారు నాణీలు, వజ్రాలు, వైధుర్యాలు, కిరీటాలు ఉన్నాయి. అందులో అంత విలువైన సగలున్నాయని ఎవ్వరికీ తెలియదు.

ఇప్పుడు ఆ ఇంకి రాజగోపాల్ రాజు చనిపోయారు కాని వారి పర్సనల్ అసిస్టెంట్ బ్లతికే ఉన్నారు. ఆ యొక్క ఆభరణాలన్ని దేశుడికి దక్కాయి. ఆ మరుసచి రోజు నుంచి చూస్తే ఆ చెక్క పెట్టే మీద ఎవరూ పడుకోవడం లేదు, బిక్షగాడు కూడా లేదు. అంటే తన ఆస్తులను తను కాపాడుకునే దానికి దేశుడు మానవ రూపంలో అక్కడున్నాడనే విషయాన్ని మీ ద్వారా నేను తెలియజేసుకుంటున్నాను.

దేశుడి ఆస్తుల గురించి మనందరం మాటల్లాడుకుంటున్నాం. దేశుడికి సంబంధించిన ఆస్తులలో ఎప్పుడూ ఎవ్వరికీ వస్తులు వేయలేదు, వ్యాట్ పెట్టలేదు. భక్తులు స్వామివారి దర్శనానికి వెళ్లినప్పుడు వాళ్ల శక్తి కోలది వారు డబ్బును హండీలో వేస్తున్నారు. అందువల్ల స్వామివారి ఆస్తులు విషరీతంగా పెరిగిపోయాయి.

ఈఱోజు మన రాష్ట్రం ఏర్పడినప్పుడు ఉన్నంత బడ్జెట్ టి.పి.డి పాలక మండలికి వస్తున్నది. అందులో జరిగిన రెండు మూడు సంఘటనలను చెప్పి నా ప్రసంగాన్ని ముగిస్తాను.

భక్తి చానల్ గురించి దానిని **white elephant** అన్నారు. అన్నమయ్య గారు ప్రథమ వ్యాగ్గీయకారుడు తాళ్లపోక నుండి సడుచుకుంటూ వచ్చి భక్తి గీతాలను రాసి దేశుడికి వినిపించాడు. తద్వారానే వేంకబేశ్వర స్వామి వారి మహిమలు అందరికీ తెలిసిపోయాయి. అప్పట్లో టెలినిజన్ చానళ్లు లేవు.

ఆరోజు వేంగమాంబ తరిగొండ నుంచి భూగర్జుంలో నడుచుకుంటూ వెళ్లి తిరుమలకు చేరింది. ఆమె రాసిన కవిత్వం ద్వారానే దేశుడి యొక్క మహిమలు అందరికీ తెలిశాయి. భక్తి చానల్లో కూడా ఆదాయాన్ని చూసుకునేవారు ఉన్నారు. మారుమూల గ్రామాలలో ఉండే ప్రజానీకానికంతా టి.పి.డి చానళ్ల ద్వారా భక్తిని పెంచి పోషించే విధంగా తెలుపుతుంటే ఇదేమైనా మిగతా చానళ్ల వంటివా, ఆసోడు, ఈసోడు, ఎపిసోడు, కిపిసోడు పెట్టి ఆదాయాన్ని పెంచుకోవడానికి. కేవలం భక్తిని పెంచి పోషించే దానికి భక్తి చానల్ పని చేస్తున్నదా లేదా అన్నది చూడాలి కాని మిగతావెందుకు చూసుకుంటారు? ఇదెక్కడి న్యాయమండీ.

తల్లికి అస్తు పెట్టే దాంట్లో ఆదాయం ఉందా అని ఎవరైనా కోరుకుంటారా? తల్లికి అస్తు పెట్టే దానికి కమర్మియల్గా నా తల్లి నాకు ఎంతవరకు ఉపయోగసదుతుందని అనుకుంటారా? గోపుకు గడ్డి వేసే విషయంలో ఆదాయం కావాలని కోరుకుంటారా? పాలిస్ట్రేనే గడ్డి వేస్తాము లేకపోతే కసాయికి తేలేస్తానే విధంగా వారి పంథాలు ఉన్నాయని మీ ద్వారా మిగతా సభ్యులకు తెలియజేస్తున్నాను. దేశుని యొక్క ఆదేశమేమంటే తిరుపతికి వచ్చిన భక్తులందరికి సక్రమమైన దర్శనమివ్వడం. దేశునికి సంబంధించిన స్థిరాస్తులు తిరుపతిలో గాని మద్రాసులో గాని, బాంబేలో గాని, ధిల్లీలో గాని ఉన్నటువంటి ఆస్తులను ఏ విధమైన పరిరక్షణ చేస్తారని, సలహా ఇస్తారని నేను ఆశపడి

ఉన్నాను. కానీ తిరుపతికి వెళుతుంటే అలిపిరి గేటు దగ్గర నుండి తిరిగి వచ్చే వరకు భక్తుడికి కావలసిన వసతులను కల్పించే విషయంలో మన వంతు కృషి విధానం ఉండాలనేది మీ ద్వారా నేను ప్రభుత్వం దృష్టికి తీసుకొస్తున్నాను.

దేవుడికి సంబంధించిన నగలకు రక్షణ ఉండాలని చెబుతున్నారు. దేవుడి బంగారుసంతా బాంబేకు తీసుకెళ్లి మెండ్ చేయిస్తున్నారు. అక్కడ కొంత పిల్ఫరేజ్ జరుగుతున్నది అంటే ప్రభుత్వానికి మింట్ అది. అలాంటిది గుర్తుమెంట్ ఆఫ్ ఇండియాకు ఉత్తరం రాసి అవసరమైన నిధులను తీసుకొచ్చి తిరుపతిలోని అడ్మినిస్ట్రీట్స్ బిల్లింగ్ ప్రాంగణంలో తీసుకొచ్చి పెడితే మన సూపర్ విజన్లో జరుగుతుందనే విషయాన్ని మీ ద్వారా మంత్రి గారి దృష్టికి తీసుకొస్తున్నాను.

తిరుమలకు వెళ్లుతున్న ప్రతి ఒక్క భక్తుడికి ఎన్ని ట్రుస్టులు వేయుచ్చు, అదే విధంగా అన్నదానం పెడుతున్నామంటే వేలకోలది డబ్బులు ఇవ్వడానికి సిద్ధంగా ఉన్నారు. ప్రాణాదానం అంటే డబ్బులు తీసుకొచ్చి ఇచ్చారు, గోదామంటే డబ్బులు తీసుకొచ్చి ఇచ్చారు, తిరుపతికి వచ్చే భక్తులకు మర్యాద దారిలో మినరల్ బాటిల్ నీళ్లు ఇస్తామంటే భక్తులు చాలా మంది డబ్బులు ఇవ్వడానికి సిద్ధంగా ఉన్నారు.

తిరుమలలో అలిపిరి దగ్గర ఎక్కిపు దగ్గర నుంచి దిగేవరకు మచినీళ్లు, టీలు, కాఫీలు, పెల్లర్లో ఉండే వారికి ఉచితంగా భోజనం ప్రోవైడ్ చేయాల్సిన బాధ్యత తిరుమల తిరుపతి దేవస్తానానికి ఉన్నది. తిరుమలలో ఇంకోక విచిత్రమేమంటే శని, ఆదివారాలలో రద్దిగా ఉంటుంది కనుక తిరుమలకు ఆరోజుల్లో భక్తులెవరూ రావధని అడ్వర్టైజ్మెంట్లను ఇస్తున్నారు. తిరుపతి వెళ్లిన భక్తులు ఒకటికి రెండు రోజులు స్వామి వారి దర్శనం కొరకు కొండ మీద ఉంటారు.

ఈ మధ్యాన్నే జరిగిన ఒక సంఘటన గురించి చెబుతాను. ఒక పెద్ద మనమే నాకు ఫోన్ చేసి ఒక సామాన్యాడు వస్తున్నాడు అతనికి దర్శనాలు ఏర్పాటు చేయండని అన్నాడు. నేను అధికారులకు ఫోన్ చేసి చెబితే ఆ సామాన్యాడికి వసతులు ఇచ్చినట్లు లేదు. అప్పుడు ఆ సామాన్యాడు కోసేరులో మునిగి పరాహా స్వామి వారి దర్శనం చేసుకొని మళ్లీ వెళ్లి గుండు చేయించుకొని, మళ్లీ పచ్చి కోసేరులో మునిగి పరాహా స్వామి వారిని దర్శనం చేసుకుని ఆ రాత్రి దేవుడి దర్శనం లేదు కనుక అక్కడే ఉన్న ప్లాటఫోరమ్ మీద పడుకుని మరుసటి రోజు క్రూలో వెడితే సలభై ఎనిమిది గంటలకు స్వామి వారి దర్శన భాగ్యం కలిగింది.

మ. 1.00

అధ్యక్షా, ఆయన ఆస్తి సుమారు 5వందల కోట్లు. ఆయన నాతో అన్నారు దేవుడు ఎందుకో పరీక్ష పెట్టాడు. దర్శనం సక్రమంగా చేయించుకోనివ్వలేదు. ఈ రూపంలో వెళ్లినందువలన ఇంకా ఎక్కువ అనందాన్ని పొందగలిగాను కావున 5 కోట్ల రూపాయలను దేవుడికి ఇప్పగలిగానని ఆయన చెప్పారు. ఆయన పేరు చెప్పుకూడదు, అజ్ఞాన భక్తుడు. అధ్యక్షా, ఈమధ్య లెరరిస్ట్ యూక్సివిలీన్ పెరుగుతున్నందువలన కార్బు, బస్టులు చెక్ చేస్తున్నారు. రావఁసినటువంటి డబ్బు మూటలు సక్రమంగా రాకుండా, హుండీలలో కానుకలు వేయలేనటువంటి పరిస్థితి ఏర్పడిందన్న విషయం ఆయన ద్వారా తెలుసుకున్నాను. ప్రజలు ఎవరు ఎలాంటి తప్పులు చేసినా, దేవుని దగ్గరకు వెళ్లిటప్పుడు పవిత్ర భావంతోనే వెడతారు కావున బాంబు బాస్ట్ జరిగినా ఎవరూ చనిపోలేదన్న విషయాన్ని తమ దృష్టికి తీసుకువస్తున్నాను. ఎవరో మీకు తెలుసు. విజయవాడ కనకదుర్గమ్మ

దేవాలయంలో కిరీటం కనపడకుండా పోయినా, మళ్ళీ సకీలీ కిరీటం వచ్చిందని చెప్పినా అక్కడ ఎవరికీ ఏమీ జరగలేదు. భగవంతుడు ఎవరికిచ్చే పనిషైంట్ వారికిస్తారు.

మరొక విషయం గో సంపదము పెంచాలి. గో సంపద పెరగడం కోసం అపసరమైతే ప్రభుత్వం అటవీ శాఖ భూములనయినా ఇచ్చి, దాదాపు లక్ష గోపులను అక్కడ పెంచే విధంగా గట్టి ప్రయత్నం చెయ్యాలని కోరుతున్నాను. గోపులను పెంచడం వలన దేవస్థానానికి ఆదాయమే వస్తుంది. ఎందుకంటే అన్నపరం సత్యనారాయణ స్వామి గుడికి వెడితే అక్కడ గోశాల ఉంది. సింహాద్రి వెడితే క్రొత్తగా గోశాలను ఏర్పాటు చేశారు. గోపుల గురించి ఒక త్రయస్స ఏర్పాటు చేసి, కావలసిన నిధులు తీసుకుపచ్చే విధంగా దేవస్థానం తగు చర్యలు చేపట్టాలని కోరుతున్నాను. ఆంధ్రదేశంలోనే కాదు, భారతదేశంలో ఉన్న ప్రతి ఒక్క గుడిని తిరుమల తిరుపతి దేవస్థానం దత్తత తీసుకుని అక్కడ ధూప దీప సైవేద్యాలను పెట్టే విధంగా ఆదేశిచవలసిందిగా కోరుతున్నాను. కొన్ని గ్రామాలలో కొంతమంది పేద బ్రాహ్మణులు స్వంతంగా దేవాలయాలు పెట్టుకున్నారు. ఆ దేవాలయాలకు టిటిడి నుండి నిధులు రాలేదు, కామన్ ఘండ్ క్రింద కూడా నిధులు రాలేదు. వారి స్వంత డబ్బుతోనే ఊరంతా పూరి గుడిశెలుంటే, రాములనారి గుడికి చందాలు వేసుకుని దేవాలయాన్ని నిర్మించారు. స్వామివారికి ఆలయం లేనిదే ఆ ఉంఱి ప్రజలు మిద్దెలు కట్టుకోకూడదని, పూరిగుడిశెలవారందరూ చందాలు వేసుకుని మట్టితో అయినా సరే బిల్లింగ్ కట్టి, దీపం పెట్టి తరువాత మిద్దెలు కట్టుకున్నటువంటి సంప్రదాయం, సంస్కృతి ఉన్నటువంటి దేశం మనది. అటువంటి దేశంలో దేవాలయాలకు కామన్ గుడ్ ఘండ్ క్రింద ఎన్హోన్స్ ఇవ్వాలని, టిటిడి నిధులతో ఆంధ్రదేశంలో ఉన్న అన్ని దేవాలయాలలో ధూపదీప సైవేద్యాలు జరిగే విధంగా ఏర్పాటు చేయాలని, ఆ దేవాలయాలలో దీపం వెలిగించే పత్రి విలువ, నూనె విలువ, అగ్నిపెట్టి లెక్కలు కట్టువద్దని, దైవ భక్తికి విలువలు కట్టువద్దని మీ ద్వారా ప్రభుత్వానికి మా మిత్రులకు తెలియజేసుకుంటూ సెలపు తీసుకుంటున్నాను.

(సభలో సభ్యుల చప్పట్లు)

శ్రీ పువ్వాడ నాగేశ్వరరావు : - అధ్యక్షా, మీ ద్వారా ప్రభుత్వానికి కొన్ని సూచనలు చెప్పారలచుకున్నాను.

(కొందరు సభ్యులు మీకు భక్తి లేదు కదా అని అన్నారు.)

భక్తి ఉన్నదా లేదా అన్న విషయం వదిలేయండి, ఎవరినీ అగోరవం చేయడానికి మాట్లాడడం లేదు.

మిష్టర్ ఛైర్మన్ : - అయినా చర్చకు భక్తికి సంబంధం లేదు. ఇది ఇష్ట్యాకి సంబంధించిన చర్చ. దేశుడు రక్షించుకుంటాడని చర్చ అగిందా. అలా అనుకుంటూనే ఇప్పటికే పది నిమిషాలు మాట్లాడారు.

(సభ్యుల సమావులు)

శ్రీ పువ్వాడ నాగేశ్వరరావు : - అధ్యక్షా, తిరుపతి వెంకన్న చాలా పవర్సుల్ దేవుడు. ఆయనకు దేశ, విదేశాలనుంచి కూడా భక్తులు వస్తున్నారు. రోజుకు ఎన్ని గంటలు పూజ చేశాము అనే దానికన్నా దేవుని మీద భక్తితో అనేకమంది భక్తులు తమకున్నదాంట్లో కొన్ని వందల కోట్ల రూపాయలను స్వామికి కానుకలు సమర్పించున్నారు. మరికొంతమంది అజ్ఞాత భక్తులు వ్యాపారంలో వచ్చిన లాభాలలో ఒక శాతం అని, పాపలా పంతు అని, తమకు తోచినంత అనుకుని స్వామికి హుండీలో వేస్తా ఉంటారు. ఆ విధంగా స్వామి వారి ఆస్థి పెరుగుతున్నది. టిటిడిలో ఉన్నటువంటి మెంబర్కి, ఛైర్మన్కి, మధ్య దేవికోసం గొడవలు పడుతున్నారు, దేవుని పేరు మీద డబ్బు ఖర్చు పెడుతూ గెస్టు హాసులు కట్టించడం, దేవాలయానికి ఖర్చు పెట్టడం నీటి మీద ఏమి

చర్చలండీ, ఇప్పనీ దేవుని మీద నమ్మకాన్ని పెంచడానికి ఉపయోగపడే చర్చలా? లేకపోతే ఇటువంటి వ్యక్తులను కనిటిలోకి పెట్టినటువంటి గతంలో కానీ, ప్రభుత్వంలో ఎవరైనా కానిష్వండీ, వారు ఏమీ చేస్తున్నారు? చంద్రబాబునాయుడుగారి విషయంలో బాంబు పెట్టినా బ్రతికినటువంటి మాట అందరికి తెలుసు. ఈ ఫుటన కూడా అలిపిరి గేటు దాటిన తరువాత జరిగింది. బాంబు పెట్టిన వాళ్ళ, దొంగతనాలు చేసిన వాళ్ళ, దేవుని ఆస్తిని తాకట్టపెట్టిన వాళ్ళ ఎవరూ భయపడలేదు. దేవుని ఆస్తిని తాకట్టపెట్టే ధైర్యం ఎవరికి వచ్చింది? అతనోక్కడికే వచ్చిందంటారా? పరకాల దగ్గరసుంచి అంతా తేడా వస్తునే ఉన్నది. ఎవరైతే భక్తితో స్వామికి కానుకలు సమర్పించారో ఆ స్వామ్యాన్ని స్వకమంగా ఖర్చు పెట్టేలా ప్రయత్నం చెయ్యాలి. స్వతంత్ర భారతదేశంలో టిటిడి ఏర్పడిన తరువాత సంజీవరణ్ణిగారి ప్రభుత్వం తరువాత వచ్చిన ప్రభుత్వాలు స్పెక్చులర్ యూంగిల్స్లో స్వామివారి డబ్బుని ఏ విధంగానూ ఖర్చు పెట్టడానికి వీలు లేదని అనేవారు. కానీ ప్రజల సౌకర్యాధ్యం ఖర్చు పెడుతున్నారు, విటిలో కూడా కొన్ని లోపాలు జరుగుతూనే ఉన్నాయి. విద్య, వైద్యం కోసం తిరుపతి దేవస్థానం ద్వారా ఆ జిల్లాలో కానిష్వండీ, రాష్ట్ర వ్యాప్తంగా ఎంత ఉపయోగపడితే అంత ప్రజలకు మేలు చేసిన వారపుతారు. దేవుడు అందరికి సమాసమే సంటున్నారు. ప్రజలందరికీ కేవలం వైదిక విద్యే కాకుండా ఇతర విద్యలు కూడా సేర్చాలని యూనివర్సిటీలు ఏర్పాటు చేశారు. ప్రజలు స్వామి వారికి ఇచ్చిన డబ్బుని తిరిగి భక్తుల ఉపయోగానికి ఖర్చు పెట్టడంలో తప్పు లేదు. కానీ అధికారం ఉందికదా అని ఒకరికి గెస్ట్ హాస్టికి తీసుకు వెళ్లారని, మరొకాయన మీ ఊరి దేవాలయానికి తీసుకువెళ్లారని ఇంటర్వ్యూల్ తగాదాలు వస్తుంటే, ఇటువంటి వ్యక్తులను ట్రిస్టుబోర్స్‌లో నామినేట్ చేసినటువంటి పరిస్థితిని చూసి జగుప్పాకరంగా అన్నిస్తోంది. దీనికి వెంటనే సరైన ఆలోచన చెయ్యాలి.

మ.1.10

దీంట్లో ఆలోచన చేయాలి. This Government should come to the rescue of the people. గవర్నమెంట్ దీర్ఘంగా ఆలోచన చేస్తే మంచిది కాదు. వారిద్దరు ఇంత ఓపెన్‌గా దెబ్బలాడుకుంటూ ఉంటే, ఆభరణాల్ని ఎంతో ధైర్యంగా తాకట్టపెట్టిన తర్వాత కూడా చర్చ తీసుకోకపోవడం విచారకరం. చాలా మంది చాల మాటలు చెప్పారు. In the name of God itself, భక్తి ఉన్న వాళ్ళ, భక్తి లేని వాళ్ళ అందరూ ఆలోచించాలి. సార్, irregularities జరుగుతున్నాయి. దర్శనం కోసం వెళ్లే భక్తుల నుండి ఏ విధంగా డబ్బులు వసూలు చేస్తున్నారో మనం రోజూ చూస్తునే ఉన్నాం కదా! సాక్షాత్తు, కొన్నిల్ షైర్స్‌గా మీరు వెళ్లారు. మీరు మాకు గైడ్లుంటి వారు. మీరు వెళ్లారు. దేవస్థానం దగ్గర మీకు అగోరవం జరగడేమిటిండీ? ఏపయితే రూల్స్ ఉన్నాయో, అని మీకు కూడా అస్తయ్ కావాలి కదా! ఎవరో వచ్చి తోసేసే పరిస్థితి ఎందుకు రావాలండీ? ప్రోటోకాల్ నిబంధనలు ఉన్నాయి. వాటిని ఎందుకు అబ్బర్వ్ చేయలేదు. జరిగిందని సేను విన్నాను. I am ashamed to hear that news.

MR.CHAIRMAN: One Officer has committed mistake and I have got apology from the Officer concerned. It was not intentional. You ignore it.

శ్రీ పువ్వడ నాగేశ్వరరావు : మంచిదే. మీరు సాధు స్వభావులు కాబట్టి అపాలజీతో ఉఱుకున్నారు. లేకపోతే అక్కడ పెద్ద గొడవే జరిగి ఉండిది కదండీ! ఆ తర్వాత ఏం జరిగేదో మనం చెప్పలేము. సేనేమంటున్నాను అంటే, రోజూ ఎన్నో వేల మంది భక్తులు అక్కడకు వెళుతుంటారు. వారందరికీ వీలైనంత త్వరగా దర్శనం కల్పించడానికి, వీలైనంత ఎక్కువ మంది సాధారణ భక్తులకు దేవుడిని దగ్గరగా చూపించడానికి అపకాశం కల్పించండి. ఎందుకంటే, నుమార ప్రాంతాల నుండి అనేక కష్టాలు పడి, ఇఖ్యందులు పడి అక్కడకు వెళతారు. పిల్లా జల్లలతో అష్టకప్పొలు పడుతూ వెళతారు. అటువంటి వారికి మరిన్ని సౌకర్యాలు ఇష్టుడానికి, దేవస్థానానికి వినిధ రూపాల్లో వచ్చే డబ్బుసు సద్యినియోగం చేయడానికి ప్రయత్నం చేయండి. అవసరమైతే మా ఆలోచనలు,

సలహోలు తీసుకోండి. I am very happy. కానీ దేవస్తానానికి వచ్చే ఏవేయి కోట్ల రూపాయలో, లేకపోతే కొన్ని వేల కోట్ల రూపాయలు ఏవయితే ఉన్నాయో, వాటిని మంచి కార్యక్రమాలకు ఉపయోగించండి. అంతేకాని, అక్కడ మనం ఎట్లా పెత్తనం చేద్దాం, లేకపోతే మన మనమ్మల్ని అక్కడకు ఎలా పంపుదాం, మన రికముండేష్వర్ అక్కడ ఎట్లా చెల్లబాటు అయ్యే విధంగా చూడ్దాం అని చూడకండి. అటువంటి వాటి కోసం ఇక్కడ ఇంత పెద్ద చర్చ చేయవలసిన అవసరం ఏముందండీ? నేను అడిగేది-- ఎవరి మనోభావాలు దెబ్బతిసకుండా, ఆ ధార్మిక కార్యక్రమమ్లను నిర్వహించడానికి ఏదయితే ఇప్పుడు చేస్తున్నారో అది చేయండి. దేవస్తానం నిధులు భక్తులకు ఉపయోగపడే విధంగా మీరు మరిన్ని సౌకర్యాలు కల్పించడానికి, లేదా ఆ జిల్లా ప్రజలకు, ఆ ప్రాంత ప్రజలకు, అట్లాగే రాష్ట్ర ప్రజలకు ఉపయోగపడే కార్యక్రమాలకు దేవస్తానం ఆదాయాన్ని ఖర్చు పెట్టండి. ఈవేళ మీరు విద్య, ప్రైయం, నీటి సౌకర్యాలకు ఇస్తే, ఆ దేవుడు ప్రజల్ని మరింత చల్లగా చూడటానికి అవకాశం ఉంటుంది కదా! లేకపోతే రమణ దీన్నితులు పంటి వారు ఆభరణాల్ని తాకట్టు పెట్టడం, లేకపోతే ట్రస్టు బోర్డు ఛైర్మన్, మెంబర్ ఆధిపత్యం కోసం పోరాదటం జరుగుతుంది. ముఖ్యంగా దీనిపై చర్చ వచ్చే నేపథ్యంలో మరీ దెబ్బలాడుకుంటున్నారు. Please, take action whatever is in your hands. గసర్వమెంట్ అంటూ ఉంటే, గసర్వమెంట్ చేతుల్లో ఏదైనా ఉంటే, please act on this part. నా కోరిక ఏమిటంటే, ఎవరికి అగోరవం జరగకుండా, భక్తులకు అగోరవం జరగకుండా, లేకపోతే విరాళాలు ఇచ్చే భక్తులకు అగోరవం జరగకుండా మేము ఇచ్చిన కానుకలు మంచి పసులకు ఉపయోగపడ్డాయి అనే సంతృప్తి వాళ్లకు ఉండాలి కదా! మేము ఇచ్చిన డబ్బు దుర్మినియోగం అపుతున్నదని అనుకుంటే ఎక్కువ డబ్బులు రాపు. డబ్బులు వస్తే ప్రజలకు ఉపయోగపడుతుంది, సౌధారణ భక్తులకు సౌకర్యాలు పెంచడానికి ఉపయోగపడుతుంది. అక్కడ విషి లు కూడా వెళుతుంటారు. నాకు తెలుసు, అక్కడ ఉంటారు, ఇక్కడ ఉంటారు. వారిని కూడా దృష్టిలో పెట్టుకుని వారి సౌకర్యాలు వారికి ఏర్పాటు చేస్తూ, దుర్మినియోగం కాకుండా, అస్తులకు రక్షణగా, ఒక కస్టోబిడిమెన్స్‌గా గసర్వమెంట్ ఉండవలసిన అవసరం ఉంది. ధర్మకర్తల మండలికి సంబంధించిన వ్యవహారాల్లో ప్రభుత్వం జోక్యం చేసుకోవడానికి విల్సేదు. నాకు తెలిసి, టిటిడి ఆర్థిక వ్యవహారాలను కాగ్ చూడటానికి విల్సేదు. కాగ్ పరిధిలోకి తీసుకుని రావాలని చాలాసార్లు రికమెంట్ చేశాము. లోకల బాడీస్‌ను ఏ విధంగా ఆడిట్ చేస్తేమో, అదే విధంగా టిటిడి ఆడిట్ జరిపించండి. ఏదైనా అవసరం వస్తే, చర్చలు తీసుకోవడానికి అవసరమైతే చట్టంలో మార్పు తీసుకుని వద్దాం. మనమే సృష్టించుకున్న ఆగమ శాస్త్ర పండితులు చెప్పారని గాని, అక్కడ ఉన్న ఛైర్మన్ చెప్పాడని కాకుండా, గసర్వమెంట్ స్వతంత్రంగా వ్యవహారించే విధంగా చూడండి. వాళ్ల చెప్పగానే వేయి కాళ్ల మండపం తోలగించాము. వాళ్ల చెప్పిన తర్వాతే కడుతున్నాము అభ్యంతరాలు వచ్చినా. ఎవరు పండితుల్లో, ఎవరు పామరుల్లో నాకు అర్థం కావడం లేదు. తగువు పడవలసిన అవసరం లేదు. ఎవరీ అగోరవపరిచే విధంగా మాటల్లాడుకుండా, భక్తులకు అట్లాగే ప్రజలకు వారికి కావలసిన సౌకర్యాలు చేపట్టి, ఎటువంటి అక్రమాలకు, అవకతవకలకు అవకాశం లేకుండా ప్రభుత్వం చర్చలు తీసుకోవాలని మీ ద్వారా మంత్రి వెంకటరెడ్డిగారిని కోరుతూ, దేవుడిని భక్తులకు మరింత అందుబాటులోకి తీసుకుని వచ్చే విధంగా చర్చలు చేపట్టవలసిందిగా కోరుతున్నాము.

శ్రీ దాచారి రామిరెడ్డి : అధ్యక్షా, టిటిడి వ్యవహారాలపై జరుగుతున్న చర్చ సందర్భంగా నాకు ఇచ్చిన అవకాశాన్ని పురస్కరించుకుని కొన్ని విషయాలు మీ దృష్టికి తీసుకుని రావాలి. యాత్రికులకు కల్పించే వసతులు ఒక టాపిక్. టి.టి.డి. ఫంక్షన్సింగ్ ఇంకోక టాపిక్. మంత్రిగారు ఇచ్చిన సమాధానంలో దేవస్తానం వాళ్ల కల్పిస్తున్న వసతుల గురించి చాలా వివరంగా చెప్పారు. వాటి గురించి నేను పెద్దగా పోయి మళ్లీ చెప్పవలసిన అవసరం లేదు. అయితే ఒకటి మాత్రం చెప్పగలను. ఎమ్.ఎల్.సి.గా మాకున్న రెండు సంవత్సరాల అనుభవం గురించి చెప్పవలసి వస్తే, చాలా మంది భక్తులు మాకు చేసిన ఫిర్యాదుల ప్రకారం అక్కడ అకామదేష్వర్ ఇచ్చే సందర్భాల్లో అకామదేష్వర్

లేదని ముందు చెప్పడం, ఆ తర్వాత డబుల్ రేట్లు బోకర్లకు ఇస్తే, అప్పటికప్పుడు అకామడేషన్ ఇస్తున్నారని, మేము తీసుకున్నామని మాకు చాలా మంది చెప్పుతున్నారు. దీని మీద కనుక మీరు ఈజేషన్ ఎంక్యూలీర్ వేస్తే ఏ రోజు, ఏ అకామడేషన్కు, ఎంత అదనపు డబ్బు తీసుకున్నారో నేను పేర్లతో సహి ఇష్టడానికి సిద్ధంగా ఉన్నాను. అలాగే మీరు చాలా కార్బూక్సమాలు నిర్వహిస్తున్నారు. పారశాలలు సదువుతున్నారు, హస్పిటల్స్ సదుపుతున్నారు, ఇతరత్రా చాలా మంచి పనులు చేస్తున్నారు. దానికి వారిని అభినందిస్తున్నాను. అయితే దేపుడి దగ్గర ఉండే ట్రస్టు బోర్డు దేపుడి పవిత్రతను కాపాడటం, భక్తులకు వసతులు కల్పించడం వంటి విషయాలపై సమయం కేటాయిస్తే సరిపోతుంది. అయితే ధార్మికైతర ప్యాపోరాలను కూడా ట్రస్టు బోర్డే చూడాలంటే చాలా ఇబ్బంది కల్పుతోంది. కాబట్టి పారశాలలు, హస్పిటల్స్ నిర్వహణ బాధ్యతలను సెవరేట్ చేసి, నేరే వాళ్ళకు అప్పజిప్పి, ధార్మిక విషయాలను ట్రస్టు బోర్డుకు అప్పజిప్పితే టిటిడి మరింత సమర్థవంతంగా వని చేయడానికి అవకాశం ఉంటుంది. రెండవ పార్ట్ విషయానికి వేస్తే, నాకు అనుమానం వేస్తోంది. తిరుమల తిరుపతి దేవస్తానం హిందువులకు సంబంధించి ముఖ్యమైన దేవాలయం. ఒక్క హిందూ దేవాలయాలే కాకుండా వక్క భూమయిల్లి, క్రిష్ణయస్తకు చెందిన భూమయిల్లి కూడా అమ్మకుంటున్నారని వింటున్నాము. ఈనాడు దేపుడి మీద సమక్కం లేసటువంటి వాళ్ళను ధర్మకర్తల మండలి సభ్యులుగా వేయడం వల్ల భారతదేశంలో అనేక రకాలైన అక్షమాలకు పాడుతున్నారు. నాస్తికులు అయితే సరిగా చేయరని, ఆస్తికులైతే బాగా చేస్తారని కొంత మంది అంటుంటారు. పాపం చేసే వాడి కళ్ళ పోతాయని అంటుంటాము. పాపం అంటే నాకు అర్థం కాని విషయం ఏమిటంటే, గత 30,40 సంవత్సరాల్లో దేపుడి సామ్య తిన్న వాడికి ఎవడికైనా కన్ను పోయిందా? ఒక్కడి కాలు అయినా విరిగిందా? మా చెంగల్రోయుడు తసకు లాభం వచ్చిందని చెప్పాడు. లాభం ఎంత, సష్టం ఎంత అని కాదు ఇక్కడ. రెండు రోజుల నుండి టిటిడి ప్యాపోరాల మీద వస్తున్న వార్తా కథనాలను చూస్తున్నాము. అర్పకుడు దేపుడి సగల్ని తాకట్టు పెట్టాడు. మరి ఆయన కన్ను పోలేదు, కాలు విరగలేదు, ఆయన బాగానే ఉన్నాడు. అంటే దీని వల్ల ఏమి అర్థమపుతున్నది అంటే సమ్మిని వాడికి మంచి జరుగుతోంది, లేని వాడికి సప్పమేమీ లేదని. కాబట్టి దేపుడి మీద సమక్కం ఉన్న వాళ్ళను అక్కడ పెట్టి, దేపుడి ఆస్తిల్లి రక్కించండి. పిని తరపున మేము వెళ్ళాము. దేపుడికున్న ఆస్తిలు, డబ్బులు చూసిన తర్వాత మాకోక అనుమానం వచ్చింది. ఆ డబ్బును ఖర్చు చేయడానికి ఏదైనా మ్యాసువల్ ఉందా? ఆడిటింగ్ చేయడానికి మ్యాసువల్ ఉందా అని పిని మీటింగులో అడిగాము. మాకు ఉన్న నిబంధనల మేరకు మేము కొన్ని చెప్పమని అన్నారు. మీకు ఎంతవరకు చెప్పగల్లతామా అంతవరకే పై పైన ఉండే విషయాలు మాత్రమే మేము చెప్పగల్లతాము, మీకు కావాలంటే దగ్గర ఉండి దర్శనం చేయించగల్లతాము అన్నారు. మేము కొంచెం గట్టిగా అడిగితే, దేపుడికి సంబంధించిన కోట్ల రూపాయల నిలువ చేసే పెద్ద కిరీటాలు కొన్నింటిని మాత్రమే మాకు చూపించారు. కాని చిన్న చిన్న వస్తుపులు చూసే దానికి అవకాశం లేదు, వ్యవధి లేదు. ఇప్పుడు పేపర్లో రోజుా వార్తలు వస్తున్నాయి. రెండవది, సూటిగా ఒక ప్రశ్న అడుగుతాను. మీరు కేవలం తిరుపతి గురించే కాకుండా, మొత్తం రాష్ట్రంలోని దేవాలయాలన్నింటి పరిస్థితులు గురించి చర్చించండి. విధానాన్ని స్థీమ్లైన్ చేయండి. ధార్మిక, మతాచారాల జీలికి పోవద్దు. కాని వచ్చిన డబ్బు సద్గునియోగపరిచే అధికారాన్ని ప్రభుత్వం పెట్టుకొపోతే, భవిష్యత్తులో దేవాలయాల నిర్వహణ నాశనం అయ్యే పరిస్థితి వస్తుంది.

మ.1.20

మా చెంగల్రోయుడు గారు మాట్లాడుతూ చాలా కోరికలు నెరవేరాయని చెప్పారు. చంగల్రాయుడు గారూ, మీరు తిరుపతిలో పున్నారు. అక్కడ అపుటసోర్పింగ్లో పనిచేసే కాంట్రాక్టర్లు చాలా మంది పున్నారు. అపుటసోర్పింగ్లో పనిచేసే కూలీలు చాలా మంది పున్నారు. వారు అనుభవించే దుర్భరమైన పరిస్థితులు చూసినట్లయితే, మహిళలకు స్నేహాలు చేయడానికి బాత్ రూమ్లు లేక వారు చీరలను అడ్డం పెట్టుకుని స్నేహాలు చేస్తున్నారు. మేము పట్టిక

అకోంట్స్ కమిటీతో వెళ్లినపుడు చూసాము. వారు అంత దరిద్రమైన వరిస్తులలో పుస్తపుడు, అందుకు కారకులైన కాంట్రాక్టర్ కళ్లు కాని లేక కాళ్లు కాని పోగొట్టపమ్మ కదా ఆ దేవుడు. పనిచేసే వారికి తిండి పెట్టాలి.

అక్కడ పని చేసే అర్పకులకు కడుపు నిండా తిండి పెట్టండి. అక్కడ పని చేసే అర్పకుడు ఏమన్నాడు, నాకు చాలక దొంగతనం చేసానని అన్నాడు. రూ.2500 లకు పనిచేయాలంటే ఎట్లా చేస్తాడు ? అర్పకులు చాలా కష్టపడి దేవుడి దగ్గర పుండి పూజలు చేస్తారు. అందుపల్ల వారికి తగినంతగా జీతాలను పెంచండి. ఇంత డబ్బు దేవస్థానానికి వచ్చినపుడు దేవుడి దగ్గర పనిచేసే అర్పకులకు జీతాలు పెంచడానికి మీకు అభ్యంతరం ఏముంది ? వారికి జీతాలు పెంచండి, పి.ఎఫ., పెన్సన్ వంటి సౌకర్యాలను కూడా కల్పించండి.

మేము ఉద్యోగస్థులకు ఎందుకు జీతాలు పెంచమని, సౌకర్యాలు పెంచమని అడుగుతున్నాము ? వారికి సౌకర్యాలను, జీతాలను బాగా పెంచినట్లయితే అంకిత భావంతో పనిచేస్తారని. అర్పకులకు కూడా మీరు అట్లానే పెంచండి. ముఖ్యంగా నగలు కాని, ఇతర ఆభరణాల భద్రత విస్యంలో జాగ్రత్తలు తీసుకోండి. అట్లాగే దేవుడికి సంబంధించిన పొలాలు పున్నాయి. వాటి గురించి మాటలాడితే అది పెద్ద సబ్బు అవుతుంది. ఏళ్ల తరబడి కొలు ఇప్పకుండా పుస్తారి జోలికి పోవడం లేదు. ఆప్సి అస్తపుడు ఆభరణాలైనా ఆప్సి, పొలాలైనా ఆప్సి. అందుపల్ల దేవుడి ఆప్సిని కాపొడవలసిన బాధ్యత ప్రభుత్వం మీద వుంది.

చాలా ఆశ్చర్యకరమైన విషయం, పత్రికలలో చూసాను, చంద్రగిరిలో స్టైట్ బ్యాంకులో లాకర్లో దేవుడి సగలు పెడుతున్నామని అర్పకులు అంటారు. అనలు మాకు లాకరే లేదని స్టైట్ బ్యాంకు వారు చెబుతున్నారు. ఎంత తమాపోగా పుందో చూడండి. మామూలుగా ఏదైనా మిన్ అయినపుడు, డిపార్ట్మెంట్లో కార్లు వంటిని చెడిపోయినపుడు తక్కువ రేట్లకు వేలం వేస్తారు. అట్లాగే ఏవైనా నగలు మిన్ అయినపుడు తక్కువ రేటుకు లెక్క కట్టి రైబాఫ్ చేయడమో లేకపోతే వారి జీబులోంచి కట్టించడమో జరుగుతోంది. అందుచేత స్టైట్గా పుండి నిజాయితీగా పుండే వారికి బాధ్యతను అపుగించేలా పుండాలి.

మంత్రి గారు ఇక్కడే పున్నారు కాబట్టి ఒక్క విషయాన్ని మనని చేస్తాము. పాలకమండలి సభ్యులు గెస్ట్ హాబ్జలలో త్రాగి తండ్రనాలు ఆడిసట్లుగా మేము పేపర్లలో చూసాము. ఇంత కంటే అవమానం ఏముంటుంది అధ్యక్షా ? అందుచేత ఉద్యోగులకు సౌకర్యాలను, తగిన జీతాలను ఇప్పడంతోపాటుగా అక్కడ జరుగుతున్న అవినీతిని అరికట్టండి. ఇంకా అక్కడ అనేక రకాలైన అవినీతి, సంఘ వ్యాలోకమైన కార్యక్రమాలు జరుగుతున్నాయి. డవలమెంట్ ఎట్లా చేయాలి, పారెస్ట్ లను ఎట్లా డవలప్ చేయాలి, భక్తి భావాన్ని ఎట్లా డవలప్ చేయాలనేని వేరే విషయాలు వచ్చినపుడు చెబుతాము. ముఖ్యంగా దేవుడి ఆస్తలకు భద్రత కల్పించాలి. ఇందాక చంగల్రాయుడు గారు మాటల్లడుతూ చెప్పారు, డబ్బా మీద పడుకున్నారని. డబ్బా మీద పడుకున్నపుడు దేవుడి ఆభరణాలు బ్యాంకులలోకి ఎట్లా పోయాయి ? దేవుడికి తెలియదా ? ఆడిట్ జరిగినపుడు మాత్రం ఆ ఆభరణాలు బ్యాంకునుంచి బయటకు వస్తాయి. ఆడిట్ అయిపోయిన తరువాత మళ్లీ వెనుకకు పోతాయి.

అందుచేత స్టోట్యూటరీగా చక్కని ఆడిట్ సిస్టమ్సు మీరు ఏర్పాటు చేయాలి. దొంగతనం ఆరోపణలు వచ్చినపుడు వారిని నిర్దాక్షిణ్యంగా తీసివేయండి. మీరు రిటైర్ అయిన వారినే ఎందుకు వేయాల్సి వస్తోంది ? ఒకాయనే బొడ్డు తాళాలు పెట్టుకుని పుస్తయ్యలు మనకు పేపర్లలో ఆ బొమ్మలు కూడా వచ్చాయి. ఆయన ఒక్కడేనా మనకున్నది, ఇంకెవరూ లేరా ? ఒకేళ ఆయన అనుకోకుండా మాయమైపోతే ఆ తాళాలు వుండవు, ఎక్కడ

పెట్టారో మనకు తెలియదు. పూర్వకాలంలో మన పెద్ద వాళ్ళ ఆస్తిలను ఎక్కడ పెట్టారో మనకు చెప్పుకుండా వారు చనిపోతే ఇప్పుడు తప్పుకుంటుంటే మనకు బయట పడుతున్నాయి. అట్లా అపుతుంది పరిస్థితి. అందుచేత డబుల్ లాక్ కూడా కాకుండా తాళాలు ముగ్గురి దగ్గర పుండీలా ఏర్పాటు చేస్తే బాగుంటుంది. ఈ జాగ్రత్తలు తీసుకుని తిరుపతికి పచ్చే భక్తులలో పుండే నమ్మకాన్ని వమ్ము చేయవద్దని కోరుతున్నాను. ఎందుకంటే భక్తులు మన దేశం నుంచే కాకుండా విదేశాల నుంచి కూడా వస్తున్నారు, డబ్బులు ఇస్తున్నారు. కాబట్టి ఆ రకంగా తిరుమల తిరుపతి దేవస్థానాన్ని ఉర్ధ్వరించాలని కోరుతూ సెలవు తీసుకుంటున్నాను.

శ్రీ చేరుపల్లి సీతారాములు : అధ్యక్షా, ప్రభుత్వం ఒక నోట్ ఇచ్చింది. జనరల్గా 2, 3 రోజుల నుంచి బయట జరుగుతున్న చర్చ ఏమిటంటే, దేవుడికి సంబంధించిన సగలను కుదున పెట్టుకున్నారన్న విషయం మీద ప్రజలలో తీవ్రమైన అందోళన సెలకొని పుంది. ఎక్కడ చూసినా ఇదే చర్చ జరుగుతోంది. భక్తులు, తాము ఇచ్చే డబ్బులకు, ఆభరణాలకు, ఇతర ఆస్తిలకు భద్రత పుండాలని కోరుకుంటారు. కానీ ఆ విధంగా భద్రత లేకుండా, అనిసీతి చేటు చేసుకుని, లక్షలాది రూపాయల అక్రమాలు జరుగుతున్నాయి. సగలను తాకట్టు పెట్టుకుంటున్నారు.

మంత్రి గారు ఇచ్చిన నోట్లో అనేకమైన అంశాలను చెప్పారు కానీ, ఆస్తిలు, వాటికి సంబంధించిన భద్రతకు తీసుకుంటున్న చర్యల గురించి మాత్రం ఏమీ చెప్పలేదు. ఆ విషయాన్ని తమరి దృష్టికి తీసుకువస్తున్నాను.

తరువాత దేవాలయానికి వస్తున్న ఆదాయం గురించి 6 అంశాలను చెప్పారు. హుండీ ద్వారా, టెకెట్లను విక్రయించడం ద్వారా, తల నీలాలను విక్రయించడం ద్వారా, భూములు, దుకాణాలను కీరాయికి ఇష్టడం ద్వారా, డాలర్లను విక్రయించడం ద్వారా ఇచ్చే ఆదాయం గురించి చెప్పారు. అయితే ఈ ఆరు అంశాలలో కూడా అనిసీతి జరుగుతోంది. నిస్స, మొన్న పత్రికలలో చూసాము. ఛైర్మన్ గారు, బోర్డు మెంబర్లు కలసి 9 లక్షల సేవా టెకెట్లను అమ్మారని పేపర్లలో ద్రాసారు. సినిమా టెకెట్లను బయట ఎట్లా అమ్ముకుంటారో అట్లా అమ్ముకుంటున్న పరిస్థితి పుంది. ఇది చాలా దారుణమైన విషయం . ఈ విషయంలో ప్రభుత్వం చర్యలను తీసుకున్నదా ? ఏమి ఆలోచిస్తున్నది ? వారు ఆ విధంగా ఎందుకు అమ్ముకున్నారో ప్రభుత్వం విచారించిందా ?

ఇప్పుడే పెద్దలు రామిరెడ్డి గారు చెప్పారు. మన దగ్గర లెటర్స్ తీసుకెళ్లిన వారికి రూమ్స్ అలాట్ చేయకుండా మన ఉత్తరాలను ప్రక్కన పడేస్తారు. డబ్బులు ఎవరిస్తే వారికి అలాట్ చేస్తున్న పరిస్థితి పుంది. అందుచేత ఈ నోట్లో మంత్రి గారు పేర్కొన్న 6 అంశాలలోనూ అక్రమాలు జరుగుతున్నాయి. ఉత్కులు ఎంతో భక్తితో ఎన్నో వ్యయ ప్రయాసాలకోర్చి అంత దూరం వెళ్లి తలనీలాలు అర్పించుకుంటే, వాటిని విక్రయించే విషయంలో కూడా కుంభకోణాలు జరుగుతున్నాయి. దాన్నిపైన ఎటువంటి చర్యలూ లేవు.

అట్లాగే క్షురకులకు కనీస వేతనాలు లేవు. వారికి కావలసిన సౌకర్యాలు లేవు. చాలా పోస్టులు ఖాళీగా పుంటున్నాయి. మహిళా క్షురకులు కేవలం 52 మంది మాత్రమే పున్నారు. రోజుకు 50 పేల నుంచి లక్ష మంది పరకా భక్తులు తిరుపతికి వెళుతుంటే అందులో కనీసం 10 శాతం మందైనా మహిళలు పుంటే, వారికి 52 మంది మహిళా క్షురకులు సరిపోతారా ? ఇంటి దగ్గర విత్తు పోనియ్యము కానీ దేవుడి దగ్గర కిరీటాలే పోతాయి.

అందుచేత క్షురకులకు జీతభత్యాలు ఇవ్వాలి. దేవుడి దగ్గరే పుండి పూజలు చేసే అర్ఘుకులు సంఘాలను ఏర్పాటు చేసుకుని, తమకు జీతాలు పెంచాలని డిమాండ్ చేస్తున్నారు. భగవంతుడి దగ్గర పుండి పూజాదికాలను నిర్వహించే అర్ఘుకులకు జీతాలను పెంచకపోయినా లేక వారి సమస్యలను పరిష్కరించకపోయినా, పాలకులకు పాపం తగులుతుంది. ఆ సమస్యలను పరిష్కరించకుండా భగవంతుని తిడితే ఉపయోగం ఏమిటి ? వారు కిరీటాలు అమ్ముకుంటున్నారు.

అందుచేత భక్తులు భగవంతునికి ఇచ్చిన డబ్బులు కాని, ఆభరణాలు కాని, ఇతర ఆస్తులను కాని కాపోడేందుకు కావలసిన చర్యలను తీసుకోపలసిందిగా కోరుతున్నాను. అట్లాగే ఈ మధ్యకాలంలోనే పేపర్లలో చూసాను. దేవస్థానం గెస్ట్ హోస్టల్ త్రాగి తందనాలు ఆడారని, మద్యం సీసాలు ఒక ప్రక్కన పడి పున్నాయని మనం పేపర్లలో చూసాము, టీవిలలో కూడా చూసాము. మరి అటువంటి సంఘటనలపై మనం ఎటువంటి చర్యలు తీసుకున్నారు ? అనలు జరిగిన సంఘటనను నిర్ధారించారా లేక అది అబధిమా ? చర్యలు తీసుకున్నారా లేదా అనేది చూడండి.

ఈ మధ్య కాలంలో ఎక్కువగా డాలర్ శేషాద్రి పేరు వినిపిస్తోంది. ఆయనెవరో మాకు తెలియదు కాని ఆయన పేరు పత్రికలలో వస్తోంది. ఆయనపై వచ్చిన ఆరోపణలు నిజమా లేక అబధాలా ? ఒకవేళ నిజమైనట్లయితే ఆయనపై చర్యలు తీసుకున్నారా లేక పుల్స్టోష్ట్ పెట్టేసేరా ? ఎందుకంటే ప్రజలలో రోజూ చర్చ జరుగుతోంది.

మ.1.30

ఈ అవినీతిపరుల విషయంలో విచారణ జరిపి నిజ నిర్ధారణ చేసి తప్పు ఉంటే శిక్షించమనండి. లేకుంటే తప్పు లేదని తేల్చమనండి. తప్పు ఏది తేల్చరు. ఇలా జరుగుతూ ఉంటుంది. దీనివల్ల నాస్తికులు, భక్తులు కూడా తీపమైన ఆవేదనలో ఉన్నారు. మరొక విషయం, దేవాలయాలను రాజకీయాలకు వేదికలుగా చేస్తున్నారు. అలా అయితే ఇక భక్తి ఎందుకు? శ్రీ వేంకటేశ్వరస్వామికి ఏ రంగు బట్టలు వేస్తే బాగుంటుంది, అమృవారికి ఏ రంగు బట్టలు కట్టిస్తే బాగుంటుందనే చర్యలు వస్తున్నాయి. శ్రీరామసవమి వ్యస్తి రాములవారికి ఏ ధోతి కట్టారు, సీతమృవారికి ఏమి చీరలు కట్టించాలనే చర్యలు జరుగుతాయి. దేవాలయాలను రాజకీయాలకు వేదికలుగా ఉపయోగిస్తున్నారు. పాలకుండలి సభ్యులు రాజకీయాలతో ముడిపడి ఉంటే అటువంటి వారిని నామినేట్ చేస్తున్నారు. అంతా రాజకీయపరమపుతోంది. దేవాలయాలు రాజకీయపరం కాకుండా ఉండాలి. భక్తి కలిగిన వారితో, నిజాయి తీపరులతో కమిటీని వేయమనండి. ముందుగా భక్తులకు విశ్వాసాన్ని కల్పించమనండి. ఆ విధమైన చర్యలు తీసుకోవాలని తమద్వారా గౌరవ మంత్రిగారిని కోరుతున్నాము.

శ్రీ పాలదుగు వెంకట్రావు (అసెంబ్లీ) : కాంగ్రెస్ వారు ఇంత మంది ఉంటే ఒక్కరికే మాట్లాడడానికి అవకాశం ఇచ్చారు. వన్ సైడ్ వెళితే ఎలా?

మిస్టర్ శైర్పూర్ : టూ సైడ్ ఛాస్ట్ ఉన్నాయి.

శ్రీ కపీలవాయి దిలీప్ కుమార్ : అధ్యక్షా, నా ఇష్టదైవం కూడా వెంకటేశ్వరస్వామి. నేను రెండు మూడు అంశాలు చెప్పదలచుకున్నాను. మంత్రిగారు శాసనభలో మాట్లాడిన స్థిచెన్ అన్నీ తెలుసు. మంత్రిగారు ఈ ఆరోపణలన్నీ నిగ్గి తెలుస్తారని ఆశిస్తున్నాను. ఈ రకరకాల కాసుకల వల్ల ప్రతిరోజూ, మండికి దాదాపు రూ.1

కోటి సగదు, రెండు ముడు కిలోల బంగారు ఆభరణాలు, ఇతరత్రా వస్త్రాలు. ఒక రిజిస్టర్ మెయిన్స్‌న్ చేయవల సిందిగా ఒక ఆఫిసర్ గతంలో ఒక డౌనేషన్ సెల్ని ఏర్పాటు చేయడం జరిగింది. ఏవో కొన్ని కారణాలవల్ల దానిని ఆపారు. రిజిస్టర్ మెయిన్స్‌న్ చేయకపోడం వల్ల గిల్లు నగలు పెట్టడం, క్యారెట్ వాల్యూ తక్కువ చేసి చూపడం, కెంపులతో ఉన్న వాల్యూ తక్కువ చేసి చూపడం జరుగుతోంది. దీని మీద చర్యలు ఏమి తీసుకున్నారు? నిన్నా, మొన్నె పేపర్లో కూడా పాలకమండలి వారు 50 శాతం సేవా టెక్నికల్లను, విషపి బైక్ టెక్నికల్లను తెచ్చుకుంటున్నారని వచ్చింది. దానిని నియంత్రించడానికి చర్యలు ఏమైనా చేపడతారా? 2006లో డాలర్ కుంభకోణం బయటపడిన తరువాత ఐపిఎస్., అధికారులతో విచారణ జరిపిందారు. 2008లో అధికారులు నివేదకను సమర్పించారు. ఆభరణాలకి సంబంధించి రక్షణ విభాగం సరిగ్గాలేదని ఆ నివేదికలో పచ్చింది. దాని మీద తీసుకున్న చర్యలేమిటి? ఆభరణాలను సరిగ్గా రక్షించగలుగుతున్నారా? మరొక విషయం, 8 నెలల నుండి తిరుమల తిరుపతి దేవస్థానంలో ఉండవలసిన ముఖ్య ఆర్థిక సలహాదారు పోస్టు వేకెంటగా ఉంది. ఎందుకు వేకెంట అయింది? ఆ పోస్టు భర్తీ చేయడానికి తీసుకున్న చర్యలేమిటి? ఇతర ప్రాంతాలలో శ్రీవెంకటేశ్వరస్వామికి సంబంధించిన ప్రాపట్టిన్ ఉన్నాయని చెబుతున్నారు. రూ.500 కోట్లకుపైగా ఉన్నాయని అంటున్నారు. ఉదాహరణకి ముస్తారిలో రూ.3 కోట్ల నిలవచేసే 14 ఎకరాలలో మామిడి తోట ఆక్రమణాలకు ఇప్పుడు గురవుతోందని నిన్నాము. విజయవాడ విద్యాధరపురంలో 3.72 ఎకరాల టిటిడి స్థలం కబ్బలో ఉంది, అది వాస్తవమా? శ్రీకాకుళంలో ఒక దాత కోట్లది రూపాయల విలువ చేసే ఆస్థిని ప్లాట్సు చేసుకొని వ్యాపారం చేసుకున్నారు, వాస్తవమా? తిరుపతి దేవస్థానం పట్టించుకోలేదు. గతంలో పాలకమండలి సభ్యుడు అభియోగం చేశారు. తమిళనాడులో రూ.20 కోట్లకు పైగా ఉన్న దేవుడి ఆస్థలు, భవనాలు అన్వయింతం అయిందని అంటున్నారు. ఇదంతా సీరియస్గా ఉంది. ఈ విషయాలని చెప్పవలసిందిగా కోరుతున్నాను. 2005లో రూ.100 కోట్ల శ్రీవారి గులాబి వజ్రం తునాతునకలయిందని వార్త వచ్చింది. అప్పుడు వెరిఫికేషన్ చేశారట. తరువాత చేయలేదు. ఆ వార్త ఏస్టు తరువాత వెరిఫికేషన్ టైమ్ టు టైమ్ చేస్తున్నారా? శ్రీవారి సంపద లీప్స్ తెలియదు. స్వామివారికి ఉన్న ఆభరణాలు, ఆస్థలు తెలుసుకునే భాగ్యం ఉందా? ఉంటే కల్పించవలసిందిగా కోరుతున్నాను. తెలిపితే సంతోషప్రాప్తము. 11.5 టస్సుల అభరణాలు, కిరీటాలు రూ.50,000 కోట్ల ప్రాపట్టిన్ దేవుడికి ఉన్నాయని చెబుతున్నారు. ఇన్ని రకాల ఆభరణాలు ఉన్నాయి. శాంక్షిటీ, శాంక్షోరియం అయిన ప్రదేశంలో ఈ వార్తలు రావడం హండాలయిన విషయం కాదు. రకరకాల వార్తలు వస్తున్నాయి. బాధగా ఉంది. ముఖ్యంగా సేనూ ఇదే దేవుడిని నమ్మితున్నాను. చాలా బాధపడుతున్నాను. ఇలా జరగకూడదు. తిరుమల తిరుపతి చాలా పవిత్రమైన ప్రదేశం. ప్రపంచవ్యాప్తంగా ప్రాధాన్యత కలిగిన ప్రదేశం. చాలా చరిత్ర ఉన్న స్థలం. ఇక్కడ సదుపాయాలు ఉన్నాయి. ఇంకా వాటిని ఇంప్రోవ్ చేయాలి. టిటిడిలో చాలా యాక్షినిటీన్ ఉన్నాయని వ్రాశారు. ఎక్కువగా మెడికల్ సదుపాయం ఉంది, దానిని రెట్టీంపు చేయండి. దేవాలయానికి డబ్బులు ఉన్నాయి. అక్కడ ఎక్కువగా వివాహాలు చేయడానికి సౌకర్యాలు కల్పించండి. విద్యాలయాలు, వైద్య సదుపాయాలు మొదలైన వాటన్నింటిని మల్టీప్లై చేస్తే ప్రజలకు మంచి జరుగుతుంది. నాకు మాటల్డడడానికి అవకాశం ఇచ్చినందుకుగాను ధన్యవాదాలు తెలియచేస్తున్నాను.

శ్రీ బి. మెహన్టెడ్డి: వెంకటరెడ్డిగారికి ఈ శాఖను ఇచ్చినందుకు చాలా బాగుంది. విజంగా వారి మొహం చూస్తేనే వెంకటేశ్వరస్వామివారు కనబడతారు. వారంటే అటువంటి గౌరవం ఉంది. వారు అంత మంచివారనేది నా ఉండేశ్వరు. టిటిడి ఒక పవిత్రమైన స్థలం. దానికి ఒక ప్రత్యేకత ఉంది. అలాంటి స్థలంలో బీద, ధనవంతులనే బేధం లేకుండా అన్ని రకాల కానుకలు వస్తే, ఈ రోజు రకరకాల వార్తలు వస్తున్నాయి. స్వామివారికి ఎంత ఆస్థ ఉందనే సమాచారాన్ని ఒక లక్ష ప్రతులు తయారుచేసి అందరికి పంచమనండి. లేనట్లయితే, టి.ఎల్, పత్రికలలో ప్రకటించ మనండి. అప్పుడు దానిని ప్రజలే కాపాడతారు. ఎన్ని వజ్రాలు, వైధుర్యాలు, కిరీటాలు ఉన్నాయో అన్నే కూడా

పేపర్లో వ్యోమి వారికి ఉన్నపాపి అందరికి తెలుస్తాయి. అర్థకులు తీసుకువెళ్లి తాకట్టు పెట్టారంటే ఆ స్థితి ఎలా ఉంటుంది? అది ఇబ్బందికరమైనది. అస్థి మొత్తం అందరికి తెలిస్తే అప్పుడు మిస్టియూజ్ చేయడానికి తక్కువ ఆస్కారం ఉంటుంది. ఇక మరొక విషయం, అక్కడ కళ్యాణ మండపం పెద్దవి లేకపోవడం మైనస్ పాయింట్. అన్ని చిన్నచిన్నపాపి ఉన్నాయి. పెద్ద ఎత్తున కళ్యాణ మండపాలు నిర్మాణం చేస్తే బాగుంటుంది. చాలా మంది అక్కడ కళ్యాణం చేసుకుంటే బాగుంటుందని అనుకుంటారు. కాబట్టి పెద్దవి కళ్యాణ మండపాలు నిర్మించాలని కోరుతున్నాను. టిట్టిడిలో ఎంఎల్ఎలను బోర్డు మెంబర్లుగా వేస్తారు. ఎంఎల్ఎలు లేరు. ఎంఎల్ఎలను కమిటీ సభ్యులుగా వేయమని కోరుతున్నాను. మంత్రిగారు ముఖ్యమంత్రిగారికి రెకమెండ్ చేయాలని కోరుతున్నాను.

(అంతరాయం)

మిస్టర్ శైర్పూర్ : నేను బలపరుస్తున్నాను.

మ. 1.40

శ్రీ బి. మోహన్‌రెడ్డి : అధ్యక్షా, టీటీడి బోర్డు మెంబర్లుగా గిడుగు రుద్రరాజు గారిని వేయమనండి ఎవరు కాదంటారు.

(నమ్రలు)

ఎంఎల్ఎలను కూడా ఒకచ్ఛిద్దరును బోర్డు మెంబర్లుగా వేస్తే ఈ సభకు ప్రాముఖ్యత పెరుగుతుందని నా అభిప్రాయం. బోర్డు మెంబర్లుగా ఉన్న వారు కొంతమంది మంత్రులయ్యారు కాబట్టి కొన్ని పోస్టులు ఖాళీ అయ్యాయి. బోర్డు మెంబర్లుగా అనలు ఎవరెవురున్నారు, ఎన్ని ఖాళీలున్నాయి, ప్రస్తుతమున్న బోర్డు మెంబర్లు సంఖ్య ఎంత, మొదలైన విషయాలు తెలుపవలసిందని ఈ సందర్భంగా మీ ద్వారా మంత్రి గారిని కోరుతున్నాను.

టీటీడి పరిసరాలు చాలా చక్కగా ఉంటాయి. టీటీడి నిర్వహణ చాలా బాగుంది. ఎక్కడ చూసినా పచ్చదనం కన్నిస్తోంది. అక్కడున్న గార్డేన్స్‌ను, వాతావరణాన్ని చూడగానే మనకు ఎక్కడ లేని ప్రశాంతత ఏర్పడుతుంది కాబట్టి ఆ విషయంలో టీటీడి వారిని అభిసందించాలిస్తాందే. స్పోమి వారి దర్శనం, గెస్ట్‌హాస్పిట విషయంలో మాత్రం చాలా ఇబ్బందులు పడాలిపస్తోంది. ఎండ అనక, వాన అనక రెండు, మూడు కిలోమీటర్లు క్రూలో నిలబడి ఎంతో దూరం నుండి భక్తులు దైవ దర్శనం కోసం వ్యోమ ఒక నిమిషం కూడా దేవుడు దగ్గర నిలబడనిప్పారు. వెళ్లమని తోసిస్తారు. నెట్టుడే నెట్టుడు.

(నమ్రలు)

చాలా దూరం నుండి స్పోమి వారిని చూడాలని వచ్చిన వారికి నిరాశే మిగులుతుంది. గతంలో ఒక టీటీడి అధికారి అన్నట్లు ఒక నిమిషం అంటే సమయం ఎక్కడ సరిపోతుంది. ఒక సెకను, అర సెకను మాత్రమే దర్శనానికి సమయం ఇస్తాం అంటే దీనికి ఎమన్సన్టు నాకు అర్థం కాదు. కాబట్టి దీని గురించి ఖచ్చితంగా ప్రభుత్వం ఆలోచన చేయాలి. ఆ విధంగా నెట్టివేయడం మనేది బాగాలేదు. రెండుది, గెస్ట్‌హాస్పిట విషయానికి వ్యోమ ఎం.ఎల్.ఎ., ఎం.ఎల్.ఎస్ కావడం సులభమే కానీ, గెస్ట్‌హాస్పిట దొరకడం మాత్రం దుర్భభం.

(నమ్రలు)

గణ్ణహాన్సలన్నీ ఎటు పోతున్నయో అర్థం కావడం లేదు. మరొక అంశం, తిరుమల వెళ్లిన వారంతా పెంటుక్కలిచ్చి బోడుగుండు గీయించుకోవడం ఒక పవిత్ర కార్యంగా భావిస్తారు.

మిస్టర్ శైర్కున్ : తల నీలాలు సమర్పించడం అంటారు.

శ్రీ బి. మోహన్‌రెడ్డి : అధ్యక్షా, తల నీలాలు అన్నా, వెంటుకలన్నా ఒకట్ అర్థం కాబట్టి వేరీ దేశంలో పుట్టినట్లు మాట్లాడతారేమిటి? నేను బోడుగుండు చేయించుకోవడానికి కళ్యాణకట్టకు ఉదయం 7 గంటలకు పెళ్తే అక్కడమన్న వారు ఇప్పుడే తియ్యరు దీనికి ట్రైం ట్రైందంటే, దీనికి ట్రైం ఏమిటని చాలా ఆశ్చర్యపోయాను.

(ఇంద్రేస్ రెడ్డి గారు కామెంట్ చేస్తుంటే, దయచేసి రన్నింగ్ కామెంటర్ చేయవద్దని మోహన్‌రెడ్డి గారు రిక్వెషన్ చేశారు.)

అధ్యక్షా, 24 గంటలూ దేవస్థానం దగ్గర తలనీలాలు సమర్పించే అవకాశం ఉండాలి కాని ఒక స్పెసిఫిక్ ట్రైం దాకా తీయరంటే, ఉదయాన్నే తలనీలాలు సమర్పించుకొని స్నానం చేసి దర్శనానికి పోవాలనుకున్నవారికి ఇబ్బంది కలుగుతోంది. ఉదయం 7 గంటలు, 8 గంటల దాకా నిలబడాలంటే ఎలా? ఇదేమి పద్ధతి? ఇదేమి రూలు?

మిస్టర్ శైర్కున్ : మంత్రి గారు సమాధానం ఇస్తారు కదా.

శ్రీ బి. మోహన్‌రెడ్డి : అధ్యక్షా, మంత్రి గారు సమాధానమిచ్చినా, 24 గంటలు వనిచేసే విధానం ఉండాలని నా అభిప్రాయం. వాళ్ళకెష్టం పచ్చిన టైమ్సు పెట్టుకుంటే భక్తులకు అసౌకర్యం కలుగుతోంది. స్వామి వారి దర్శనం చేసుకొని పచ్చిన తరువాత తలనీలాలు సమర్పించాలిన పరిస్థితి ఇప్పుడు అక్కడ కనబడుతోంది కాబట్టి మంత్రిగారు ఈ విషయాన్ని గమనించాలి. టీటీడి కార్యనిర్వహణ అధికారేమో విచిత్ర శైలి అధ్యక్షా. వారి గురించి ప్రత్యేకంగా మాట్లాడం లేదు కాని, సెక్రెటేరియట్లో ఉన్నప్పుడు ఒక తీరుగా ఉంటారు. టీటీడి ఈవోగా వెళ్లిన తరువాత మొత్తం స్టైల్ మారిపోతుంది.

(నమ్రలు)

పంచ కట్టుడు విధానం ఏమిటో. సెల్ ఫోన్ రింగ్ అవుతుంది కాని లీఫ్ చేయరు. సొంతగా వాళ్ళ కొనుక్కున్నట్లు భావిస్తారు. ఎందరు ఎం.ఎల్.ఎల్, ఎం.ఎల్.సిలకు ప్రాబోకాల్ ఉందో చెప్పుమని సవాల్ చేస్తున్నాను. ఎం.ఎల్.ఎ ల పరిస్థితి ఎలా ఉందో నాకు తెలియదు కాని ఎం.ఎల్.సిలంటే టీటీడిలో ఏ మాత్రం విలువ ఇప్పరు. దర్శనానికి లెటర్ రాసి ఇచ్చినా అది చెత్త బుట్టలోకి వెళ్లిపోతుంది. టీటీడిలో ఈవో, జాయింట్ ఈవో, డెవ్రూటీ ఈవో, అస్పెంట్ ఈవో అని రకరకాల పోస్టులు. అంతా పునర్వ్యాపక అఫీసర్లో ఉంటారు. మంత్రిగారి మాట అక్కడ సడవదు కాని అక్కడమన్న బంట్లోతు మాట మాత్రం సడుస్తోంది. అతడిని నమ్ముకుంటే దర్శనం కూడా త్వరగా అయిపోతుంది.

(నమ్రలు)

(చైర్మన్ బెల్ మోగించడంతో అధ్యక్షా, వాస్తవాలు చెపుతున్నాను కాబట్టి రెండు నిమిషాలు టైం ఇవ్వండని మోహన్ రెడ్డి గారు రిక్వెష్ణ్ చేశారు)

అధ్యక్షా, ఒక పవిత్ర స్థలం గురించి మాటల్చడుతున్నాను. చిన్నపుటిసుండి తిరుమలకు చాలా సార్లు వెళ్లాను. వెంకటేశ్వర స్వామి అంటే చాలా భక్తి, అభిమానం. పచ్చిన భక్తులందరికి మంచిగా స్వామి వారి దర్శనం కావాలి కదా. చాలా కోట్ల మంది జనం స్వామి వారి దర్శనానికి వస్తున్నారు. మంత్రులకు నీలంరంగు బుగ్గ కార్లు ఎందుకిచ్చారు అధ్యక్షా?

మిస్టర్ చైర్మన్ : దానికి, దీనికి సంబంధం ఏమున్నది?

శ్రీ బి. మోహన్ రెడ్డి : అధ్యక్షా, దానికి, దీనికి సంబంధం పెడుతున్నాను ఇప్పుడు. ఎట్లా అంటే..
(నప్పులు)

ప్రజలకు మంత్రి అని ఎలా తెలియాలి? ఈయన మంత్రి, దారి ఇవ్వాలి లేక ఇంపార్టెన్స్ ఇవాలి, విలువ ఇవ్వాలనే దానిని ప్రజలు తెలుసుకునే విధంగా మంత్రులకు బల్చున్న కారు ఇస్తున్నారు. ఎం.ఎల్.ఎ., ఎం.ఎల్.ఎస్ లకు ఏమి ఇచ్చారు? ఒక ఖాళీ లెటర్ ప్యాండ్ ఇచ్చారు. దాని మీద రాసిన లెటర్సు టీటీడిలో ఎవరూ లెక్కచేయకపోతే మీరే మమ్ములను కాపాడాలి.

(నప్పులు)

ఎం.ఎల్.ఎ., ఎం.ఎల్.ఎస్ లను టీటీడిలో ఎవరూ ఖాతరు చేయడం లేదు. మీరు సమీతే సమ్మండి. లేకపోతే లేదు. ఈస్ట్ ఏమిటో, డెవ్యాటీ ఈస్ట్ ఏమిటో, వాళ్ల కథ ఏమిటో కాని ప్రాటోకాల్ అసలు లేదు. మాకు విలువ లేదు. కమిటీలో పోతే మాత్రం మెంబర్లందరిని బ్రహ్మండంగా చూస్తారోనేది వాస్తవం.

(నప్పులు)

అన్నారెన్స్ కమిటీలో ఒకే ఒక సారి వెళ్లాను. ఆ ఒక్కసారి దైవ దర్శనం బాగా చేయించారు. ఇక మరల బంద.

(నప్పులు)

మిస్టర్ చైర్మన్ : స్వామి విషయం మర్మపోయి మన విషయం గురించి మాటల్చడుతున్నారు మోహన్ రెడ్డి గారూ.

శ్రీ బి. మోహన్ రెడ్డి : అధ్యక్షా, మన విషయం, స్వామి విషయం, ప్రజల విషయం అన్ని మాటలాలి. అలా మాటలతారు ఏమిటి చైర్మన్ గారూ? మన విషయం లేనిదే ఇదంతా ఉత్తరేవా.

(నప్పులు)

అది పద్ధతి కాదు. ప్రజలను చూడాలి. స్వామిని చూడాలి. ఎం.ఎల్.ఎ., ఎం.ఎల్.ఎస్ లకు కూడా ప్రాటోకాల్ ఉండాలి. ఇప్పుడే చెప్పాను కదా మంత్రులకిచ్చే నీలంబుగ్గ కార్లు గురించి.

(నప్పలు)

మిస్టర్ శైర్కోవ్ : మోహన్‌రెడ్డి గారూ, మీకు ఇచ్చిన సమయం అయిపోయింది.

శ్రీ కె. రోశయ్య (అధ్రిక శాఖామంత్రి) : అధ్యక్షా, గౌరవ సభ్యులు మోహన్‌రెడ్డి గారికి మనవి చేసేది ఏమిటంటే, మాములుగా, అత్యంత పనిత్రమైన దేవాలయంలో జరిగిన సంఘటనను దృష్టిలో పెట్టుకొని చర్చ పెట్టుకున్నాం కాబట్టి మన సౌకర్యాలు, భక్తుల సౌకర్యాలు వీటన్నింటి గురించి చర్చించుకోవడానికి మరో సమయాన్ని కేటాయించుకుందాం. టీటీడి దేవస్తానానికి వెళ్లినప్పుడు మాత్రమే కాకుండా, ఇతర దేవాలయాలకు కూడా సభ్యులు వెళ్లినప్పుడు శాసనసభ్యులకు ఇష్టవలసిన గౌరవం ఏమిటి లేక ఇతర మంత్రులకు ఇష్టవలసిన గౌరవం ఏమిటం దాని మీద సపరేటగ్ చర్చ పెట్టుకుంటే బాగుంటుంది. స్వామి సౌమ్యున్నసు హరించి, అద్రమాలు జరుగుతుంటే దాని గురించి చర్చించే సందర్భంలో సభ్యుల సౌకర్యాల గురించి మాట్లాడుకున్నారనే భావన ప్రజలలో రాకుండా ఉండటానికి, సభ గౌరవం పెరగడానికి ప్రయత్నించాం. సభ్యుల సౌకర్యాల గురించి వేరే సందర్భంలో మాట్లాడుకుండామని మనవి చేస్తున్నాను. ఈ సందర్భంలో మాట్లాడవలసింది ఏమిటంటే, తెచ్చ గురించి, స్వామి వారి ఆస్తులను ఎలా ప్రాచ్యే చేయాలి, ఇప్పుడువచ్చినటువంటి సష్టం ఏమిటి, ప్రభుత్వం తీసుకున్న చర్యలు ఏమిటి, ఇంకా తీసుకోవలసిన చర్యలు ఏమైనా ఉన్నాయా మొదలైన వాటి గురించి మాట్లాడుకోవాలి. తిరుపతికి సంబంధించినంతవరకు ఎన్నాక్షేమీంట్ కింద ఒక సపరేట యాక్ష్ ప్రకారం టీటీడి సడుస్తోంది. అన్ని దేవాలయాల మాదిరి ఎండ్మేంట్ యాక్ష్ కింద కాకుండా టీటీడికి ఒక సపరేట హోదా, స్తాయి ఉంది. జాతీయంగా, అంతర్జాతీయంగా అత్యంత ప్రాముఖ్యత కలిగినది తిరుమల దేవాలయం కాబట్టి టీటీడి పరకు పరిమితం చేసి అక్కడి దేవుడి భద్రత, ఆ ఏరియా మంచి, చెడులను గురించి మాట్లాడాలని మనవి చేస్తున్నాను.

శ్రీ బి. మోహన్ రెడ్డి : అధ్యక్షా, రోశయ్య గారూ ఎలా వెళ్లినా అక్కడ ప్రాథమ్యత ఇస్తారు. దానిలో ఎటువంటి అనుమానం లేదు. ఎం.ఎల్.సీలకు ప్రాటోకాల్ చూడమని చెప్పాం తప్ప రెండో అభిప్రాయం గురించి చెప్పలేదు. సబ్జెక్ట గురించి కూడా చెప్పాను. ఆస్తుల ప్రకటన, మొంబర్ల ప్రకటన మొదలైన వాటి గురించి కూడా చెప్పాను కదా. మా ఆవేదనను చెపుతున్నాం కాబట్టి ప్రభుత్వం ఏమైనా చర్యలు తీసుకోదలిస్తే తీసుకోండి లేకపోతే లేదు. వాష్పవంగా జరుగుతున్న దాని గురించి చెప్పాను. ఇప్పుడు ఒక అధికారికి హ్యాక్ ఎటాక్ వచ్చి ఆపరేషన్ అయిన తరువాత అతను చాలా ప్రశాంతంగా ఉంటాడు. ఇంతకు ముందు వలె తిక్కుతిక్కగా మాట్లాడడు. చీటికిమాటికి కోపగించుకోడు. అలా సడన్గా మంచిగా మారి పోతాడు. చాలా బ్రహ్మండంగా తయారపుతాడు ఎందుకంటే ఆపరేషన్ అయిపోయింది, చాపు దగ్గరకు వెళ్లి వచ్చాడు కాబట్టి మాసవత్సంతో ప్రపర్తిస్తాడు. అలాగే, తిరుపతి వెళ్లితే మంచిగా మారతార్నేది నా అభిప్రాయం. మంచి జరగాలని, దేవుడు మంచి చేయాలనే ఉద్దేశంతో మనందరం తిరుపతి వెళతాం. టీటీడిలో ఎం.ఎల్.ఎ., ఎం.ఎల్.సీలను కొద్దిగా జాగ్రత్తగా చూడాలని కోరుతున్నాను. చాలా దూరం నుండి భక్తులు స్వామిని దర్శించుకోవాలని పస్తారు కాబట్టి దైవ దర్శనానికి వచ్చే ప్రజలను నెట్టివేయపడ్డని, తనినిలీరా స్వామి వారిని దర్శించుకునే అవకాశం కల్పించాలని మనవి చేస్తున్నాను. ప్రజలను నెట్టివేయమని చెప్పేది ప్రభుత్వమే కదా. అపుట్ ఆఫ్ సబ్జెక్ట పోవడం లేదు. మాకు ఉన్న ఆవేదనను చెపుతున్నాను. సభా నాయకుడుగా రోశయ్య గారు దీని మీద చర్యలు తీసుకోవాలని మీ ద్వారా రోశయ్య గారి దృష్టికి తీసుకువస్తున్నాను.

మ.1.50

శ్రీ అర్. రెడ్డపురెడ్డి (చిత్తరు) : అధ్యక్ష, రోజురోజుకూ కొండపైన ట్రాఫిక్ పెరిగిపోతోంది. ఇందుకు కింద తిరుపతిలో విజిటర్స్ జోన్ పెట్టి అక్కడ నుండి రోవే పెడితే బాగుంటుందనే ప్రపోజల్ గతంలో ఉండేది. దానిని అడ్వెన్స్ స్టేజికి తీసుకువెళ్లారు. ముఖ్యమంత్రిగారు కొండపైన కట్టడాలు నిలిపివేయమని చెప్పారు. దానికి సాల్యాషన్ ఏమిటంటే అలిపిరి పద్ధతి తిరుపుల పిలిగ్రిమ్స్ జోన్ అని పెట్టి అక్కడనే గెస్ట్హాస్ సౌకర్యాలుపెట్టి, అక్కడ నుండి రోవే ప్రతిపాదన చేస్తే బాగుంటుంది. Even after 20 to 30 years, we have to go by rope-way. There is no other way. The earlier the better. కాబట్టి మినిష్టరు గారిని మీ ద్వారా ఈ విషయమై పరిశీలించవలసిందిగా రిక్వెస్ట్ చేస్తున్నాను. రెండవనిష్టయం గర్భగుడిలోకి వెళ్లినపుడు అక్కడ చాలామంది యాత్రికులు నిలబడడము మరియు తోపులాట జరుగుతున్నది. దానికి ఎస్కేపర్ లాంటి నిధానం పెడితే బాగుంటుందని అభిప్రాయపడుతున్నాను. మళ్ళీ దానికి శాస్త్రాలు అడ్డు వస్తున్నాయి అని చెబితే లాభం లేదు. ఇందాక నాగేశ్వరరావుగారు చెప్పినట్లు శాస్త్రాలను ఏ విధంగా వైనా ఇంటర్వెట్ చెయ్యావచ్చు. కాబట్టి ప్రజల సౌకర్యార్థం దానిని పెడితే తోపులాటలు తగ్గుతాయి. ముఖ్యంగా దీనినట్ల ఇన్స్చూయన్ ఉన్నవాళ్లను రెండు నిముషాలు అక్కడ నిలబడడము, ఇన్స్చూయన్ లేని వాళ్లని త్రాసివెయ్యడము ఇప్పస్తి జరగకుండా ఉంటాయి. సాధారణంగా ఈనాడు సమాజంలో విలువలు పడిపోయాయి. Crisis of values అన్ని రంగాలలో ఉన్నాయి. తెలియకుండా దేవుని సామ్య తింటామేమా పాపం చుట్టుకుంటుందని ఒకప్పుడు దేవుని ట్రుస్ట్ బోర్డులో ఉండాలంటే భయపడేవాళ్ల. ఇప్పుడంతా రివర్స్గా ఉంది. అక్కడ పదవులను ఆశించేవాళ్లని కొద్దిగా religious bent of mind, honesty, integrity ఉన్నవాళ్లని ఎంకరేజ్ చేస్తే బాగుంటుంది. కొండపైన ఒక పాయింట్ పెట్టి వెహికిల్సు ఆపుచేసి, ఎలక్ట్రికల్ వెహికిల్సు పెడితే కాలుష్యాన్ని నియంత్రించవచ్చు. కొండపైన ఎమ్పల్సి లేదు, ఎమ్పి లేదు పిలిగ్రిమ్స్ అందరూ సమాసమనే ఉచ్చేశ్యంతో శాశ్వత ప్రాతిపదిక్కు కృషి చేయాలని, అందుకు తగిన చర్యలు చేపట్టాలని మంత్రిగారిని విజ్ఞప్తి చేస్తున్నాను.

MR.CHAIRMAN: The House is adjourned to meet again tomorrow at 10.00 a.m.

(The House then adjourned at 1.54 p.m. to meet again at 10.00 a.m., on Friday the 28th August, 2009)